เงื่อนไขการลงทุนสำหรับการกำจัดมูลฝอยชุมชน

นางสาวรณรณก ศิลาแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INVESTMENT CONDITIONS FOR MUNICIPAL SOLID WASTE DISPOSAL

Miss Ronnaranok Silakaew

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering Program in Industrial Engineering

Department of Industrial Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เงื่อนไขการลงทุนสำหรับการกำจัดมูลฝอยชุมชน
โดย	นางสาวรณรณก ศิลาแก้ว
สาขาวิชา	วิศวกรรมอุตสาหการ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.มานิจ ทองประเสริฐ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม เลิศหิรัญวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุทัศน์ รัตนเกื้อกังวาน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานิจ ทองประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปารเมศ ชุติมา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ สมชาย พวงเพิกศึก)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รณรณก ศิลาแก้ว : เงื่อนไขการลงทุนสำหรับการกำจัดมูลฝอยชุมชน. (INVESTMENT CONDITIONS FOR MUNICIPAL SOLID WASTE DISPOSAL) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ.ดร.ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ,อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.ดร.มานิจ ทองประเสริฐ, 102 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเงื่อนไขการลงทุนในเทคโนโลยีที่มีระบบกำจัดมูลฝอยที่ใช้เพื่อแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน การคัดเลือกเทคโนโลยีที่สามารถใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ผลิตพลังงานได้ โดยจะศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีไปใช้ได้จริง ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า เทคโนโลยีเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบ และเทคโนโลยีพลาสมาอาร์คไม่ผ่านการคัดเลือกในเบื้องต้นนี้ และจากผลการวิเคราะห์ทางเทคนิค เทคโนโลยีที่ผ่านการคัดเลือกคือ เทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะ และเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย โดยเมื่อศึกษาถึงเทคโนโลยีจำเพาะของทั้งสองเทคโนโลยี พบว่าหากเลือกที่จะลงทุนในเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอย (Incinerator Technology) ควรจะใช้เป็นแบบตะกรับ (Moving Grate) หรือหากเลือกลงทุนในเทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF Technology) ควรจะใช้เป็นแบบกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT) จะมีความเหมาะสมกับศูนย์กำจัดขยะมากที่สุด หลังจากนั้นจึงพิจารณาต่อในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พบว่าทั้งสองเทคโนโลยีให้ผลกระทบไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นผลกระทบที่เกิดจากการเผาไหม้เหมือนกัน หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการลงทุนและรายได้ที่ได้รับเพื่อดูความคุ้มค่าในการลงทุน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีเตาเผาขยะมีความเหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์ โดยให้ผลตอบแทนการลงทุนที่เพิ่มขึ้นที่คุ้มค่ามากที่สุด โดยให้ค่า Incremental IRR เท่ากับ 14.31% และให้ค่า Incremental NPV เท่ากับ 226.21 ล้านบาท และสุดท้ายการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการเงิน จากผลการศึกษาหากองค์กรมีข้อจำกัดในเงินลงทุน ควรจะลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย ซึ่งใช้เงินลงทุนไม่มากแต่ให้ผลตอบแทนการลงทุนที่ดีเหมือนกัน

ภาควิชา วิศวกรรมอุตสาหการ ลายมือชื่อนิสิต Ronnarong.....

สาขาวิชา วิศวกรรมอุตสาหการ ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา 2553 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

5171509321 : MAJOR INDUSTRIAL ENGINEERING

KEYWORDS : INVESTMENT CONDITIONS / ECONOMIC / TECHNOLOGY

RONNARANOK SILAKAEW : INVESTMENT CONDITIONS FOR MUNICIPAL SOLID WASTE DISPOSAL. ADVISOR : PROF.SIRICHAN THONGPRASERT, Ph.D., CO-ADVISOR : ASSOC.PROF.MANIT THONGPRASERT, Ph.D., 102 pp.

In this thesis is a study of investment conditions for municipal solid waste disposal technology that use to solve the problem solid waste within community. By selection of technologies that can be used for waste disposal, then analysis the possibilities adoption of the practical. From the study found that technology biogas from landfills and plasma arc technology is not qualified in this primary. According to the technical analysis, Technology is qualified are Incineration technology and RDF Technology. The results in the selection of specific technologies, found that a technology incinerator type moving grate is the he most appropriate technology and for RDF technology, the BMT is most appropriate. Then, in consideration of the environmental impact of each technology, there is nothing difference for each other. From the economic analysis, about investment costs and income received for cost-effective investment. Found that the incinerator technology is most appropriate in economic and the return on investment. The Incinerator gives an incremental IRR at 14.31% and an incremental NPV at 226.21 million baht. Finally the results of the financial analysis capabilities, if the organization is limited in the investments should be invested in RDF technology. That an investment's implementation, but have return on investment as well.

Department : Industrial Engineering	Student's Signature Ronnaranok.
Field of Study : Industrial Engineering	Advisor's Signature
Academic Year : 2010	Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความรู้และคำแนะนำจาก ศ.ดร.ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.มานิจ ทองประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนวคิดต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขรายละเอียดภายในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ หัวหน้าฝ่ายงานสิ่งแวดล้อม จ.ส.อ. ประชุม สุริยะ ที่ให้คำแนะนำ ให้ความร่วมมือในด้านข้อมูลสนับสนุนต่างๆเป็นอย่างดี ที่สำคัญขอขอบคุณชุมชนกรณีศึกษา สำหรับโอกาสที่ได้รับในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประโยชน์และคุณความดีของผู้วิจัย ที่เกิดจากการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บิดามารดาที่คอยสนับสนุน และให้กำลังใจในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ

กิตติกรรมประกาศ..... ฉ

สารบัญ..... ช

สารบัญตาราง..... ฌ

สารบัญภาพ..... ฎ

บทที่

1. บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย..... 1

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย..... 1

1.4 วิธีการดำเนินงานวิจัย..... 2

1.5 ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากงานวิจัย..... 4

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 5

2.1 การกำจัดมูลฝอย..... 5

2.2 สถานการณ์การกำจัดมูลฝอยในไทย..... 7

2.3 การจัดการขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานในไทย..... 9

2.4 เทคโนโลยีการจัดการมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน..... 10

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 15

3. ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนกรณีศึกษา..... 17

3.1 บทนำ..... 17

3.2 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ..... 18

3.3 ข้อมูลด้านการกำจัดมูลฝอย..... 19

3.4 การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอย..... 29

4. การศึกษาเงื่อนไขการลงทุน..... 31

4.1 ด้านการคัดเลือกเทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน..... 31

4.1.1 เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน..... 32

บทที่ หน้า

4.1.2 การเปรียบเทียบเทคโนโลยี..... 43
4.1.3 การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยี..... 45
4.1.4 การคัดเลือกเทคโนโลยีเฉพาะของเทคโนโลยีเตาเผาขยะ..... 50
4.1.5 การคัดเลือกเทคโนโลยีเฉพาะเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ.... 57
4.2 ด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม..... 64
4.2.1 เทคโนโลยีเตาเผาขยะ..... 64
4.2.2 เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ..... 70
4.2.3 การเปรียบเทียบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของแต่ละเทคโนโลยี..... 71
4.3 ด้านเศรษฐศาสตร์..... 73
4.3.1 ค่าใช้จ่ายโครงการ..... 73
4.3.2 รายได้โครงการ..... 75
4.3.3 สมมติฐานการวิเคราะห์..... 76
4.3.4 ผลการวิเคราะห์..... 76
4.4 ด้านการเงิน..... 82
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ..... 85
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 85
5.2 ข้อเสนอแนะ..... 86

รายการอ้างอิง..... 88
ภาคผนวก..... 90
ภาคผนวก ก การกำหนดส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กจากพลังงานหมุนเวียน..... 91
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ..... 99
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	คุณสมบัติของขยะมูลฝอยที่มีแหล่งกำเนิดจากชุมชนทั่วประเทศ.....	6
2.2	ปริมาณขยะมูลฝอยปี 2551 จำแนกตามรายภาค.....	8
2.3	ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยในไทย ปี 2551.....	8
2.4	ข้อมูลโรงไฟฟ้าจากขยะในประเทศไทย.....	9
3.1	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนและส่งกำจัดที่ชุมชนกรณีศึกษาปี 2541 – 2552...	19
3.2	การใช้ที่ดินบริเวณที่ตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย.....	19
3.3	องค์ประกอบขยะมูลฝอยโดยน้ำหนัก ปี 2552.....	20
3.4	องค์ประกอบทางเคมีของขยะมูลฝอย ปี 2553.....	22
4.1	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย.....	33
4.2	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น.....	35
4.3	ประสิทธิภาพในการผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีก๊าซซิฟิเคชั่นร่วมกับระบบผลิตพลังงานชนิดต่างๆ.....	37
4.4	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค.....	38
4.5	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน.....	39
4.6	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบมูลฝอย.....	40
4.7	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิง.....	42
4.8	แสดงการเปรียบเทียบเงื่อนไขในการพิจารณาด้านเทคโนโลยีที่เลือกใช้.....	44
4.9	เกณฑ์และระดับคะแนนในการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยี.....	45
4.10	ผลการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีที่ความสามารถในการกำจัด 400 ตันต่อวัน.....	48
4.11	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาแบบ Moving Grate.....	52
4.12	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาหมุน (Rotary kiln).....	53
4.13	จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบด.....	54
4.14	ผลคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยที่ความสามารถในการกำจัด 700 ตันต่อวัน.....	55

ตารางที่		หน้า
4.15	ผลคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอยที่ความสามารถในการกำจัด 400 ตันต่อวัน.....	63
4.16	แสดงสรุปการเปรียบเทียบเงื่อนไขในการพิจารณาด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.....	72
4.17	ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาสำหรับเทคโนโลยีเตาเผาขยะ.....	74
4.18	ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาสำหรับเทคโนโลยีผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT).....	74
4.19	แสดงเปรียบเทียบผลตอบแทนการลงทุน.....	76
4.20	การเปรียบเทียบการวิเคราะห์ส่วนลงทุนเพิ่ม.....	78
4.21	แสดงผลกระทบของเงินลงทุนต่ออัตราผลตอบแทนภายใน.....	78
4.22	แสดงผลกระทบของอัตราการเพิ่มขึ้นค่าใช้จ่ายการดำเนินการและการก่อสร้างต่ออัตราผลตอบแทนภายใน.....	79
4.23	ประมาณการรายรับของโครงการ.....	80
4.24	การวิเคราะห์ด้านการเงินของเทคโนโลยีเตาเผาขยะ.....	83
4.25	การวิเคราะห์ด้านการเงินของเทคโนโลยีผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT).....	84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	การแบ่งกลุ่มเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน……..	10
2.2	ภาพรวมของการกำจัดของเสียด้วยกระบวนการทางความร้อน……...	12
2.3	กระบวนการต่างๆที่เกิดขึ้นโดยการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อน……...	12
2.4	Thermal Recycling โดยการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อน.	13
3.1	ภาพรวมของการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของชุมชนกรณีศึกษา……..	17
3.2	การใช้ที่ดินบริเวณที่ตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย……..	20
3.3	องค์ประกอบขยะมูลฝอยโดยน้ำหนัก……	21
3.4	ผังแสดงพื้นที่และการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยชุดปัจจุบัน…….	23
3.5	แสดงอาคารเครื่องชั่งและประตูรับมูลฝอยของเตาเผาขยะมูลฝอยปัจจุบัน…….	23
3.6	แสดงการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยปัจจุบัน……..	23
3.7	แสดงการทำงานของการฝังกลบขยะมูลฝอยของชุมชนในปัจจุบัน…….	25
3.8	การคาดการณ์การเพิ่มขึ้นของปริมาณมูลฝอยในชุมชนกรณีศึกษา……	30
4.1	การกำจัดมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีทางความร้อน……	33
4.2	ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย……	34
4.3	ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น……..	36
4.4	ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน……...	39
4.5	ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบ……	41
4.6	กระบวนการผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิง……	43
4.7	ผังแสดงการทำงานของระบบบำบัดด้วยกระบวนการทางกล-ความร้อน……	59
4.8	การทำงานของเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยด้วยกระบวนการทางกล-ชีวภาพ (MBT)……	59
4.9	กระบวนการของเทคโนโลยี MBT……..	60
4.10	ผังแสดงการทำงานของการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT)……..	61

ภาพที่		หน้า
4.11	การทำให้แห้งด้วยกระบวนการทางชีวภาพ (Bio-dry)……..	61
4.12	การฝังกลบแบบเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพ……...	62
4.13	ภาพรวมของระบบควบคุมมลพิษอากาศสำหรับเตาเผาขยะมูลฝอย……...	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการกำจัดมูลฝอยชุมชน ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากช่วยตอบสนองด้านการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในบริเวณใกล้เคียง สืบเนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวตามสภาวะการเติบโตของเศรษฐกิจทำให้ปริมาณของมูลฝอยชุมชนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่วิธีการกำจัดมูลฝอยเหล่านั้นด้วยแนวทางเดิม เช่น การฝังกลบ อาจไม่เพียงพอต่อปริมาณมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับในปัจจุบันแนวทางการกำจัดมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ ก็มีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เององค์กรที่มีระบบการกำจัดมูลฝอยที่เหมาะสมพร้อมรองรับปริมาณมูลฝอยได้ก็จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ชุมชนกรณีศึกษา ในส่วนของการดำเนินการกำจัดมูลฝอยชุมชน ได้มีระบบการกำจัดประกอบไปด้วย ระบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลซึ่งได้ดำเนินการฝังกลบจนใกล้เต็มความจุของระบบแล้ว และระบบเตาเผา ขนาด 250 ตัน/วัน ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2542 ซึ่งไม่เพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งจังหวัดในปัจจุบันและในอนาคตได้

ดังนั้นด้วยเหตุนี้เองจึงมีแนวคิดในการพิจารณาการคัดเลือกเทคโนโลยีในการใช้กำจัดมูลฝอยชุมชน โดยการศึกษาแนวทางต่างๆ และทำการเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งการลงทุนที่เหมาะสมที่สุด และเป็นข้อมูลที่ช่วยให้องค์กรพิจารณาตัดสินใจในการลงทุนได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเงื่อนไขการลงทุนที่เหมาะสมในกำจัดมูลฝอยชุมชน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตของการศึกษาดังนี้ คือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นมูลฝอยของชุมชนกรณีศึกษา ในระยะเวลาการลงทุน 10 ปี เท่านั้น
2. การคัดเลือกเทคโนโลยี ศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยชุมชนในรูปแบบต่างๆ ทั้งเทคโนโลยีที่เข้าสู่การค้าแล้วและเทคโนโลยีที่อยู่ในระหว่างการศึกษา
3. การวิเคราะห์ด้านเทคนิค (Technical Analysis) ศึกษาความเหมาะสมของเทคโนโลยีที่คัดเลือก ในข้อมูลจำเพาะทางเทคนิค ข้อจำกัดของเทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงประสิทธิภาพของเทคโนโลยีนั้นๆ
4. การวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ (Economic Analysis) ศึกษาความเหมาะสมของเทคโนโลยีที่คัดเลือก เพื่อดูความเป็นไปได้ในด้านงบประมาณ เงินลงทุน ผลตอบแทน

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการทำงาน	ผลลัพธ์
1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั่วไป และสภาพการดำเนินงานกับมูลฝอยชุมชนของชุมชนกรณีศึกษา	- ข้อมูลทั่วไปของโรงงาน สถานที่ตั้ง ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย ข้อมูลการดำเนินงานและวิธีการกำจัดในปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการมูลฝอย โดยข้อมูลต่างๆ ที่ได้นั้น ได้จากการเข้าไปสังเกตในชุมชน และสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชุมชนกรณีศึกษา	- ภาพรวมของการกำจัดมูลฝอยชุมชน - ได้ลำดับขั้นตอนในการพิจารณาคัดเลือกเทคโนยีสำหรับใช้ในการนำเสนอ
2. ศึกษาและรวบรวมผลงานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	- ค้นหาและสรุปผลจากการรวบรวมผลงานวิจัย บทความ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	- แนวความคิด และ เทคนิคต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย
3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแต่ละเทคโนโลยี	- ค้นหาและสรุปข้อมูลของเทคโนโลยี ลักษณะจำเพาะ ข้อดี-ข้อเสีย ลักษณะ	- ได้ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลในทุกๆปัจจัยของ

ในรูปแบบต่างๆ ที่ใช้ในการกำจัดมูลฝอยชุมชน	การใช้งาน ข้อจำกัดของเทคโนโลยี รวมถึงประสบการณ์นำไปใช้ที่ผ่านมาของแต่ละเทคโนโลยี	แต่ละเทคโนโลยี
4. ศึกษาและวิเคราะห์ผลทางด้านเทคนิคจากแนวทางเลือกต่างๆ	- นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นมาประมวลผล - วิเคราะห์และแยกกลุ่มของแต่ละปัจจัยให้ชัดเจน - เปรียบเทียบข้อมูลของทุกเทคโนโลยี	- ผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลของด้านเทคนิค
5. ศึกษาและวิเคราะห์ผลทางด้านเศรษฐศาสตร์จากแนวทางเลือกต่างๆ	- นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นมาประมวลผล - วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของแต่ละเทคโนโลยี โดยพิจารณาค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง อายุการใช้งาน รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา - วิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของแต่ละเทคโนโลยี โดยพิจารณาราคาต่างๆ จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตเป็นผู้เสนอแนะ - การวิเคราะห์ความไวเพื่อหาแนวทางเลือกที่โครงการผลิตไฟฟ้า - เปรียบเทียบในทุกข้อมูลของทุกเทคโนโลยี	- ผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลของด้านเศรษฐศาสตร์
6. สรุปและประเมินผลโดยคัดเลือกเทคโนโลยีที่ดีที่สุด	- ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ผลทางด้านเทคนิคและทางด้านเศรษฐศาสตร์ - สรุปผลดำเนินงาน	- บทสรุปในการดำเนินงาน
7. จัดทำวิทยานิพนธ์	- ดำเนินการควบคู่ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงการสรุปและประเมินผล	- วิทยานิพนธ์

1.5 **ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากงานวิจัย**

- ได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดในการกำจัดมูลฝอยชุมชนของชุมชนกรณีศึกษา
- ได้แนวทางในการพิจารณาคัดเลือกเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ต่อไป

1.6 **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

- ทำให้เกิดการใช้พลังงานที่มีภายในประเทศมากขึ้น
- เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดมูลฝอย ในการพิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับปัจจัยและงบประมาณในการลงทุน
- เป็นประโยชน์แก่อุตสาหกรรมการกำจัดมูลฝอยชุมชนในด้านการคัดเลือกเทคโนโลยีในการผลิต
- เป็นประโยชน์ต่อกิจการไฟฟ้าในด้านการช่วยเพิ่มรายได้ให้กับการไฟฟ้า โดยการไฟฟ้าไม่ต้องลงทุนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ได้ศึกษาถึงทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นแนวคิดการกำจัดมูลฝอย สถานการณ์การจัดการมูลฝอยในไทย เทคโนโลยีในการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน

2.1 การกำจัดมูลฝอย

มูลฝอย (Solid wastes) มีความหมายครอบคลุมกว้างขวาง ซึ่งอาจหมายถึงและรวมถึงของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ หรือกระบวนการผลิตทางเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่นมูลฝอยในชุมชน (Municipal solid wastes) มูลฝอยหรือของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial wastes), มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious wastes) จากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล เป็นต้น

2.1.1 องค์ประกอบของขยะมูลฝอย

องค์ประกอบของขยะจะเปลี่ยนไปตามสภาพของภูมิอากาศ ฤดูกาล และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตตลอดจนอุปนิสัยและแบบแผนในการบริโภคของแต่ละชุมชน/เมือง โดยทั่วไปมีองค์ประกอบแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามขยะมูลฝอยที่มีแหล่งกำเนิดมาจากชุมชนมีองค์ประกอบหลักอยู่ด้วย กัน 4 ประเภท คือ

1) ขยะอินทรีย์ที่สามารถย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร เศษใบไม้ เศษหญ้า

2) ขยะรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก อะลูมิเนียม และยาง

3) ขยะอันตรายหรือของเสียอันตรายจากชุมชน เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟฟ้า

4) ขยะทั่วไป เช่น เศษผ้า เศษไม้ เศษวัสดุก่อสร้าง เถ้าจากการเผาไหม้และอื่นๆ

นอกจากนี้ยังมีขยะติดเชื้อที่เกิดจากโรงพยาบาลและ สถานบริการสาธารณสุขต่างๆ อีกจำนวนหนึ่ง

2.1.2 คุณสมบัติของขยะมูลฝอย

ในการที่จะคัดเลือกเทคโนโลยีการผลิตพลังงานจากขยะ จำเป็นต้องวิเคราะห์คุณสมบัติของขยะ รายละเอียดการวิเคราะห์คุณสมบัติของขยะที่มีแหล่งกำเนิดจากชุมชนทั่วประเทศได้แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 2.1 คุณสมบัติของขยะมูลฝอยที่มีแหล่งกำเนิดจากชุมชนทั่วประเทศ

	ความหนาแน่น (กก./ลบ.ม.)	**ความชื้น (%)**	**ความร้อนของขยะแห้ง (Cal/g.)**	**ปริมาณเถ้าแห้ง (Cal/g.)**	**ปริมาณสารที่ไหม้ไฟได้ (%)**
ภาคเหนือ	256.25	58.50	4,488	27.97	89.80
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	198.00	20.50	3,850	-	80.83
ภาคกลาง	260.25	57.83	4,065	26.77	86.49
ภาค ใต้	214.50	53.25	4,039	21.61	86.71

ที่มา : การเก็บข้อมูลเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งโครงการกำจัดขยะนำร่อง, กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กันยายน 2535

2.1.3 แหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย

โดยแยกตามชนิดและแหล่งกำเนิด ได้ดังนี้

มูลฝอยเปียก (Garbage) เป็นมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการเตรียมอาหาร, การปรุงอาหาร, มูลฝอยจากตลาดสด เช่นเศษพืช ผัก, เปลือกผลไม้ ซึ่งมีความชื้นสูง เน่าบูดเกิดกลิ่นเน่าเหม็นได้ง่าย

มูลฝอยแห้ง (Rubbish) เป็นมูลฝอยที่เผาไหม้ได้ ได้แก่ กระดาษในสำนักงาน, กระดาษหนังสือพิมพ์, หนังสือวารสาร นิตยสาร, เศษไม้, กล่องกระดาษ, เฟอร์นิเจอร์ที่เสื่อมคุณภาพและไม่ใช้แล้วเป็นต้น

เถ้าเหลือจากการเผา (Ashes) ได้แก่กากที่เหลือจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง, ถ่านหิน, ถ่านไม้ และวัสดุอื่นที่เผาได้

ซากสัตว์ (Dead animals) ซากสัตว์ที่ตายแล้ว เช่นสุนัข, แมว, ม้า และสัตว์อื่น ๆ เป็นขยะที่มีอันตราย ส่งกลิ่นเหม็นเป็นเหตุรำคาญ ซากสัตว์บางชนิดยังเป็นแหล่งของโรคติดต่อสามารถแพร่เชื้อโรคมายังมนุษย์ได้อีกด้วย

ซากหรือเศษชิ้นส่วนจากยานพาหนะ (Abandoned vehicles) เช่นซากรถยนต์ที่ไม่มีเจ้าของ, ซากรถที่ถูกทิ้งไว้ตามที่สาธารณะหรือขวางเส้นทางการจราจรทำให้สิ้นเปลืองเนื้อที่

ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial wastes) เช่นขยะมูลฝอยจากขบวนการผลิตสินค้า มีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของโรงงาน

มูลฝอยจากการก่อสร้างหรือจากการรื้อถอน (Construction and Demolition wastes) ได้แก่ เศษอิฐ, เศษไม้, เศษโลหะ และชิ้นส่วนของคอนกรีต, ท่อน้ำ และวัสดุก่อสร้างอื่น ๆ ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเกิดการกีดขวาง

มูลฝอยพิเศษ (Special wastes) เป็นขยะมูลฝอยที่มีอันตรายอาจเป็นทั้งของแข็งและของเหลว เช่นขยะมูลฝอยจากโรงพยาบาลที่ปนเปื้อนด้วยเชื้อโรค, สารเคมี,สารกัมมันตภาพรังสี เป็นต้น

มูลฝอยที่เป็นกากจากการบำบัดน้ำเสีย (Sewage treatment residual) เป็นขยะซึ่งผ่านขั้นตอนการบำบัดโดยแปลงสภาพจากของเหลวมาเป็นของแข็ง เช่นตะกอนจากบ่อบำบัดและถูกรีดเป็นแผ่นตะกอน ถือว่าเป็นขยะชนิดหนึ่ง อาจมีเชื้อโรคหรือสารเคมีที่มีพิษปะปนออกมาด้วย

มูลฝอยอันตรายที่เกิดจากบ้านเรือน (Household hazardous wastes) เป็นขยะมูลฝอย ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้งานหรือนำมาใช้ในครัวเรือนเมื่อเสื่อมสภาพ หรือเลิกใช้แล้ว หรือใช้หมดแล้วเหลือแต่ภาชนะจึงกลายสภาพเป็นขยะมูลฝอย อันตราย ได้แก่ หลอดไฟ, หลอดฟลูออเรสเซนต์, ถ่านไฟฉาย, สีสเปรย์, เครื่องสำอาง, กระป๋องยาฆ่าแมลง และยารักษาโรคที่หมดอายุแล้ว เป็นต้น

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious wastes) เป็นสารหรือวัตถุใด ๆที่ไม่ต้องการและถูกทิ้งเนื่องจากมีส่วนประกอบหรือถูกปนเปื้อนด้วยสิ่งที่ทำให้เกิดโรคหรือทำให้เกิด อันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เช่นเนื้อเยื่อจากการผ่าตัด, เลือด, สิ่งขับถ่าย, น้ำมูก, น้ำเหลือง, เข็มฉีดยา, อาหารเลี้ยงเชื้อ, วัคซีนที่เสื่อมสภาพ เป็นต้น เป็นมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากโรงพยาบาล หรือสถานประกอบการทางการแพทย์ หรือสถานีอนามัย

2.2 สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในไทย

2.2.1 ปริมาณขยะมูลฝอยจำแนกตามภาค

ปริมาณขยะมูลฝอยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานครมีมากที่สุด คือ 11,820 และ 8,780 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 29 และ 21 ของปริมาณที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ (6,322 ตันต่อวัน) ภาคกลาง (5,107 ตันต่อวัน) ภาคใต้ (5,033 ตันต่อ

วัน) ภาคตะวันออก (2,338 ตันต่อวัน) และภาคตะวันตก (1,664 ตันต่อวัน) คิดเป็นร้อยละ 15 13 12 6 และ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 ปริมาณขยะมูลฝอยปี 2551 จำแนกตามรายภาค

ภาค	ปริมาณขยะมูลฝอย (%)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	29
กรุงเทพมหานคร	21
ภาคเหนือ	15
ภาคกลาง	13
ภาคใต้	12
ภาคตะวันออก	6
ภาคตะวันตก	4

ที่มา : รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2551 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.2 การกำจัดขยะมูลฝอย

ข้อมูลด้านการกำจัดขยะมูลฝอยในประเทศจะพบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการเทกอง ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ถูกสุขวิธีและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รองลงมาเป็นวิธีการฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล มีส่วนน้อยมากที่กำจัดโดยการเผาในเตาเผาหรือการย่อยสลายแบบไร้ออกซิเจน

การฝังกลบขยะมูลฝอยเป็นวิธีการที่ใช้กันในบริเวณที่มีพื้นที่มากเพียงพอที่จะทำการฝังกลบได้ อย่างไรก็ตาม การฝังกลบขยะมูลฝอยไม่อาจเรียกว่าเป็นวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ เนื่องจากตัวขยะมูลฝอยเองไม่มีวันถูกกำจัดให้หมดไป ด้วยพื้นที่ที่ต้องใช้ในการฝังกลบซึ่งนับวันจะหมดไปและราคาที่ดินที่แพงขึ้น อีกทั้งการสูญเสียทรัพยากรและพลังงานที่ต้องใช้ในการทำให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ จึงมีความจำเป็นต้องคิดหาเทคโนโลยีที่สามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างถูกสุขวิธีและสามารถนำพลังงานที่เป็นผลพลอยได้จากการกำจัดนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ด้วย

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยในไทย ปี 2551

วิธีการจัดการ	ปริมาณ (%)
เตาเผา	1
ผสมผสาน	1
ฝังกลบ	36
เทกอง+เผากลางแจ้ง	62

ที่มา : รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2551 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3 การจัดการขยะมูลฝอยเพื่อพลิตพลังงานในไทย

การแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานนอกจากจะทำให้ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกหลักวิชาการแล้ว ยังมีผลพลอยได้เป็นพลังงานทดแทนในรูปของกระแสไฟฟ้า/น้ำมัน และก่อให้เกิด รายได้สามารถนำมาใช้เป็นงบประมาณในการบริหารจัดการภายในศูนย์จัดการขยะมูลฝอย จากรายงานของกรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลัง งานพบว่าปัจจุบันมีโรงไฟฟ้าจากขยะในประเทศไทยจำนวน 6 แห่ง ได้แก่

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลโรงไฟฟ้าจากขยะในประเทศไทย

โรงไฟฟ้าจากขยะที่ซื้อขายไฟฟ้าแล้ว จำนวน 4 แห่ง	- โรงไฟฟ้าเตาเผาขยะมูลฝอยของเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต - ระบบผลิตปุ๋ยอินทรีย์และพลังงานของเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง - โรงไฟฟ้าจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยราชาเทวะ จังหวัดสมุทรปราการ - โรงไฟฟ้าสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
โรงไฟฟ้าจากขยะที่ยังไม่มีการซื้อขายไฟฟ้าหรือยังไม่มีการเดินระบบ จำนวน 2 แห่ง	- ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรี - โครงการกำจัดมูลฝอยเกาะช้าง จังหวัดตราด

ที่มา : รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2551 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 เทคโนโลยีการจัดการมูลฝอยเพื่อพลิตพลังงาน

เทคโนโลยีที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานที่มีใช้กันในทั่วโลก มีทั้งเป็นเทคโนโลยีที่เป็นที่ยอมรับกัน (well-proved technology) รวมถึงเทคโนโลยีที่อยู่ในขั้นศึกษาวิจัยและกำลังรอการพิสูจน์การใช้งาน (emerging technology) อย่างไรก็ตาม สามารถจัดแบ่งเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานออกได้เป็นสองกลุ่มตามกระบวนการที่ใช้ในการกำจัด ได้แก่กระบวนการทางความร้อน-เคมี (Thermo-Chemical Process) และกระบวนการทางชีว-เคมี (Bio-Chemical Process) ดังแสดงในรูปที่ 2.1

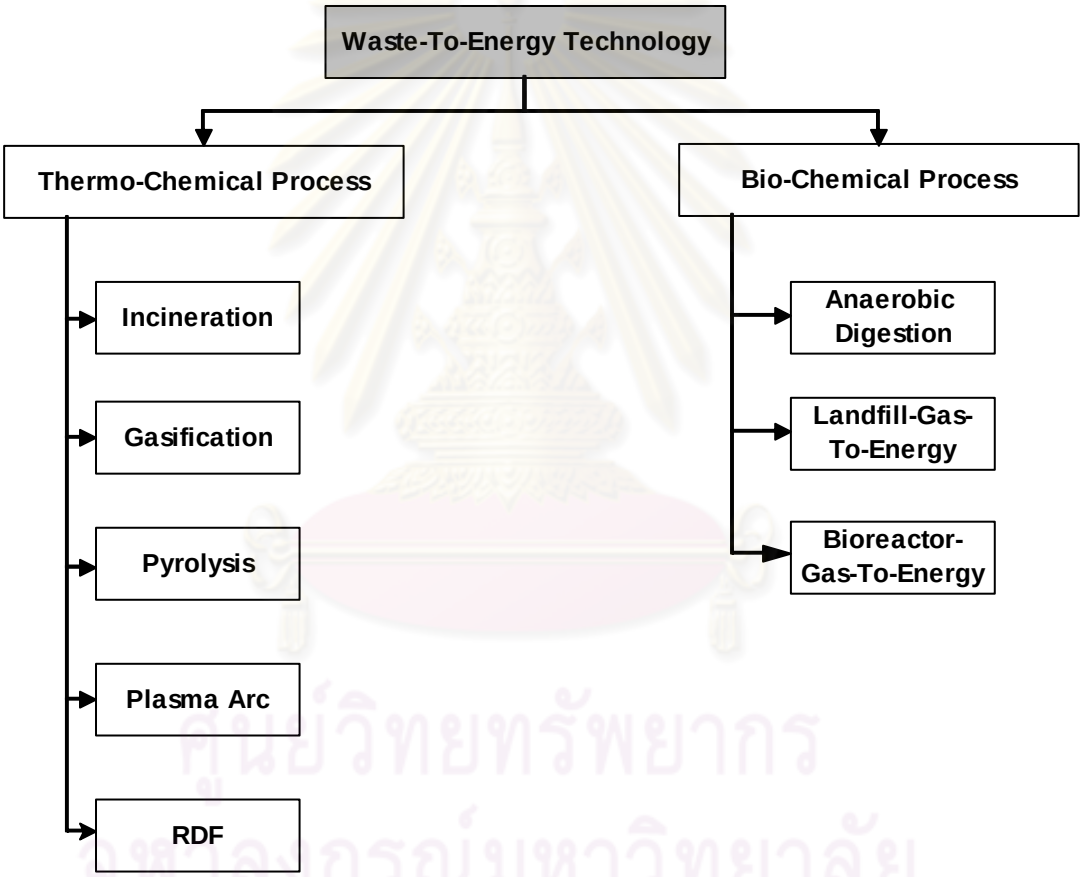

รูปที่ 2.1 การแบ่งกลุ่มเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน

2.3.1 เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางความร้อน – เคมี

การกำจัดขยะมูลฝอยเป็นการทำให้ขยะมูลฝอยสูญสลายไปให้ได้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้ เพื่อลดมวลและปริมาตรของขยะมูลฝอย ในขณะเดียวกัน กรรมวิธีในการกำจัดขยะมูลฝอยก็ต้อง

เป็นไปอย่างถูกสุขวิธีและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใดๆ ต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันวิธีการในการกำจัดขยะมูลฝอยมีทั้งการใช้กรรมวิธีทางกายภาพ ชีวภาพและความร้อน การกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อน (Thermal Process) หรืออาจเรียกชื่อเต็มตามกระบวนการว่าเป็นกระบวนการทางความร้อน-เคมี (Thermo-Chemical Process) มีข้อดีอยู่ที่การสามารถลดมวลและปริมาตรของขยะมูลฝอยลงได้อย่างมากและในเวลาอันรวดเร็ว ต้องการพื้นที่สำหรับกรรมวิธีน้อยกว่าวิธีการอื่น อย่างไรก็ตาม มีข้อพึงพิจารณาในการเลือกใช้กรรมวิธีดังกล่าวอยู่หลายข้อ เช่น เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาที่สูงกว่า คุณวุฒิและประสบการณ์ของบุคลากรปฏิบัติงานที่สูงกว่า และข้อคำนึงด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สูงกว่า

การกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อนสามารถแสดงภาพรวมของกรรมวิธีได้ดังรูปที่ 2.2 และ 2.3 และสามารถแบ่งออกได้เป็นสามกระบวนการ

- **Combustion** หมายถึงกระบวนการเผาไหม้ซึ่งเป็นปฏิกิริยาออกซิเดชั่นระหว่างเชื้อเพลิงกับออกซิไดเซอร์ (ปกติใช้อากาศ) ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเป็นปฏิกิริยาคายความร้อน (Exothermic Reaction) นั่นหมายถึงจะได้ความร้อนออกมาจากปฏิกิริยาเชื้อเพลิงจะถูกเผาทำลายไปจนสุดท้ายเหลือเพียงขี้เถ้า
- **Gasification** เป็นกระบวนการเผาไหม้แบบบางส่วน (Partial Oxidation) ระหว่างเชื้อเพลิงกับออกซิไดเซอร์ (ปกติใช้อากาศ) ส่วนหนึ่งของเชื้อเพลิงจะเกิดการเผาไหม้และให้ความร้อนซึ่งจะถูกนำมาใช้ในการให้ความร้อนกับปฏิกิริยาของการทำให้เกิดเป็นก๊าซเชื้อเพลิง (เป็นปฏิกิริยาดูดความร้อน : Endothermic Reaction) ซึ่งสามารถนำไปผลิตพลังงานได้ต่อไป เชื้อเพลิงส่วนที่เผาไหม้แล้วสุดท้ายจะเหลือเป็นขี้เถ้า
- **Pyrolysis** เป็นกระบวนการสังเคราะห์เชื้อเพลิงแข็งให้กลายเป็นเชื้อเพลิงเหลว (Liquid fuel) และเชื้อเพลิงก๊าซ โดยการให้ความร้อนจากแหล่งให้ความร้อนภายนอกเพื่อทำให้โมเลกุลของเชื้อเพลิงแข็งเกิดการแตกตัวทางความร้อน ทำให้ปฏิกิริยาดังกล่าวไม่ต้องการออกซิไดซ์เซอร์ เชื้อเพลิงแข็งภายหลังการแตกตัวทางความร้อนแล้วจะกลายเป็นถ่าน char

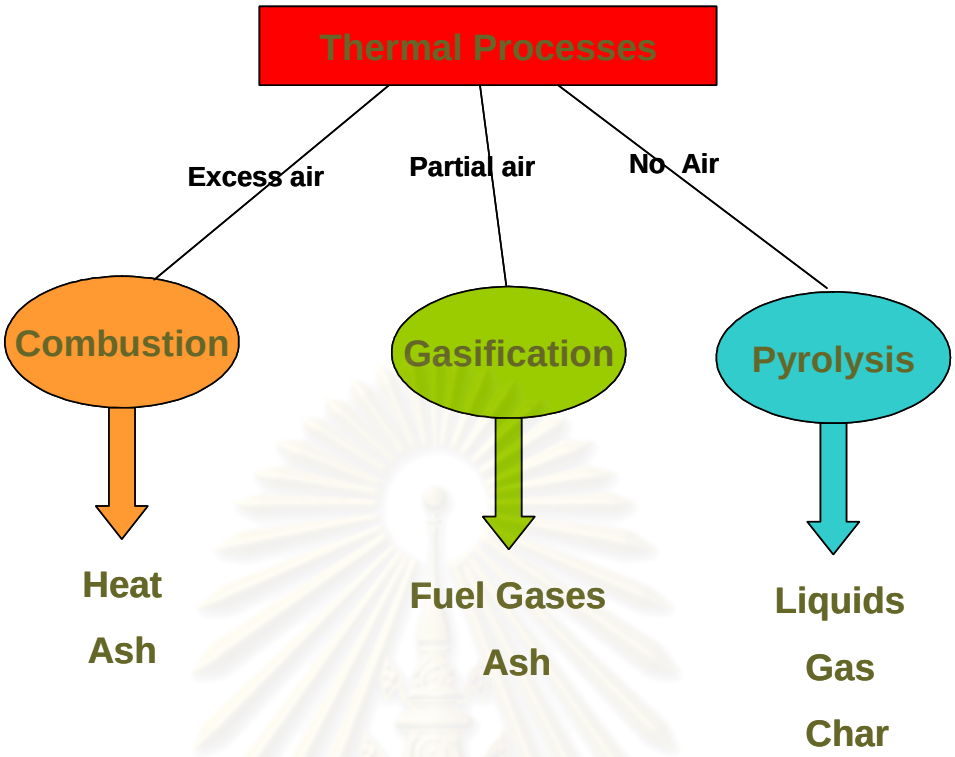

รูปที่ 2.2 ภาพรวมของการกำจัดของเสียด้วยกระบวนการทางความร้อน

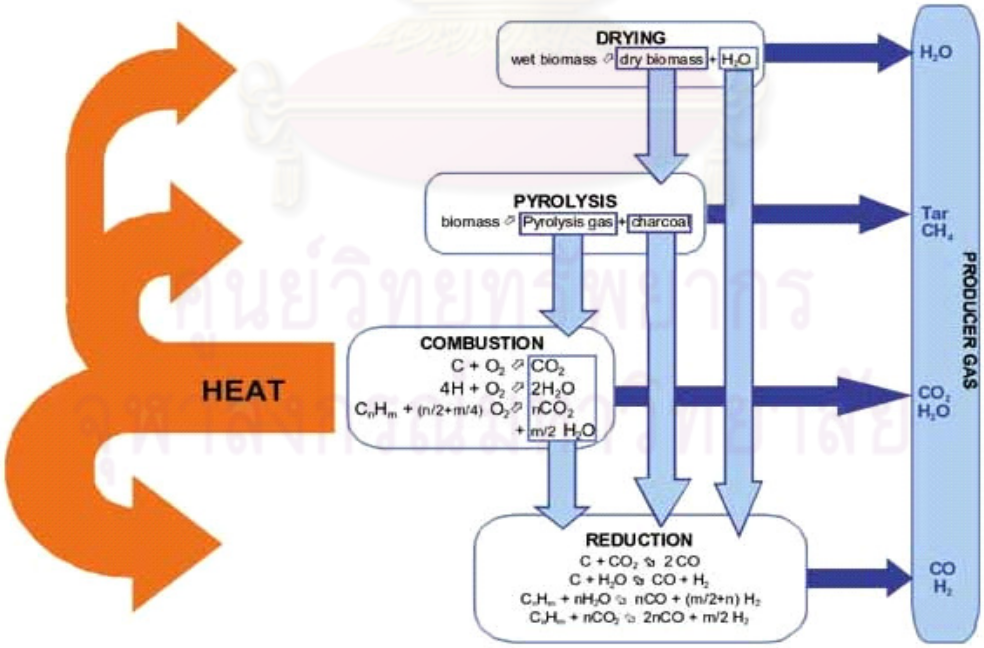

รูปที่ 2.3 กระบวนการต่างๆที่เกิดขึ้นโดยการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อน [5]

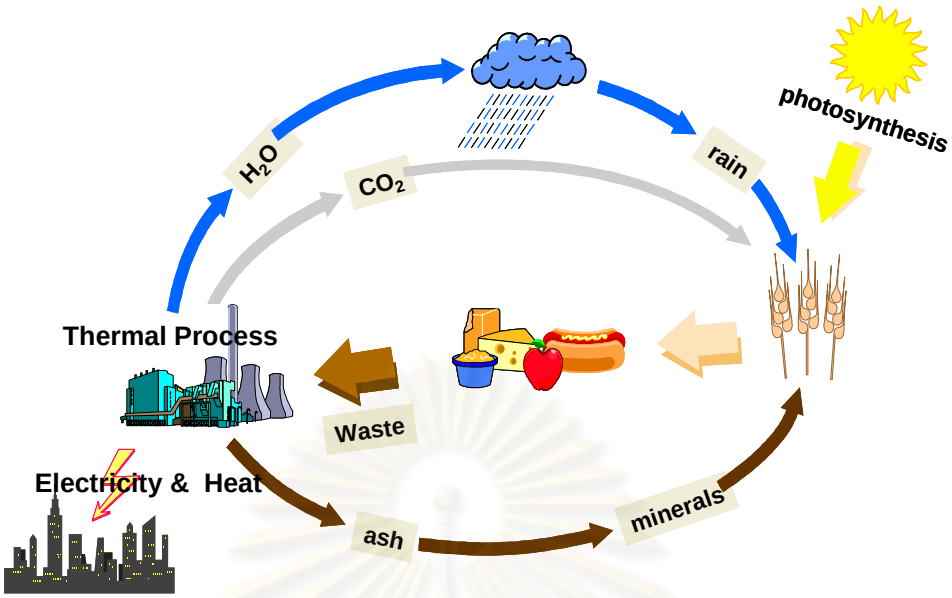

รูปที่ 2.4 Thermal Recycling โดยการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อน [5]

ข้อดีอีกประการหนึ่งของการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อนคือการสามารถนำพลังงานที่เกิดขึ้นจากกระบวนการกลับมาใช้งานได้ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อเทียบกับการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางกายภาพหรือชีวภาพแล้วจะถือว่าการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อนให้พลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ได้สูงกว่า ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าวิธีการนี้เป็นการรีไซเคิลขยะมูลฝอยอีกวิธีหนึ่ง โดยเรียกว่า Thermal Recycling (รูปที่ 2.4)

เทคโนโลยีที่ต่อยอดมาจากเทคโนโลยีทั้งสามที่กล่าวมาข้างต้น และจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับเทคโนโลยีการกำจัดกากของเสียด้วยกระบวนการทางความร้อน-เคมี ได้แก่

1) Plasma Arc

เป็นกระบวนการทำลายขยะมูลฝอยโดยใช้ความร้อนอุณหภูมิสูงซึ่งเกิดจากการเร่งก๊าซเฉื่อยด้วยกระแสไฟฟ้าความต่างศักย์สูงให้กลายสภาพเป็นสภาวะที่สี่ของสสารในรูปของพลาสมาและใช้แหล่งความร้อนนี้เองในการทำลายซากของขยะมูลฝอย

2) RDF

หรือเชื้อเพลิงที่ได้จากขยะมูลฝอย (Refuse Derived Fuel) เป็นกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยให้เหลือเฉพาะส่วนที่สามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงได้ ขยะมูลฝอยที่ได้จากกระบวนการดังกล่าวจะถูกพิจารณาว่าเป็นเชื้อเพลิง และความร้อนจะได้รับโดยผ่านกระบวนการเผาไหม้ ดังนั้น

จึงได้จัดให้ RDF อยู่ในกลุ่มเดียวกับเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยกระบวนการทางความร้อน

2.3.2เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางความร้อน – เคมี

เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางชีว-เคมี จะอาศัยจุลินทรีย์ทั้งที่อาจพบในขยะมูลฝอยเอง หรืออาจเป็นจุลินทรีย์ที่เตรียมไว้เพื่อการย่อยสลายขยะมูลฝอย พลังงานที่ได้รับจะอยู่ในรูปของก๊าซชีวภาพ (Biogas) ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นกำลังในการผลิตพลังงานต่อไป

1) Anaerobic Digestion

เป็นกระบวนการย่อยสลายขยะอินทรีย์ด้วยจุลินทรีย์แบบไร้อากาศ ทำให้เกิดเป็นก๊าซชีวภาพหลักคือมีเทน และมีคาร์บอนไดออกไซด์กับไฮโดรเจนซัลไฟด์เป็นองค์ประกอบด้วย กระบวนการย่อยสลายอาจใช้เวลาประมาณสามสัปดาห์ ก๊าซชีวภาพที่ได้รับสามารถนำไปใช้เป็นก๊าซเชื้อเพลิงของเครื่องยนต์สันดาปภายในเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือเป็นก๊าซเชื้อเพลิงในเครื่องกำเนิดไอน้ำเพื่อขับกังหันไอน้ำและผลิตกระแสไฟฟ้า กากที่เหลือจากการหมักสามารถนำมาใช้เป็นสารปรุงแต่งคุณภาพดิน (soil conditioner) สิ่งที่พึงพิจารณาในการเลือกใช้เทคโนโลยีนี้คือเฉพาะขยะอินทรีย์เท่านั้นที่จะสามารถนำมาเข้ากระบวนการย่อยสลายได้ ดังนั้นหากนำมาใช้กับขยะมูลฝอยชุมชนต้องมีกระบวนการคัดแยกขยะอินทรีย์ (front-end-treatment) ก่อน

2) Landfill-Gas-To-Energy

เป็นการนำก๊าซที่เกิดขึ้นจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอย (ด้วยกระบวนการเดียวกับการย่อยสลายแบบไร้ออกซิเจน) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมีเทน มาใช้เป็นต้นกำเนิดพลังงาน ข้อพิจารณาในการเลือกใช้เทคโนโลยีดังกล่าวได้แก่การวางท่อเพื่อเก็บรวบรวมก๊าซ การประเมินอัตราการเกิดก๊าซ ซึ่งเหล่านี้มีตัวแปรที่เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก

3) Bioreactor-Gas-To-Energy

เป็นเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นมาจาก Landfill-Gas-To-Energy แต่เป็นกระบวนการที่มีการควบคุมการย่อยสลายในหลุมฝังกลบขยะเลย (แทนที่จะทำให้เกิดขึ้นในถังหมักแบบ anaerobic

digestion) ทำให้อัตราการเกิดก๊าซเชื้อเพลิงสูงกว่า อย่างไรก็ตาม สถานะของเทคโนโลยียังจัดว่าอยู่ในขั้นวิจัยและพัฒนา

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพิจารณาคัดเลือกเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการผลิตนั้น เป็นขั้นตอนที่สำคัญส่วนหนึ่งในระบบการผลิต เนื่องจากเทคโนโลยีที่เราตัดสินใจเลือกมาแล้วนั้นจะต้องสามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุดและคุ้มค่ากับการลงทุนไป แต่การได้มาของแนวทางการคัดเลือกนั้นต้องประกอบไปด้วยข้อมูลสำหรับใช้ในการพิจารณาหลายๆ ด้าน โดยจะไม่ได้พิจารณาจากงบประมาณในการลงทุนเพียงด้านเดียว ดังเช่น *ศุภมาศ อิสรภักดี (2542)* ได้ทำการศึกษาถึงการพิจารณาเลือกเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์พลอยได้ของอุตสาหกรรมอะโรแมติกส์ โดยได้นำเสนอการพิจารณาแนวทางเลือกโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค และการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยทางด้านเทคนิคได้ทำการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีนั้นมาใช้ เช่น กระบวนการผลิตทั่วไป ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละเทคโนโลยี รวมถึงประสบการณ์ในการนำไปใช้งาน เป็นต้น ซึ่งช่วยให้สามารถคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกระบวนการผลิตจริงได้มากขึ้น หลังจากนั้นจึงนำเทคโนโลยีที่ผ่านการคัดเลือกนั้นมาพิจารณาทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยได้ทำการพิจารณาเป็น 3 กรณี คือ สภาวการณ์ที่เศรษฐกิจดีมาก สภาวการณ์ปกติ และสภาวการณ์ที่เศรษฐกิจไม่ดี โดยพิจารณาจากผลตอบแทนการลงทุนที่เพิ่มขึ้น (Incremental IRR) ทำให้สามารถคัดเลือกเทคโนโลยีที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค และมีความเหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์ได้เหมาะสมที่สุด สำหรับการศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิควิศวกรรมนั้น ก็มี *ปานทิพย์ จิระมหาคุณ (2544)* ได้ทำการศึกษาการจัดตั้งสายการบินของบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทยจำกัด เพื่อนำไปพิจารณาในการลงทุนในธุรกิจสายการบิน โดยได้ทำการเลือกชนิดเครื่องบินที่เหมาะสม ประหยัดน้ำมัน การประมาณการต้นทุนและวางแผนการบิน ซึ่งจากการศึกษานี้สามารถช่วยให้บริษัทสามารถพิจารณาได้ง่ายขึ้นในการเลือกชนิดเครื่องบินที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้เหมาะสมกับแผนการบินและประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามในการพิจารณาเลือกเทคโนโลยีในการกำจัดมูลฝอยชุมชนโดยผลิต การวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์นั้น ไม่อาจพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวได้ การวิเคราะห์ปัจจัยอื่นๆ ทางด้านเศรษฐกิจร่วมด้วยก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง *ประกฤติ รันทกฤติ (2535)* ได้ทำการศึกษาการตัดสินใจในการลงทุนผลิตไฟฟ้าเพื่อจำหน่ายจากโรงงานน้ำตาล โดยได้นำเสนอการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติม เช่น ค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง อายุการใช้งาน รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา และการวิเคราะห์ความไว (Sensitivity Analysis) โดยมี

เบญจพร จิตรหาญ (2549) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยผ่านการบำบัดและไม่ผ่านการบำบัด มีการคำนวณต้นทุนและวิเคราะห์ความอ่อนไหวและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนด้วย เช่นเดียวกับ *P. Pc็as and Team (2009)* ได้นำเสนอรูปแบบการพิจารณาเป็นลำดับขั้นตอนทางวิศวกรรม (Life Cycle Engineering model : LCE) ในการคัดเลือกแม่พิมพ์สำหรับฉีดขึ้นรูปพลาสติก โดยในรูปแบบที่นำเสนอจะเพิ่มแนวทางการวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมา นอกเหนือจากด้านเทคนิคและด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งในการวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อมนั้นก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยี เพราะยังเป็นการคำนึงถึงผลกระทบจากเทคโนโลยีนั้นๆ อีกด้วย โดย *วัชราภรณ์ ผลพูล (2549)* ได้ทำการศึกษาระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมสำหรับโรงพยาบาล โดยศึกษาด้านปริมาณและคุณภาพนำมาคำนวณผลตอบแทนที่พึงพอใจสูงสุด พบว่าการติดตั้งเตาเผาขยะมูลฝอยติดเชื้อต้นแบบมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด ในขณะเดียวกัน *จรรยา ใจเย็น (2540)* ได้ศึกษาการประเมินแนวทางเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอเทคโนโลยีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) มีความเหมาะสมทั้งในด้านค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด การดำเนินงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน และใช้ได้กับขยะมูลฝอยทุกประเภท

ดังนั้นจากการพิจารณาวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆของแต่ละแนวทางเลือกเทคโนโลยีการผลิตในโรงงานต่างๆ ทำให้ทราบว่า การพิจารณาในด้านเทคนิคและเศรษฐศาสตร์ของแต่ละแนวทางนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ทราบถึงข้อมูลและเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3
ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนกรณีศึกษา

3.1 บทนำ

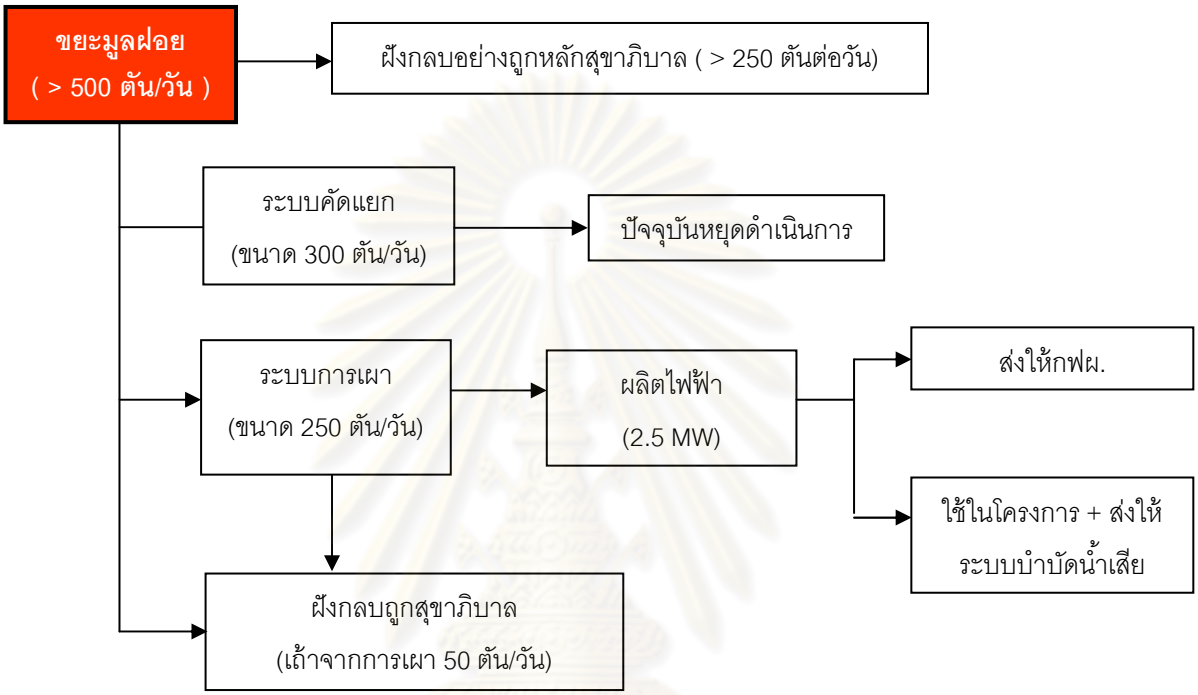

รูปที่ 3.1 ภาพรวมของการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของชุมชนกรณีศึกษา

ชุมชนกรณีศึกษามีเนื้อที่ประมาณ 570 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรของชุมชนกรณีศึกษามีประมาณ 315,961 คน (ณ มกราคม 2551) ซึ่งไม่รวมจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งมีไม่ต่ำกว่า 5 ล้านคน และประชากรแฝง ประมาณ 500,000-600,000 คน ทำให้เกิดขยะขึ้นบนเกาะมากกว่าวันละ 500 ตัน ซึ่งท้องถิ่นได้ดำเนินการเก็บขนและส่งมากำจัดยังโรงเผาขยะมูลฝอย โดยมีเทศบาลเป็นเจ้าของโครงการ และแสดงภาพรวมในการบริหารจัดการขยะในรูปที่ 3.1 ซึ่งขยะที่เก็บขนได้จะส่งเข้าทำการคัดแยกโดยโรงคัดแยกขนาด 300 ตัน/วัน ส่วนที่คัดแยกได้ไม่ได้จะถูกนำไปเผาในระบบเตาเผาขยะมูลฝอยที่มีความสามารถในการเผาวันละ 250 ตัน และผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 2.5 MW ไฟฟ้าที่ผลิตได้นี้ส่วนหนึ่งใช้ในโรงเผาและส่งให้ระบบบำบัดน้ำเสียที่อยู่ติดกัน ไฟฟ้าส่วนที่เหลือจะจำหน่ายเข้าสายส่งของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำหรับขยะส่วนที่เผาไม่ได้จะนำไปฝังกลบพร้อมกับขี้เถ้าที่เกิดจากเตาเผา

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ปัจจุบันซึ่งชุมชนกรณีศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งไทยและนานาชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอย พบว่าปัจจุบันระบบคัดแยกขยะมูลฝอยไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเครื่องจักรชำรุดและไม่สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยที่มีมูลค่าสำหรับนำไปจำหน่ายได้ ในขณะที่ระบบเตาเผาก็มีความสามารถในการกำจัดจำกัดอยู่ที่ 250 ตันต่อวัน ส่งผลให้มีปริมาณขยะที่ต้องนำไปฝังกลบเพิ่มขึ้นมากกว่าวันละ 250 ตัน โดยพื้นที่ที่เตรียมไว้สำหรับการฝังกลบขยะมูลฝอยมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้จำเป็นต้องมีการศึกษามาตรการในการรับมือกับปริมาณมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ต้องเป็นมาตรการที่สามารถแก้ไขปัญหาการจัดการขยะในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน มีการนำทรัพยากรในขยะมูลฝอยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชน

3.2 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ

การกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนกรณีศึกษา ได้จัดเป็นศูนย์รวมกำจัดขยะ โดยใช้พื้นที่ 290 ไร่ เริ่มดำเนินการ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2535 ซึ่งเป็นศูนย์รวมการกำจัดขยะของทั้งจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย เทศบาล 9 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง องค์การบริหารจังหวัด 1 แห่ง และเอกชน โดยใน ปี พ.ศ. 2550 พบว่า ชุมชนนี้มีปริมาณขยะมูลฝอยที่นำมากำจัด ณ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลประมาณ 513 ตัน/วัน (ที่มา: เครื่องชั่งน้ำหนักขยะ กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม สำนักการช่าง) โดยหน่วยงาน A มีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นมากที่สุดประมาณ 113 ตันต่อวัน รองลงมาได้แก่หน่วยงาน B ประมาณ 81 ตันต่อวัน หน่วยงาน C ประมาณ 43 ตันต่อวัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3-1 โดยพบว่าประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเพื่อนำไปกำจัดนั้นอยู่ที่ร้อยละ 96 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลทั้งหมด สำหรับอัตราการผลิตขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยเฉลี่ยในเขตเทศบาล 1.49 กิโลกรัม/คน/วัน

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนและเก็บขนได้โดยเทศบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – ปัจจุบัน แสดงในตารางที่ 3.1 ซึ่งจะพบว่ามีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปีเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว โดยพบว่าในปัจจุบันมีจำนวนมากกว่าวันละ 500 ตัน

ตารางที่ 3.1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนและส่งกำจัดที่ชุมชนกรณีศึกษาปี 2541 – 2552

ลำดับ	หน่วยงาน	ปริมาณขยะประจำปี												
		2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	หมายเหตุ
1	A	28,205	28,908	30,697	32,619	36,876	36,366	38,621	38,363	39,693	41,561	30,012	41425	
2	B	14,211	14,651	15,586	17,083	17,699	17,958	20,996	19,225	23,846	29,857	23,932	29,655	
3	C	4,200	4,330	4,606	5,050	5,593	6,488	7,496	8,237	10,631	13,133	10,850	12,536	
4	D	3,251	3,352	3,566	3,932	4,794	5,255	6,237	6,932	7,513	9,060	7,575	9,065	
5	E	952	981	1,044	1,151	1,239	1,250	1,680	1,720	1,797	2,085	2,230	2,295	
6	F	1,228	1,266	1,347	1,448	1,518	1,636	1,883	1,906	2,020	2,236	2,429	2,433	
8	G	5,577	5,750	6,117	6,853	8,428	9,022	10,353	11,613	12,970	15,722	15,463	16,250	
9	H	4,883	5,034	5,355	5,017	6,882	8,099	10,612	11,431	10,914	12,949	15,037	12,068	
10	I	1,851	1,857	1,975	1,987	2,599	2,811	3,127	3,587	5,152	6,348	7,897	8,734	
7	J	2,336	2,408	2,562	3,064	3,766	4,088	4,724	6,609	8,039	7,625	7,062	7,132	
12	K	1,215	1,252	1,332	1,460	1,814	2,072	2,601	2,302	2,711	2,658	2,636	2589	
13	L	1,325	1,366	1,453	1,758	2,079	1,883	2,503	2,708	2,813	3,350	2,909	2,352	
14	M	1,531	1,578	1,679	2,110	2,266	2,531	3,427	3,349	6,377	10,539	8,616	4,083	
15	N	739	761	810	943	1,062	1,154	1,196	1,424	1,467	1,807	1,910	2,228	
16	O	782	807	858	1,157	1,189	1,091	1,203	1,378	1,766	2,115	2,259	2337	
17	P	1,085	1,119	1,190	1,350	1,704	1,849	2,350	2,862	2036	4,172	4,659	6,230	
18	Q	1,041	1,073	1,142	1,654	1,785	1,882	2,198	1,873	1,890	2,576	2,055	2678	
19	R	775	799	850	899	915	942	1,308	1,406	1,573	1,600	1832	1679	
20	S	336	347	369	709	850	1,230	1,256	899	563	322	390	357	
21	T	9,979	12,452	10,965	12,427	9,684	9,039	8,816	9,297	11,529	13,599	11,111	14518	
	รวม	85,502	90,091	93,503	102,671	112,742	116,646	132,587	137,121	155,300	183,314	160,864	180,644	
	เฉลี่ย ตัน/วัน	234	247	256	281	309	320	363	376	425	502	441	495	

ที่มา : สำนักงานเครื่องชั่ง กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

ที่มา : สำนักงานเครื่องชั่ง กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครภูเก็ต, 2553

3.3 ข้อมูลด้านการกำจัดมูลฝอย

3.3.1 พื้นที่

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนกรณีศึกษา ดำเนินการโดยเทศบาล พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 292 ไร่ ประกอบด้วย

ตารางที่ 3.2 การใช้ที่ดินบริเวณที่ตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย

ที่มา : กรมโยธาธิการ, 2535

ลำดับที่	การใช้พื้นที่	เนื้อที่ (ไร่)
1	พื้นที่กำจัดขยะ	134
2	พื้นที่บำบัดน้ำเสีย	33
3	พื้นที่สร้างเตาเผาขยะ	47
4	พื้นที่แนวฉนวน	78
รวม		292

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

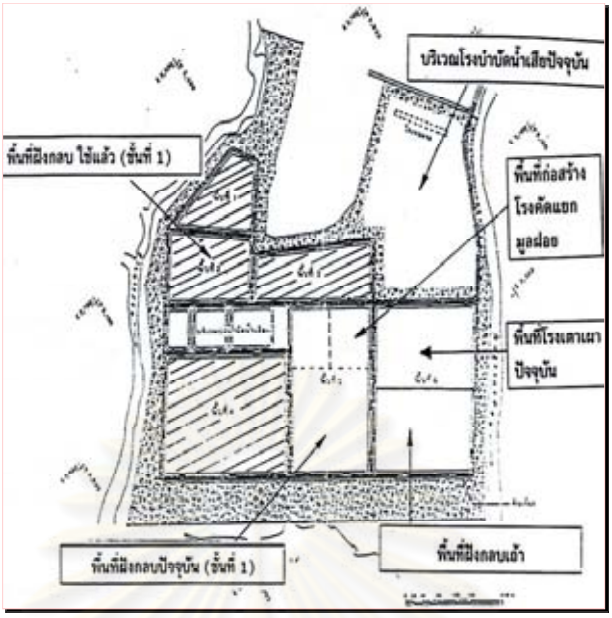

รูปที่ 3.2 การใช้ที่ดินบริเวณที่ตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย

ที่มา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด กำจรกิจก่อสร้าง, มิถุนายน 2549และสำนักงานสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครภูเก็ต

3.3.2 องค์ประกอบและลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย

จากการรวบรวมข้อมูลผลการวิเคราะห์ลักษณะสมบัติมูลฝอยที่เก็บขนเข้ามากำจัดที่โรงเผามูลฝอย ในปี พ.ศ.2552 ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 องค์ประกอบขยะมูลฝอยโดยน้ำหนัก ปี 2552

ที่มา.: บันทึกสถิติขยะมูลฝอยที่ป้อนเข้าสู่เตาเผา ปี 2552

องค์ประกอบมูลฝอยโดยน้ำหนัก	**%**
กระดาษ	16.78
เศษผ้า	1.78
เศษอาหาร	17.65
เศษไม้	6.30
พลาสติก	21.85
ยาง/หนัง	0.95
สารที่ไม่เผาไหม้	27.30
อื่นๆ	7.40
รวม	100

พบว่ามีองค์ประกอบของสารที่เผาไหม้ได้เฉลี่ยร้อยละ 83.70 ความหนาแน่นเฉลี่ย 496.25 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เมตร ค่าความชื้นเฉลี่ยร้อยละ 57.26 เมื่อเก็บไว้ภายในบ่อพักมูลฝอยระยะเวลาหนึ่ง (ไม่เกิน 7 วัน) ค่าความชื้นลดลงเหลือร้อยละ 45 โดยมีค่าความร้อน เชื้อเพลิงสูงเฉลี่ย 1,676.25 กิโลแคลอรี่/กิโลกรัม และค่าความร้อนของเชื้อเพลิงต่ำเฉลี่ย 1,337.50 กิโลแคลอรี่/กิโลกรัม

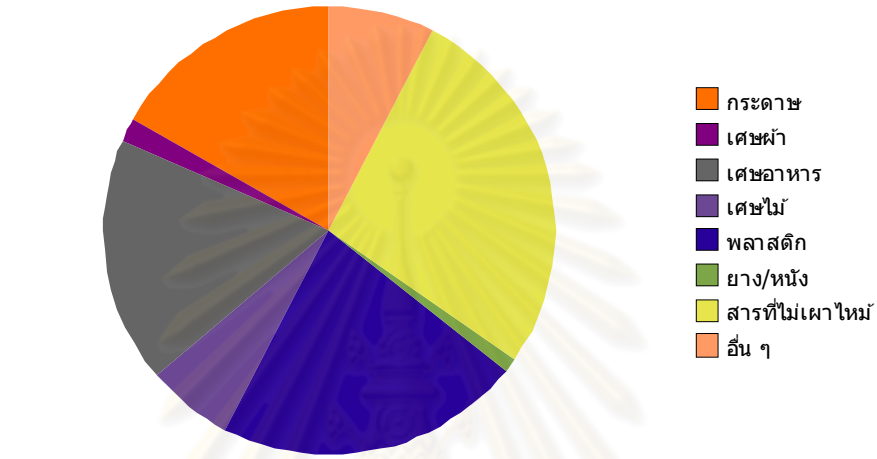

รูปที่ 3.3 องค์ประกอบขยะมูลฝอยโดยน้ำหนัก

ที่มา.: บันทึกสถิติขยะมูลฝอยที่ป้อนเข้าสู่เตาเผา ปี 2552

จากรูปที่ 3.3 จะเห็นได้ว่าพลาสติกเป็นองค์ประกอบหลักของขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ซึ่งมีปริมาณร้อยละ 21.85 รองลงมาได้แก่ เศษอาหารและเศษกระดาษ โดยมีปริมาณร้อยละ 17.65 และ 16.78 ตามลำดับ เมื่อแบ่งประเภทขยะตามการเผาไหม้ พบว่าปริมาณขยะที่เผาไหม้ได้ (เศษอาหาร กระดาษรวม พลาสติกรวม ไม้ ยาง ผ้า และหนัง) ร้อยละ 82.70 และเผาไหม้ไม่ได้ (แก้ว อลูมิเนียม เหล็ก ทองแดง/ทองเหลือง) ร้อยละ 27.30

และจากข้อมูลการเก็บตัวอย่างขยะสด ขยะเก่า และขยะหมัก 5 วัน พบว่าองค์ประกอบทางเคมีของขยะสด ขยะเก่า และขยะหมัก 5 วัน ดังแสดงในตารางที่ 3.4 พบว่าขยะมูลฝอยจะมีเถ้าที่เกิดขึ้นจากขยะสดและขยะหมัก 5 วันประมาณร้อยละ 13.76 และ 16.81 ตามลำดับ ส่วนปริมาณเถ้าจากขยะเก่า จะมีค่าสูงกว่าคือประมาณร้อยละ 53.78 ส่วนค่าความร้อนค่าสูงที่วิเคราะห์ได้ในส่วนของขยะใหม่และขยะหมักจะมีค่าใกล้เคียงกันอยู่ที่ 4,963.10 และ 5,392.90 kcal/kg ส่วนค่าความร้อนค่าสูงของขยะเก่าจะมีค่าอยู่ที่ประมาณ 2,848.85 kcal/kg

ตารางที่ 3.4 องค์ประกอบทางเคมีของขยะมูลฝอย ปี 2553

องค์ประกอบแบบแบบแห้ง (Dry basis) ของ องค์ประกอบแบบประมาณ (Proximate Analysis)	**ขยะสด**	**ขยะเก่า**	**ขยะหมัก 5 วัน**
ปริมาณเถ้า (Ash),ร้อยละ	13.76	53.78	16.81
ปริมาณของสารระเหย (Volatile Matter),ร้อยละ	84.57	36.90	79.16
ปริมาณคาร์บอนแข็ง (Fixed Carbon),ร้อยละ	1.67	9.32	4.03
ค่าความร้อนค่าสูง, kcal/kg.	4,963.10	2,848.85	5,392.90

ที่มา : บริษัท พีเจที เทคโนโลยี จำกัด, 2553

3.3.3 การจัดการในปัจจุบัน

1. การกำจัดมูลฝอยโดยโรงเผาขยะ

พื้นที่กำจัดมูลฝอยแบบเตาเผามีพื้นที่ 46 ไร่ ประกอบด้วยอาคารเตาเผาขยะ อาคารประกอบต่าง ๆ ระบบฝังกลบเถ้า และโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับโรงงาน งบประมาณในการก่อสร้าง 788 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดิน)

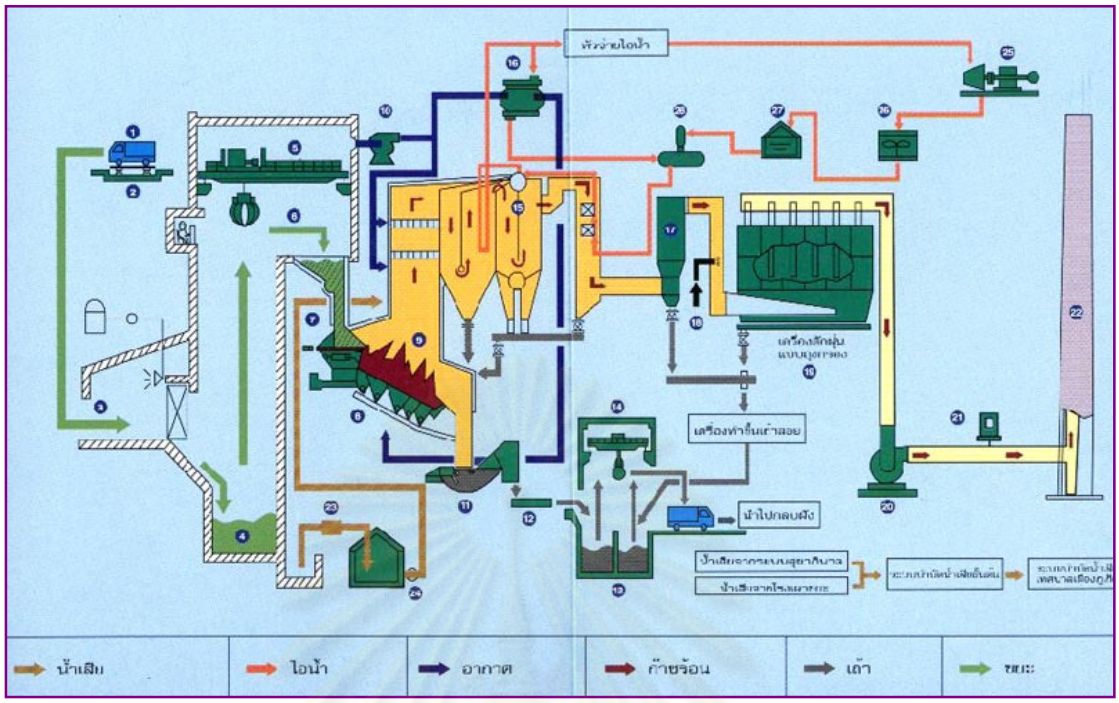

รูปที่ 3.4 ผังแสดงพื้นที่และการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยชุดปัจจุบัน

ที่มา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด กำจรกิจก่อสร้าง, 2552 และสำนักงานสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครภูเก็ต

ภายในอาคารเตาเผาประกอบด้วย เตาเผา 1 ชุด ซึ่งเผามูลฝอยได้ 250 ตัน/วัน ต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง และสามารถทำงานได้เป็นเวลาอย่างน้อย 7,008 ชั่วโมงต่อปี ระบบผลิตไฟฟ้ามีกำลังผลิต 2.5 เมกะวัตต์ ซึ่งเพียงพอสำหรับใช้ในโรงเผาขยะมูลฝอยทั้งหมด และมีไฟฟ้าส่วนเกินสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ ระบบควบคุมมลพิษทางอากาศ เป็นระบบแห้งพร้อมเครื่องกรองฝุ่นชนิดถุง (Bag Filter) ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบควบคุมกลิ่น และระบบควบคุมเสียง ซึ่งเพียงพอที่จะทำให้มลพิษต่าง ๆ ลดลงอยู่ในระดับที่ไม่มีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม

โรงเผาขยะมูลฝอย

อาคารเครื่องชั่งมูลฝอย

ประตูรับมูลฝอย

รูปที่ 3.5 แสดงอาคารเครื่องชั่งและประตูรับมูลฝอยของเตาเผาขยะมูลฝอยปัจจุบัน

ที่มา : โครงการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เทศบาลนครภูเก็ต, 2553

มูลฝอยที่เก็บขนมายังโรงเผาขยะแล้วถูกนำไปเก็บไว้ชั่วคราวในบ่อรับมูลฝอยโดยมีประตูรับมูลฝอยคอยรับมูลฝอยที่เข้ามายังโรงเผาขยะประตูจะเปิดเฉพาะรับมูลฝอยจากรถเทมูลฝอยเท่านั้น

บ่อพักมูลฝอยและปั้นจั่นคีบมูล

บ่อพักเถ้า (Ash Pit)

ห้องควบคุมการทำงาน

รูปที่ 3.6 แสดงการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยปัจจุบัน

ที่มา : โครงการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เทศบาลนครภูเก็ต, 2553

มูลฝอยจะถูกลำเลียงออกจากบ่อรับมูลฝอยด้วยปั้นจั่นลอยแล้วไปปล่อยสู่ช่องรับมูลฝอยแล้วป้อนเข้าสู่ห้องเผาไหม้ มูลฝอยจะถูกเผาไหม้จนกลายเป็นเถ้า จากนั้นเถ้าก็จะถูกหนุนลงสู่เครื่องดักเถ้า เถ้าจะถูกทำให้เปียกเพื่อมิให้ฟุ้งกระจาย จากนั้นจะถูกลำเลียงไปไว้ในบ่อพักเถ้า (Ash Pit) และจะถูกขนนำไปฝังกลบต่อไป ส่วนเถ้าเบา จะถูกกรองด้วยเครื่องกรองชนิดถุงเพื่อป้องกันการฟุ้งกระจาย

การทำงานทั้งหมดของระบบจะสั่งการจากห้องควบคุม ระบบนี้จึงใช้แรงงานคนน้อยมากในการกำจัดมูลฝอย

2. การจัดการมูลฝอยแบบฝังกลบ

เทศบาลของชุมชนนี้สร้างในปี 2537 มีเนื้อที่ 134.7 ไร่ จำนวน 5 บ่อ ฝังกลบขยะชั้นที่ 1 ได้ประมาณ 370,000 ตัน และดำเนินการฝังกลบขยะได้อีก 340,000 ตัน หากใช้ร่วมกับระบบเตาเผาขยะสามารถยืดอายุการใช้งานได้กว่า 12 ปี การก่อสร้างแบ่งออกเป็น คันดินและถนน พื้นน้ำชะขยะ การระบายแก๊ส การตรวจสอบและป้องกันด้านสิ่งแวดล้อม และการกลบขยะ

รูปที่ 3.7 แสดงการทำงานของการฝังกลบขยะมูลฝอยของชุมชนในปัจจุบัน

ที่มา : เทศบาลนครภูเก็ต, 2553

การก่อสร้างคันดินและถนน: สร้างถนนรองพื้นที่ กว้าง 6 เมตร ด้านติดทะเลใช้หินเรียง ขนาด 0.15 เมตร

การก่อสร้างพื้น (Liner): ประกอบด้วยชั้นพื้น

- ชั้นล่าง เป็นดินเหนียวบดอัดแน่น ปูด้วย Geotextile
- ชั้นกลาง ปูด้วยแผ่นพลาสติก (HDPE) ขนาด 3 มิลลิเมตร
- ชั้นบน ทรายถมบดอัดแน่น 0.30 เมตร

การก่อสร้างระบบน้ำชะขยะ (leachate): ประกอบด้วยท่อน้ำ PVC ขนาด ลาด 1:200 ห่างประมาณ 30 เมตรทุกบ่อมายังบ่อสูบและส่งไปบ่อบำบัด โดยบ่อบำบัดน้ำเสียขยะเป็นระบบบ่อผึ่ง 3 บ่อ ดังนี้

- Anaerobic ลึก 2.5 เมตร กักเก็บ 20 วัน
- Facultative ลึก 2.5 เมตร กักเก็บ 15 วัน
- Muturation 2.5 เมตร กักเก็บ 10 วัน BOD ออกไม่เกินกว่า 20 Mg/L

การก่อสร้างระบบระบายแก๊ส: ประกอบด้วยท่อคอนกรีต 0.60 เมตร ตั้งแนวดิ่ง ตรงกลางมีท่อ PVC ขนาด 6 นิ้ว ใช้หินเบอร์ 2-3 รอง ป้องกันการอุดตัน ในชั้นที่ 2 ได้พัฒนาเป็นแบบแนวนอน โดยใช้ท่อพลาสติกเจาะรูรอบวางในแนวนอน ปูทับด้วยหินเบอร์ 2-3 คลุมด้วยแผ่น Geotextile

การตรวจสอบและป้องกันด้านสิ่งแวดล้อม: ประกอบด้วย

- บ่อตรวจสภาพน้ำ ขนาด 0.80 เมตร ลึก 9 เมตร
- ฉนวนแนวรอบพื้นที่ ปลูกไม้ชายเลน

- คันดินปลูกหญ้าแฝกกันดินพังทลาย
- ในพื้นที่ ปลูกไม้ยืนต้นตามแนวที่คันดิน

<u>การกลบขยะ:</u> ตามมาตรฐานแต่ละวันกลบด้วยทรายถม 0.15 เมตร แต่ละชั้น 0.30 เมตร ชั้นสุดท้าย 0.60 เมตร ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นการกลบแบบถมขยะสูง 4 เมตร โดยถมขยะจากด้านบน แล้วกลบด้วยดินกลบ 0.60 เมตร ส่วนด้านหน้าตัดเปิดไว้ให้อากาศเข้าเป็นการเร่งการย่อยสลาย และไล่น้ำชะขยะอีกประการหนึ่งด้วย

3. ระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

เทศบาลของชุมชนได้ทำการก่อสร้างเตาเผาขยะแบบเอนกประสงค์สำหรับกำจัดขยะติดเชื้อ เผามูลฝอยได้ไม่น้อยกว่า 3 ตัน/วัน ซึ่งประกอบด้วย

3.1 อาคารเตาเผา สำนักงาน และห้องพักคนงาน

3.2 ระบบเตาเผา ประกอบด้วย ห้องเผาไหม้ใหญ่ ห้องเผากลิ่นและควัน ตระแกรงรองรับมูลฝอย ห้องเก็บเถ้า ระบบควบคุมการเผา และปล่องควัน

3.3 ระบบหัวเผา ประกอบด้วย หัวเผาใหญ่ใช้น้ำมันดีเซล หัวเผาเล็กใช้น้ำมันดีเซลสำหรับเผาควัน

3.4 ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น มอเตอร์อัดลม หัวฉีดน้ำมัน เครื่องบังคับการเผาไหม้อัตโนมัติ ปุ่มสัญญาณ

3.5 ถังน้ำมันดีเซล ขนาดความจุไม่ต่ำกว่า 8,000 ลิตร

4. ระบบการคัดแยกมูลฝอย

เป็นการดำเนินการโดยเอกชน โครงสร้างหลักเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กก่อสร้างบนพื้นที่ ประมาณ 8 ไร่ มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนอาคาร ซึ่งประกอบด้วย ส่วนสำนักงานบริหาร ห้องประชุมและห้องสังเกตการณ์ ระบบประปาและสุขาภิบาล ระบบปรับอากาศ ระบบไฟฟ้าและสื่อสาร ห้องพักพนักงาน และส่วนเครื่องจักร ประกอบด้วย สายพานลำเลียง เครื่องฉีกถุง สายพานอุโมงค์ลำเลียงขยะ และห้องควบคุม ปริมาณขยะที่สามารถรองรับได้คือ 300 ตัน/วัน นอกจากนี้ภายในโรงงานคัดแยกมูลฝอยจังหวัดภูเก็ตมีระบบระบายอากาศที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อระบายกลิ่นเหม็นของมูลฝอย และมีมาตรการในการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดกับผู้คัดแยก เช่น สวมใส่รองเท้า ถุงมือป้องกัน และสวมผ้าปิดปากและจมูก

3.3.4 การดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย

สำหรับการดำเนินการของโรงเผาขยะมูลฝอยของชุมชนนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ ระบบการกำจัดขยะมูลฝอยโดยโรงงานเผาขยะ ระบบการจัดการมูลฝอยแบบฝังกลบ ระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และระบบการคัดแยกมูลฝอย

1. ระบบการกำจัดขยะมูลฝอยโดยโรงงานเผาขยะ

ลักษณะสมบัติของมูลฝอยที่สามารถนำเข้าเผาได้คือ มูลฝอยที่สามารถติดไฟได้และมีขนาดความยาวด้านใดด้านหนึ่งไม่เกิน 50 เซนติเมตร ส่วนลักษณะของมูลฝอยที่ห้ามนำเข้าเผาคือ มูลฝอยที่เป็นวัสดุที่ระเบิดได้ อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อะไหล่มอเตอร์ไซด์ ยางรถยนต์ทุกชนิด และของเสียอันตรายจากโรงพยาบาล มูลฝอยที่เก็บขนมายังโรงเผาขยะจะถูกนำไปเก็บไว้ชั่วคราวในบ่อรับมูลฝอย โดยมีประตูรับมูลฝอยคอยรับมูลฝอยที่เข้ามายังโรงเผาขยะ ประตูจะเปิดเฉพาะรับมูลฝอยจากรถเทมูลฝอยเท่านั้น จากนั้นมูลฝอยจะถูกลำเลียงออกจากบ่อรับมูลฝอยด้วยปั้นจั่นลอยแล้วไปปล่อยสู่ช่องรับมูลฝอย แล้วป้อนเข้าสู่ห้องเผาไหม้ อัตราการเผาไหม้ 250 ตันต่อวัน และอากาศจากห้องบ่อพักมูลฝอยจะถูกพ่นเข้าไปใต้แผงตะกรับ เพื่อให้เกิดการสันดาปอย่างสมบูรณ์ มูลฝอยจะถูกเผาไหม้จนกลายเป็นเถ้า โดยอุณหภูมิในห้องเผาไหม้ 800-950 องศาเซลเซียส จากนั้นเถ้าก็จะถูกหนุนลงสู่เครื่องดักเถ้า เถ้าจะถูกทำให้เปียกเพื่อมิให้ฟุ้งกระจาย จากนั้นจะถูกลำเลียงไปไว้ในบ่อพักเถ้า (Ash Pit) และถูกขนเพื่อนำไปฝังกลบต่อไป ส่วนเถ้าเบาจะถูกกรองด้วยเครื่องกรองชนิดถุงเพื่อป้องกันการฟุ้งกระจาย สำหรับแก๊สร้อนที่เกิดจากการเผาไหม้จะใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า

การทำงานทั้งหมดของระบบจะสั่งการจากห้องควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ ระบบนี้จึงใช้แรงงานคนน้อยมาก ในการกำจัดมูลฝอย ทั้งนี้ในการดำเนินงานของโรงงานเตาเผามูลฝอยนั้น ทางเทศบาลได้จัดจ้างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแต่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลจากคณะกรรมการบริหารจัดการโรงงานเตาเผามูลฝอยของเทศบาล

2. ระบบการจัดการมูลฝอยแบบฝังกลบ

มีการดำเนินการฝังกลบมูลฝอย ดังนี้

- การเตรียมพื้นที่ ยกหลุมสำหรับใช้ทิ้งขยะตามแบบก่อสร้าง
- ทิ้งขยะในหลุมไถ เกลี่ยบดอัดให้มีความลาดเอียงโดยให้รถวิ่งด้านบน
- กลบด้วยทราย 0.60 เมตร ชั้นละ 4 เมตร โดยเปิดด้านหน้าไว้ 45 องศา

- น้ำเสีย น้ำชะขยะ นำไปบำบัดในบ่อบำบัดป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ระบายก๊าซที่เกิดจากการทับถมของขยะ
- ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมรอบพื้นที่ เช่น ตรวจสอบน้ำ สัตว์หน้าดิน กลิ่น
- พาหะนำโรค เช่น แมลงวัน ตามปกติพื้นที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองภูเก็ตมักจะไม่มีปัญหาเรื่องแมลงวัน ก่อนปี 2539 ได้ใช้สารเคมีพ่น แต่ปัจจุบันให้งดพ่นสารเคมีทุกชนิด ได้พัฒนามาเป็นการทดแทนและทำลายกันแบบระบบนิเวศ ซึ่งในพื้นที่มีนกเอี้ยงจำนวนมากเข้ามาหาอาหารและกินแมลงวัน ทำให้ปัญหาแมลงวันในพื้นที่หมดไป หรือไม่รุนแรง
- โรคติดต่อข้างเคียงพื้นที่ฝังกลบมูลฝอย จัดสร้างแนวรั้ว และฉนวนรอบพื้นที่ป้องกันกลิ่น และเพื่อดูดซับก๊าซพิษที่เกิดจากมูลฝอย
- ติดตั้งรั้วกันปลิว รอบพื้นที่ทำงาน

3. ระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ แบ่งออกเป็น

<u>การเก็บรวบรวม</u>: การเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งผลิต ประกอบด้วย โรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย คลินิก โรงฆ่าสัตว์ เป็นหน้าที่ของเจ้าของสถานที่เป็นผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวม ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีการเก็บต่างกัน และนำมารอการเก็บขน ณ สถานที่เก็บกักขยะติดเชื้อ รอการเก็บขนจากรถขนมูลฝอยติดเชื้อ

<u>การเก็บกัก</u>: เทศบาลนครภูเก็ตได้ออกแบบถุงเก็บขยะติดเชื้อเป็นลักษณะถุงสีแดง มีเครื่องหมายขยะติดเชื้อ มีชื่อสถานบริการ วันที่ส่ง จำนวนถุง และน้ำหนักมูลฝอย โดยกำหนดให้ผู้ใช้บริการจะต้องซื้อถุงขยะจากเทศบาลนครภูเก็ตเท่านั้นพร้อมปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดและบรรจุขยะไว้ในถุงแดงใส่ในภาชนะถังขยะสีแดงอีกชั้น

<u>การเก็บขน</u>: ในการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อขึ้นรถ โดยใช้ถุงขยะแบบล้อเลื่อนบรรทุกมูลฝอยติดเชื้อขึ้นรถตามจำนวนถังที่หน่วยผลิตตั้งไว้ โดยการแลกถังที่บรรจุขยะกับถังเปล่าสำหรับหน่วยงานที่มีขยะน้อย อนุโลมให้ใส่ถุงแดงไม่ต้องบรรจุถังก็ได้

<u>การขนส่ง</u>: ขนส่งโดยรถบรรทุกมูลฝอย 4 ล้อ ขนาด 4 ลบ.หลา บรรทุกถังขยะจำนวน 8 ใบ ออกบริการเก็บขยะติดเชื้อในเขตรับผิดชอบทุกวัน ในเวลา 08.00-12.00 น. ประกอบด้วยพนักงานขับรถ 1 คน พนักงานเก็บขน 1 คน และนำมากำจัดที่เตาเผาขยะติดเชื้อ

<u>การกำจัด</u>: กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการเผา ซึ่งพนักงานเก็บขนกับพนักงานเผาจะใช้คนเดียวกัน โดยจะเผาในเวลาประมาณ 14.00 น. ทุกวัน โดยนำมูลฝอยเข้าเตาเผา ทำความ

สะอาดสถานที่กองมูลฝอยติดเชื้อ จุดเตาหัวเตาใหญ่ โดยสวิตซ์เปิดเตาอัตโนมัติ และเตาหัวเตาเล็ก โดยสวิตซ์เปิดเตาอัตโนมัติ ปรับอุณหภูมิให้ได้ 800-900 องศาเซลเซียส พลิกมูลฝอยตามเวลาที่เหมาะสม ปิดเครื่องมือเมื่อมูลฝอยเป็นเถ้าดีแล้ว ทิ้งไว้ประมาณ 12 ชั่วโมง เก็บเถ้าแล้วนำไปฝังกลบ

4. ระบบการคัดแยกมูลฝอย

เทศบาลได้ให้สัมปทานบริหารโรงคัดแยกขยะแก่บริษัท กำจรกิจก่อสร้าง จำกัด เป็นเวลา 20 ปี โดยมีผลประกอบการคือ สามารถคัดแยกขยะได้ขวดแก้ว ขวดพลาสติก กระป๋อง เศษกระดาษ ออกได้ประมาณ 20 % ของปริมาณขยะที่ส่งเข้าระบบ มีการดำเนินการคือ มูลฝอยจะถูกนำมากองรวมกันไว้บริเวณลานพักมูลฝอยชั่วคราว จากนั้นจะลำเลียงเข้าสู่ระบบคัดแยกทางสะพานเหล็กลำเลียงจะมีการคัดแยกของที่มีขนาดใหญ่เผาไม่ได้ออก จากนั้นมูลฝอยจะถูกลำเลียงไปโดยสะพานแบบสั่นเพื่อกระจายมูลฝอยให้แยกง่ายแล้วส่งต่อไปยังสะพานคัดแยกจะมีการทำให้ถุงแตกออกโดยเครื่องจักร แล้วส่งไปสะพานคัดแยกซึ่งใช้คนงานในการคัดแยกวัสดุพวกกระดาษ พลาสติก โลหะ และแก้ว มูลฝอยที่ผ่านจากการคัดแยกจะถูกลำเลียงทางสายพานส่งไปยังโรงงานเผามูลฝอย ส่วนมูลฝอยที่ถูกคัดแยกจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

3.4 การคาดการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนกรณีศึกษา

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาเบื้องต้น จะพบว่าสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนกรณีศึกษาอยู่ในขั้นวิกฤติ เนื่องจาก ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีมากกว่าความสามารถในการกำจัดขยะมูลฝอยที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยจากการคาดการณ์การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น สามารถแสดงได้ดังในรูปที่ 3.4-1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

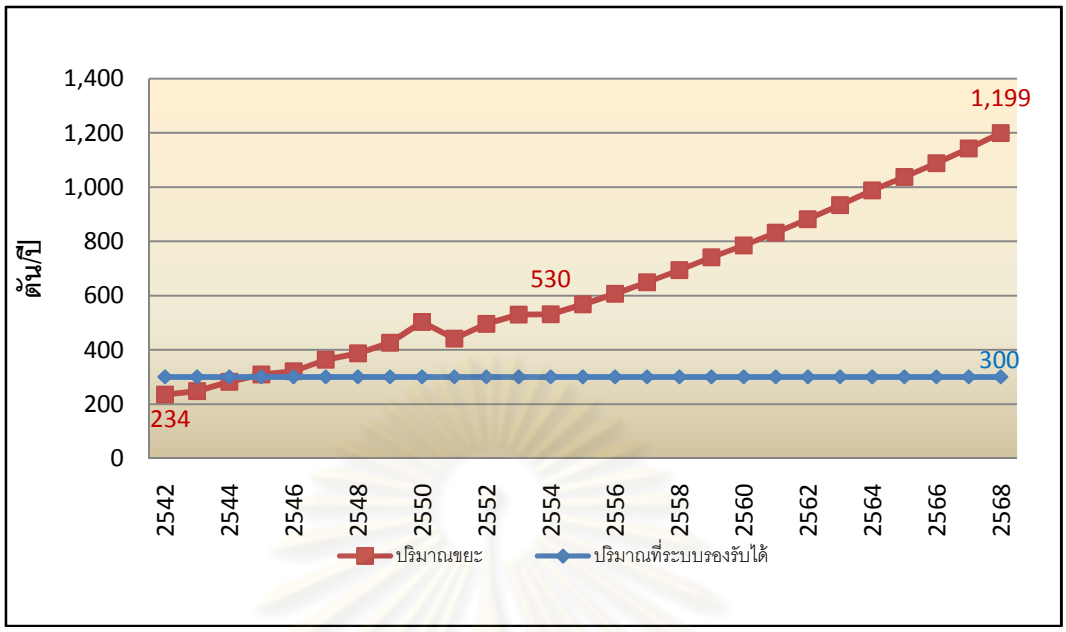

รูปที่ 3.8 การคาดการณ์การเพิ่มขึ้นของปริมาณมูลฝอยในชุมชนกรณีศึกษา

ที่มา : เทศบาลนครภูเก็ต, 2553

จากรูปที่ 3.8 จะพบว่าหากอัตราการเพิ่มของปริมาณมูลฝอยในชุมชนกรณีศึกษาเพิ่มขึ้นในอัตราที่เป็นอยู่ในปัจจุบันคือร้อยละ 7 จะพบว่าในปี พ.ศ. 2569 จะมีขยะเกิดขึ้นในชุมชนนี้มากกว่าวันละ 1,600 ตัน ทำให้จำเป็นต้องทำการศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่มีความเหมาะสมกับชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยต้องเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน มีการนำทรัพยากรในขยะมูลฝอยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4
การศึกษาเงื่อนไขการลงทุน

จากปริมาณขยะมูลฝอยที่มากเกินระบบการกำจัดในปัจจุบันจะสามารถรองรับได้ ทำให้ถูกนำไปกำจัดโดยวิธีการฝังกลบ ซึ่งการกำจัดมูลฝอยด้วยวิธีดังกล่าวไม่ได้เป็นการกำจัดมูลฝอยอย่างแท้จริง เนื่องจากไม่สามารถลดปริมาตรของขยะมูลฝอยได้ อีกทั้งวิธีการดังกล่าวยังไม่สามารถนำพลังงานที่แฝงอยู่ในมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นในการศึกษานี้จะกล่าวถึงเฉพาะเทคโนโลยีที่การกำจัดมูลฝอยที่สามารถผลิตพลังงานได้ เนื่องจากสามารถมีรายได้จากพลังงานที่ผลิตได้ และทำให้ระบบเกิดความยั่งยืน

ในการพิจารณาแนวทางเลือกในการกำจัดมูลฝอยชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ แต่ที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก ก็คือตัวคุณสมบัติของวัตถุดิบนั่นคือ ขยะมูลฝอยที่จะรับเข้าระบบ เพื่อนำมาพิจารณาเลือกเทคโนโลยีที่จะสามารถใช้กำจัดขยะมูลฝอยต่อไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เนื่องจากสภาพภูมิประเทศของชุมชนกรณีศึกษาเป็นเกาะ ดังนั้นจึงส่งผลให้ขยะมูลฝอยที่รับเข้าระบบมา จะมีความชื้นสูง ความร้อนต่ำ ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกใช้เทคโนโลยีเช่นกัน

สำหรับในแนวทางการพิจารณาเงื่อนไขในการลงทุน แบ่งออกได้ ดังนี้

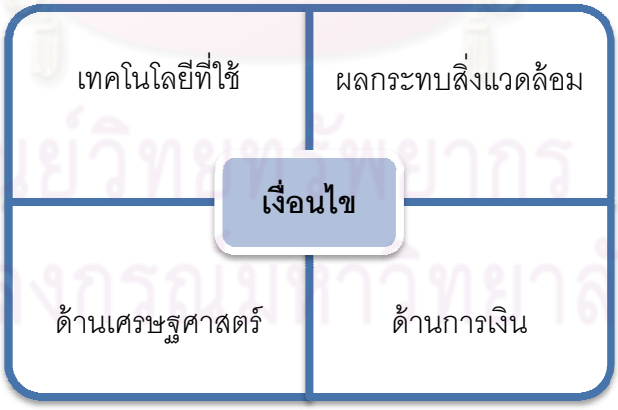

4.1 ด้านการคัดเลือกเทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน

ในบทนี้จะศึกษาเกี่ยวกับหลักการทำงานของเทคโนโลยี จุดแข็งและข้อจำกัด รวมถึงการนำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีนั้นๆ มาใช้ในการผลิตพลังงาน การเปรียบเทียบเทคโนโลยีที่มี

ความเป็นไปได้ ไปจนถึงการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีเพื่อคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุด

4.1.1 เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน

โดยทั่วไป เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยที่สามารถผลิตพลังงานได้ แบ่งออกได้เป็น 3 หมวดใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

- เทคโนโลยีทางความร้อน ซึ่งเป็นการใช้กระบวนการทางความร้อนในการกำจัดมูลฝอย ได้แก่
  - เทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย (Incineration)
  - เทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น (Pyrolysis/Gasification)
  - เทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค (Plasma Arc)
- เทคโนโลยีทางชีวภาพ โดยจะใช้จุลินทรีย์ในการย่อยสลายมูลฝอยให้เป็นก๊าซชีวภาพ ได้แก่
  - เทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Digestion)
  - เทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบมูลฝอย (Landfill Gas to Energy)
- เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากมูลฝอย (Refuse Derived Fuel, RDF) โดยเป็นเทคโนโลยีขั้นกลางในการเตรียมเชื้อเพลิงจากมูลฝอย เพื่อนำไปใช้ในการผลิตพลังงานต่อไป

4.1.1.1 เทคโนโลยีทางความร้อน (Thermal Technology)

เทคโนโลยีทางความร้อนเป็นการใช้อุณหภูมิสูงในการทำให้มูลฝอยเกิดการแตกสลายด้วยความร้อน (Thermal Cracking) โดยกระบวนการดังกล่าวต้องการความร้อนจากภายนอก (Endothermic Process) เพื่อช่วยให้ปฏิกิริยาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากกระบวนการแตกสลายด้วยความร้อนแล้ว มูลฝอยบางส่วนอาจทำปฏิกิริยาออกซิเดชั่นกับสารออกซิไดเซอร์ ซึ่งจะทำให้มูลฝอยเปลี่ยนสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ กระบวนการดังกล่าวนี้เป็นปฏิกิริยาคายความร้อน (Exothermal Process) ทำให้สามารถนำความร้อนที่ได้ไปใช้ในการผลิตพลังงานได้ หรืออาจนำ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการแตกสลายด้วยความร้อนไปผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิงสังเคราะห์เพื่อนำไปผลิตพลังงานต่อไป การกำจัดมูลฝอยด้วยกรรมวิธีทางความร้อนสามารถแบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ เทคโนโลยีการเผาไหม้ (Incineration) เทคโนโลยีการผลิตก๊าซเชื้อเพลิง(Gasification) และเทคโนโลยีไพโรไลซิส (Pyrolysis) ดังแสดงในรูปที่ 4.1

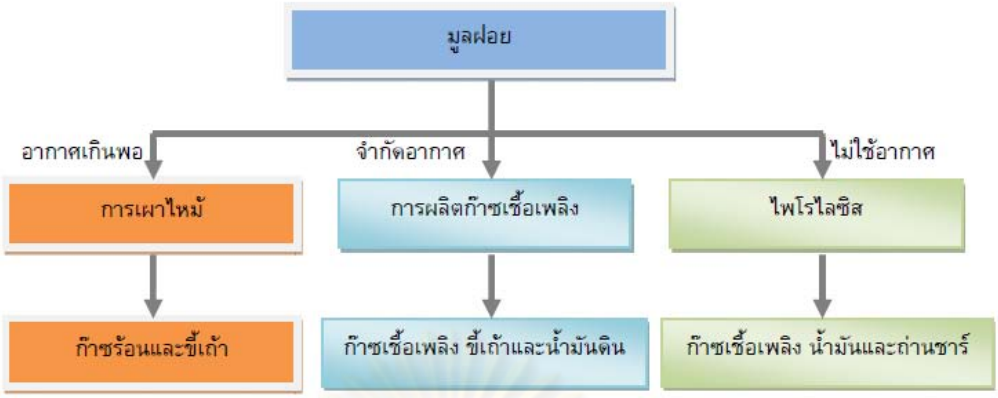

รูปที่ 4.1 การกำจัดมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีทางความร้อน [6]

4.1.1.1.1 เทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย

หลักการทำงาน

เทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย (Incineration) หรือการเผาไหม้มวลโดยตรง (Mass Burn System) เป็นปฏิกิริยาออกซิเดชั่นระหว่างเชื้อเพลิงและสารออกซิไดเซอร์ซึ่งอาจเป็นอากาศหรือออกซิเจน โดยมีการใส่ปริมาณสารออกซิไดเซอร์เข้าไปมากเพียงพอที่จะทำให้เกิดเผาไหม้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเผาไหม้สมบูรณ์ คือ ก๊าซร้อนที่เกิดจากปฏิกิริยาคายความร้อน เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของเทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย คือการทำลายมูลฝอย ดังนั้นจึงทำให้มวลและปริมาตรของมูลฝอยจะหายไปอย่างรวดเร็ว การเผาไหม้ในเตาเผามูลฝอยทำให้สามารถลดมวลของมูลฝอยลงได้ถึงร้อยละ 70 และลดปริมาตรลงได้ถึงร้อยละ 90 อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็นการเผาไหม้โดยตรงทำให้มีการใช้สารออกซิไดเซอร์เป็นจำนวนมากป้อนเข้าสู่บริเวณโซนเผาไหม้ ทำให้ปริมาตรก๊าซไอเสียที่เกิดขึ้นมีปริมาณมากตามไปด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการติดตั้งระบบควบคุมมลพิษอากาศด้านหลังโซนเผาไหม้ ตารางที่ 4.1-1 แสดงจุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย

ตารางที่ 4.1 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย

จุดแข็ง	**ข้อจำกัด**
- มีความยืดหยุ่นต่อชนิดมูลฝอยสูง - ลดมวลและปริมาตรได้มาก - เวลาในการกำจัดสั้น	- เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาสูง - ขนาดเล็กสุดที่สามารถผลิตพลังงานได้ไม่ต่ำกว่า

- ผลิตพลังงานได้มากที่สุด - ใช้พื้นที่ระบบน้อยที่สุด	250 ตันต่อวัน - เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่ยังไม่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีได้เองในประเทศ - ปัญหาเรื่องการยอมรับของประชาชน

การนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

เนื่องจากกระบวนการเผาไหม้เป็นกระบวนการคายความร้อน ดังนั้นก๊าซไอเสียจากห้องเผาไหม้จึงมีอุณหภูมิสูงประมาณ 750-1,000 องศาเซลเซียส [2] ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่สูงเกินไปสำหรับก๊าซที่จะส่งไปยังระบบควบคุมมลพิษก่อนที่จะปล่อยออกสู่บรรยากาศ ดังนั้นจึงต้องมีการลดอุณหภูมิของก๊าซก่อนโดยการใช้หม้อน้ำเปลี่ยนพลังงานความร้อนที่อยู่ในก๊าซไอเสียเป็นน้ำร้อนหรือไอน้ำ อุปกรณ์สำหรับการผลิตน้ำร้อนหรือไอน้ำ ได้แก่ หม้อน้ำร้อน หม้อไอน้ำความดันต่ำ และหม้อไอน้ำความดัน น้ำร้อนหรือไอน้ำที่ผลิตได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการอุตสาหกรรมหรือเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้า

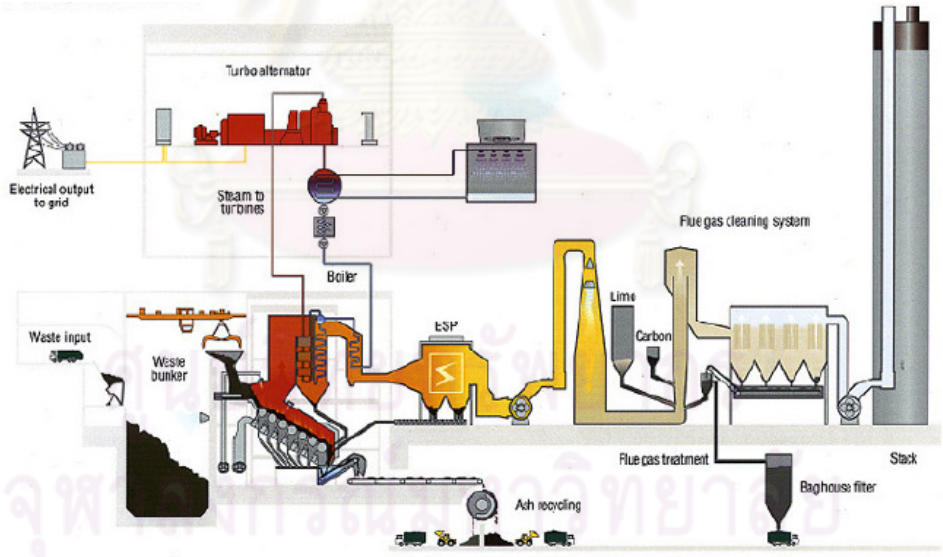

รูปที่ 4.2 ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย [5]

4.1.1.1.2 **เทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น** (Pyrolysis/Gasification)

หลักการทำงาน

เทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่นเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นคู่ควบกัน และเป็นกระบวนการย่อยที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการเผาไหม้ กล่าวคือมูลฝอยเมื่อถูกทำให้แห้งโดยการระเหยความชื้นทิ้งไปแล้วจะนำความร้อนจากการเผาไหม้ก่อนหน้านี้มาทำให้ตัวเองเกิดการแตกสลายทางความร้อนและกลายเป็นก๊าซเชื้อเพลิงสังเคราะห์ ขณะเดียวกัน มักมีการจ่ายออกซิไดซ์เซอร์เข้ามาบริเวณที่เกิดปฏิกิริยาด้วยเพื่อช่วยให้เกิดการเผาไหม้บางส่วน (Partial Oxidation) ซึ่งจะได้ความร้อนเกิดขึ้นมาจากปฏิกิริยาและนำไปใช้ในกระบวนการแตกสลายทางความร้อน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าปฏิกิริยาไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น มักเกิดคู่ควบกัน อย่างไรก็ตาม ปฏิกิริยาดังกล่าวมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของสภาวะการทำงานและผลิตภัณฑ์ที่ได้ ดังแสดงไว้แล้วในรูปที่ 4.1 การนำเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่นมาใช้ในการกำจัดมูลฝอยจะแตกต่างจากการใช้เทคโนโลยีการเผาไหม้ เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักไม่ใช่การทำลายมูลฝอยให้สิ้นซากไป (Destruction) แต่เป็นการเปลี่ยนรูป (Conversion) มูลฝอยซึ่งอยู่ในสภาพเชื้อเพลิงแข็งให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปประโยชน์ได้กล่าวคือเชื้อเพลิงก๊าซที่ได้อาจนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงเพื่อการเผาไหม้ในเครื่องยนต์สันดาปภายใน (Internal Combustion Engine) หรือเครื่องยนต์กังหันก๊าซ (Gas Turbine Engine) หรือเพื่อการเผาไหม้โดยตรงในเครื่องกำเนิดไอน้ำ (Burner in Steam Generator) หรืออาจนำไปผ่านกระบวนการต่างๆที่จำเป็นเพื่อสังเคราะห์เป็นเชื้อเพลิงเหลวหรือใช้ในอุตสาหกรรมเคมีต่อไป ตารางที่ 4.2 แสดงจุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น

ตารางที่ 4.2 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น

จุดแข็ง	**ข้อจำกัด**
- เป็นเทคโนโลยีที่สะอาด - ลดมวลและปริมาตรได้มาก - เวลากำจัดสั้น - สามารถผลิตพลังงานได้แม้ระบบมีขนาดเล็ก - สามารถพัฒนาเทคโนโลยีได้เองในประเทศ	- เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาสูงสำหรับระบบขนาดใหญ่ - เหมาะกับมูลฝอยที่มีความชื้นต่ำและค่าความร้อนสูง

การนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่นมีหลายประเภท เช่น ถ่านชาร์ น้ำมันที่มีสารประกอบไฮโดรคาร์บอนและก๊าซเชื้อเพลิง ถ่านชาร์ที่ได้จากกระบวนการไพโรไลซิสมูลฝอยจะมีค่าความร้อนสามารถนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงแข็งสำหรับอุตสาหกรรมถลุงเหล็กและปูนซีเมนต์น้ำมันที่ได้จากกระบวนการไพโรไลซิสมูลฝอยซึ่งมีค่าความร้อนประมาณ 25 เมกกะวัตต์ต่อกิโลกรัม สามารถนำมาใช้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับกระบวนการเผาไหม้ในเครื่องยนต์ดีเซลรอบต่ำเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้า แต่ทั้งนี้จะต้องมีการกำจัดอนุภาคฝุ่นหรือผงชาร์ที่อาจปะปนอยู่ในน้ำมันไพโรไลซิสออกก่อนโดยใช้ไซโคลน นอกจากนี้หากมีการนำน้ำมันที่ได้จากกระบวนการไพโรไลซิสไปปรับปรุงคุณภาพ ในกระบวนการเคมีจะทำให้ได้น้ำมันที่มีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้งการผลิตก๊าซไฮโดรเจน (H_2) จากน้ำมันไพโรไลซิส เพื่อใช้เป็นแหล่งพลังงานสำหรับใช้ในรถยนต์เซลล์เชื้อเพลิง อย่างไรก็ตามการปรับปรุงคุณภาพของน้ำมันไพโรไลซิสด้วยกระบวนการที่กล่าวถึงข้างต้น ยังคงอยู่ในช่วงการศึกษาวิจัยไม่มีการใช้ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากยังไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุน ก๊าซเชื้อเพลิงที่เกิดจากกระบวนการก๊าซซิฟิเคชั่นจะมีค่าความร้อนประมาณ 4-6 เมกกะจูลต่อลูกบาศก์เมตรที่สภาวะปกติ ในกรณีที่ใช้อากาศเป็นสารออกซิไดเซอร์ และหากใช้ออกซิเจนเป็นสารออกซิไดเซอร์ ก๊าซเชื้อเพลิงจะมีค่าความร้อนเพิ่มขึ้นสูงถึงสองเท่าตัว คือประมาณ 10-15 เมกกะจูลต่อลูกบาศก์เมตรที่สภาวะปกติ ก๊าซเชื้อเพลิงที่ผลิตได้สามารถนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับการเผาไหม้โดยตรงในหม้อน้ำ กังหันก๊าซ หรือในเครื่องยนต์สันดาปภายในเพื่อผลิตพลังงานความร้อนและพลังงานไฟฟ้าได้ รูปที่ 4.3 แสดงระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น และตารางที่ 4.3 แสดงประสิทธิภาพในการผลิตพลังงานไฟฟ้าโดยใช้เทคโนโลยีก๊าซซิฟิเคชั่นร่วมกับระบบผลิตพลังงานชนิดต่างๆ

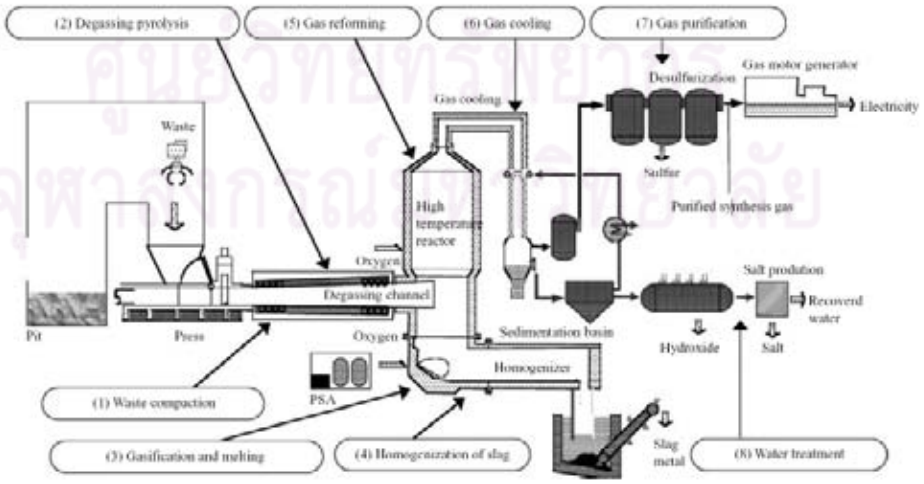

รูปที่ 4.3 ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่น [5]

ตารางที่ 4.3 ประสิทธิภาพในการผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีก๊าซซิฟิเคชั่นร่วมกับระบบผลิตพลังงานชนิดต่างๆ [5]

ระบบผลิตพลังงาน	ปริมาณพลังงานไฟฟ้า (MWe)	ประสิทธิภาพ (ร้อยละ)
เครื่องยนต์ก๊าซ	0.3-30	21
กังหันก๊าซและกังหันไอน้ำ	5-200	50
ระบบผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อนร่วมโดยใช้เครื่องยนต์ดีเซลหรือเครื่องยนต์ก๊าซ	0.05-1.5	30

4.1.1.1.3 **เทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค** (Plasma Arc)

หลักการทำงาน

เทคโนโลยีพลาสมาได้ถูกนำ มาใช้ในการให้ความร้อนในอุตสาหกรรมโลหะการและอุตสาหกรรมเคมี เทคโนโลยีพลาสมาใช้การปล่อยกระแสไฟฟ้า เพื่อให้ความร้อนกับก๊าซ เช่น ออกซิเจนหรือไนโตรเจน ที่ความร้อนสูง อาจมากกว่า 3,000 องศาเซลเซียส ก๊าซร้อนนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ การเชื่อม การตัด หรือการจัดการกากของเสีย ในการประยุกต์ใช้ พลาสมาอาร์ค ก๊าซซิฟิเคชั่น (Plasma Arc Gasification) กับกากของเสีย ปริมาณของออกซิเจนในเครื่องปฏิกรณ์พลาสมาจำเป็นต้องควบคุมอย่างระมัดระวังเช่นเดียวกับระบบ Gasification เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเผาไหม้แบบสมบูรณ์ (Combustion) และเพื่อให้เกิดปฏิกิริยา Gasification การทำให้เกิดความร้อนจัดในเครื่องปฏิกรณ์พลาสมา และทำให้โมเลกุลของสารอินทรีย์แตกตัวออกมาเป็นโครงสร้างพื้นฐานอย่างง่ายของก๊าซ เช่นคาร์บอบมอนอกไซด์ (CO),ก๊าซไฮโดรเจน (H2) และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีพลาสมาจะมีการใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรมต่างๆ แต่การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการกำจัดมูลฝอยยังอยู่ในระดับการศึกษาวิจัย ยังไม่มีการใช้จริงในเชิงพาณิชย์ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงไม่นำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีอื่นๆ

ตารางที่ 4.4 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค [5]

จุดแข็ง	ข้อจำกัด
- สามารถลดมวลและปริมาตรของมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ - เหมาะสำหรับการกำจัดของเสียอันตรายเนื่องจากทำงานที่อุณหภูมิสูงมาก สามารถหลอมละลายขี้เถ้าให้กลายเป็น slag ได้	- ยังไม่มีการนำมาใช้กำจัดมูลฝอยในเชิงพาณิชย์ - ยังอยู่ระหว่างการวิจัยและพัฒนา - ใช้พลังงานไฟฟ้าสูงในการดำเนินระบบให้มีอุณหภูมิสูง - ค่าลงทุนและค่าดำเนินการสูงมาก

4.1.1.2 **เทคโนโลยีชีวภาพ** (Biological Technology)

เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางชีวภาพเป็นการย่อยสลายสารอินทรีย์ที่เป็นองค์ประกอบในมูลฝอยด้วยจุลินทรีย์และทำให้เกิดเป็นก๊าซชีวภาพซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตพลังงานได้ เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้เป็นเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจนและเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบมูลฝอย

4.1.1.2.1 **เทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน** (Anaerobic Digestion)

หลักการทำงาน

เทคโนโลยีนี้ใช้กระบวนการทางชีวเคมีของจุลินทรีย์ในระบบไม่ใช้ออกซิเจนมาบำบัดของเสียอินทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจุลินทรีย์ที่จะทำการย่อยสารอินทรีย์ที่มีโมเลกุลใหญ่ๆ ไปเป็นสารที่มีโมเลกุลที่เล็กลงเรื่อยๆ จนกระทั่งได้ก๊าซชีวภาพที่มีส่วนประกอบสำคัญคือ ก๊าซมีเทน ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการผลิตพลังงานกลับมาใช้ใหม่ได้ นอกจากนี้กากตะกอนที่เหลือจากกระบวนการย่อยสลายยังสามารถนำไปใช้เป็นสารปรับปรุงดินหรือปุ๋ยอินทรีย์ได้อีกด้วย แต่เทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจนมีข้อจำกัด คือ สามารถรองรับได้เฉพาะสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายง่ายเท่านั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการคัดแยกมูลฝอยประเภทรีไซเคิลและของเสียอันตรายออกก่อน ระบบจึงจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตารางที่ 4.5 แสดงจุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน

ตารางที่ 4.5 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน

จุดแข็ง	ข้อจำกัด
- เป็นเทคโนโลยีสะอาด - องค์ประกอบมูลฝอยในประเทศมีสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้สูง - เทคโนโลยีไม่ซับซ้อน สามารถพัฒนาเทคโนโลยีในประเทศได้เอง (ยกเว้นระบบผลิตพลังงาน)	- มูลฝอยในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นมูลฝอยแบบทิ้งรวม ยากต่อการคัดแยก - ต้องมีการพัฒนาสายพันธ์จุลินทรีย์ที่ให้ gas yield สูงและทนทานสภาพสิ่งแวดล้อมได้ดี - ต้องสร้างตลาดให้กับสารปรับปรุงคุณภาพดินเพื่อเพิ่มรายได้ให้ระบบ

การนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

โดยทั่วไปการนำระบบนี้มาใช้กำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน จะใช้ก๊าซชีวภาพที่ได้จากระบบมาใช้ผลิตพลังงานในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้เนื่องจากก๊าซชีวภาพมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับก๊าซธรรมชาติ(Natural Gas) โดยมีค่าความร้อนประมาณ 20-25 เมกกะจูล/ลูกบาศก์เมตรที่สภาวะปกติ [2] (ขึ้นอยู่กับปริมาณก๊าซมีเทนที่เป็นองค์ประกอบ) โดยปกติก๊าซชีวภาพที่ได้จากระบบย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจนที่สามารถนำมาใช้ผลิตพลังงานได้ จะต้องมีองค์ประกอบส่วนใหญ่ เป็นก๊าซมีเทน (CH_4) ประมาณร้อยละ 55-70 (โดยปริมาตร) การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อนร่วมจากก๊าซชีวภาพสามารถเลือกใช้ได้ทั้งเครื่องยนต์ก๊าซ กังหันก๊าซหรือหม้อไอน้ำ นอกจากนี้ หากนำก๊าซชีวภาพที่ได้ไปปรับปรุงคุณสมบัติให้ใกล้เคียงกับก๊าซธรรมชาติก็จะสามารถนำก๊าซชีวภาพนั้นมาเป็นสารตั้งต้นในการผลิตไฮโดรเจนเพื่อใช้ในเซลล์เชื้อเพลิง หรือนำก๊าซชีวภาพนี้มาใช้เป็นเชื้อเพลิงในยานพาหนะได้ รูปที่ 4.4 แสดงระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน

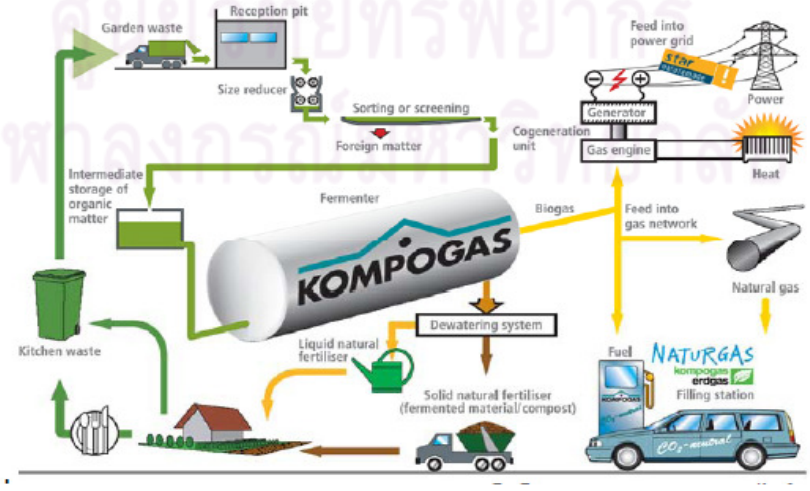

รูปที่ 4.4 ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน [5]

4.1.1.2.2 **เทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบมูลฝอย** (Landfill Gas to Energy)

หลักการทำงาน

เทคโนโลยีนี้เป็นการนำมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ง่ายมาฝังกลบโดยมีการขุดหลุมฝังกลบให้มีความลึกตามที่ได้ออกแบบไว้ ดำเนินการเทมูลฝอยลงไปเกลี่ยให้ทั่วหลุมและกลบด้วยดินให้แน่น กระบวนการผลิตก๊าซจะใช้กระบวนการย่อยสลายแบบใช้ออกซิเจนเพื่อให้เกิดจุลินทรีย์ในช่วงแรก จากนั้นจุลินทรีย์ที่เกิดขึ้นจะทำหน้าที่ย่อยสลายมูลฝอยที่เหลือในสภาวะแบบไม่ใช้อากาศ เนื่องจากก๊าซออกซิเจนในหลุมฝังกลบมุลฝอยได้ถูกใช้หมดไปแล้วในขั้นตอนแรก ก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นซึ่งจะมีก๊าซมีเทน (CH4) เป็นองค์ประกอบหลักจะถูกเก็บรวบรวมและส่งผ่านท่อใต้ดินเพื่อนำไปผลิตพลังงานตารางที่ 4.6 แสดงจุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบมูลฝอย

ตารางที่ 4.6 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบมูลฝอย

จุดแข็ง	ข้อจำกัด
- หลุมฝังกลบมีอยู่แล้วจำนวนมาก เทคโนโลยีจะช่วยลดการปล่อยมีเทน - ลดความเสี่ยงในการระเบิดหรือเพลิงไหม้บริเวณฝังกลบ - เทคโนโลยีไม่ซับซ้อนมากนัก สามารถพัฒนาองค์ความรู้ขึ้นเองได้ในประเทศ	- การพยากรณ์อัตราเกิดก๊าซขึ้นอยู่กับปัจจัยหลากหลาย ยากต่อการพยากรณ์ - ขาดองค์ความรู้เรื่องการเก็บก๊าซ การทำความสะอาด และการผลิตพลังงาน - ใช้พื้นที่มาก ไม่เหมาะกับชุมชนที่เป็นเกาะ

การนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

ก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นมีค่าความร้อนประมาณ 19.7 เมกกะจูลต่อลูกบาศก์เมตรที่สภาวะปกติ ประกอบด้วยก๊าซมีเทนประมาณร้อยละ 55 ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงโดยตรง (Direct Use) ในหม้อไอน้ำสำหรับผลิตพลังงานความร้อน หรือนำไปใช้ในเครื่องยนต์สันดาปภายในประเภทต่างๆ เช่น เครื่องยนต์ก๊าซ กังหันก๊าซ รวมทั้งใช้เป็นเชื้อเพลิงใช้ในเซลล์เชื้อเพลิงเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยรูปที่ 4.5 แสดงระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบ

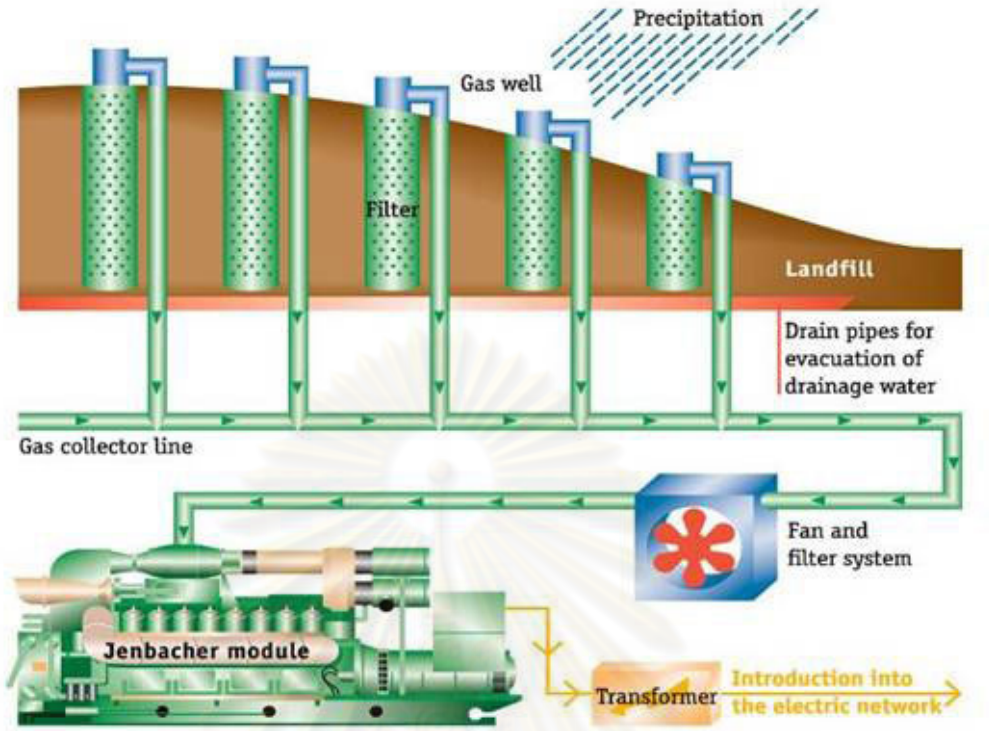

รูปที่ 4.5 ระบบผลิตพลังงานจากมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบ [5]

4.1.1.3 **เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากมูลฝอย** (Refuse Derived Fuel, RDF)

เทคโนโลยีเชื้อเพลิงจากมูลฝอยไม่ได้มีวัตถุประสงค์หลักในการกำจัดหรือทำลายมูลฝอยเหมือนกับเทคโนโลยีความร้อนหรือเทคโนโลยีชีวภาพ เพียงแต่เป็นการเปลี่ยนรูปมูลฝอยโดยคัดเลือกองค์ประกอบของมูลฝอยที่มีพลังงานสูงมาสู่กระบวนการในการคัดแยกและแปรรูปเป็นมูลฝอยเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel, RDF) ที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตพลังงานต่อไป เทคโนโลยีดังกล่าวมีข้อได้เปรียบเนื่องจากสามารถกระจายไปดำเนินการตามจุดต่างๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดมูลฝอยได้โดยไม่ต้องมีการขนย้ายมูลฝอยไปสู่แหล่งกำจัด มูลฝอยเชื้อเพลิงที่ได้สามารถเก็บรักษาและนำไปผลิตพลังงานได้เมื่อเวลาที่ต้องการโดยไม่ต้องมีการใช้พลังงานทันทีเหมือนกับสองเทคโนโลยีแรก

หลักการทำงาน

เนื่องจากมูลฝอยชุมชนมีความหลากหลายในองค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งมีปริมาณเถ้าและความชื้นสูง ส่งผลให้มีค่าความร้อนต่ำ สิ่งเหล่านี้ก่อความยุ่งยากให้กับผู้ออกแบบเทคโนโลยีทางความร้อนและผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังส่งผลให้การควบคุมการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทำ

ได้ยาก การแปรรูปมูลฝอยโดยผ่านกระบวนการจัดการต่างๆ เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพและคุณสมบัติทางเคมีของมูลฝอยเพื่อทำให้กลายเป็นมูลฝอยเชื้อเพลิง(Refuse Derived Fuel: RDF)จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นได้

มูลฝอยเชื้อเพลิง (RDF) หมายถึง มูลฝอยที่ผ่านกระบวนการจัดการต่าง ๆ เช่น การคัดแยกวัสดุที่เผาไหม้ไม่ได้ออก การฉีกหรือตัดมูลฝอยออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ มูลฝอยเชื้อเพลิงที่ได้นี้จะมีค่าความร้อนสูงกว่า หรือมีคุณสมบัติเป็นเชื้อเพลิงที่ดีกว่าการนำมูลฝอยที่เก็บรวบรวมมาใช้โดยตรง เนื่องจากมีองค์ประกอบทั้งทางกายภาพและทางเคมีที่สม่ำเสมอกว่า

การแปรรูปมูลฝอยให้กลายเป็นเชื้อเพลิงนั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการไม่ว่าจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของมูลฝอยเชื้อเพลิงที่ต้องการ กระบวนการการจัดการทั่วไปมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) การคัดแยกที่แหล่งกำเนิด (2) การคัดแยกด้วยมือหรือเครื่องจักร (3) การลดขนาด (4) การแยกขนาด (5) การผสม (6) การทำให้แห้งและการอัดแท่ง และ (7) การบรรจุและการเก็บ ดังแสดง ในรูปที่ 4.6

การนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

มูลฝอยเชื้อเพลิงที่ผลิตได้จะมีค่าความร้อนสูงกว่ามูลฝอยทั่วไป และมีคุณสมบัติที่ดีกว่า เช่นมีรูปร่างสม่ำเสมอ มีการผสมขององค์ประกอบเป็นเนื้อเดียวกันเป็นต้น สามารถนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในเทคโนโลยีทางความร้อน ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีเตาเผาหรือเทคโนโลยีไพโรไลซิส/ก๊าซซิฟิเคชั่นเพื่อใช้ผลิตพลังงานความร้อนและพลังงานไฟฟ้า

ตารางที่ 4.7 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิง

จุดแข็ง	**ข้อจำกัด**
- ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีค่าความร้อนสูง - สามารถนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปจำหน่ายได้โดยตรงหรือนำไปเป็นเชื้อเพลิงสำหรับกระบวนการเผาไหม้เพื่อผลิตพลังงาน - สามารถกระจายดำเนินการตามจุดต่างๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดมูลฝอยได้โดยไม่ต้องมีการขนย้ายไปสู่แหล่งกำจัด - เชื้อเพลิงที่ได้สามารถเก็บรักษาได้และนำไปผลิตพลังงานได้เมื่อเวลาที่ต้องการ	- ไม่ใช่วิธีการกำจัดมูลฝอย เป็นเพียงการเปลี่ยนรูปมูลฝอยให้เป็นเชื้อเพลิง

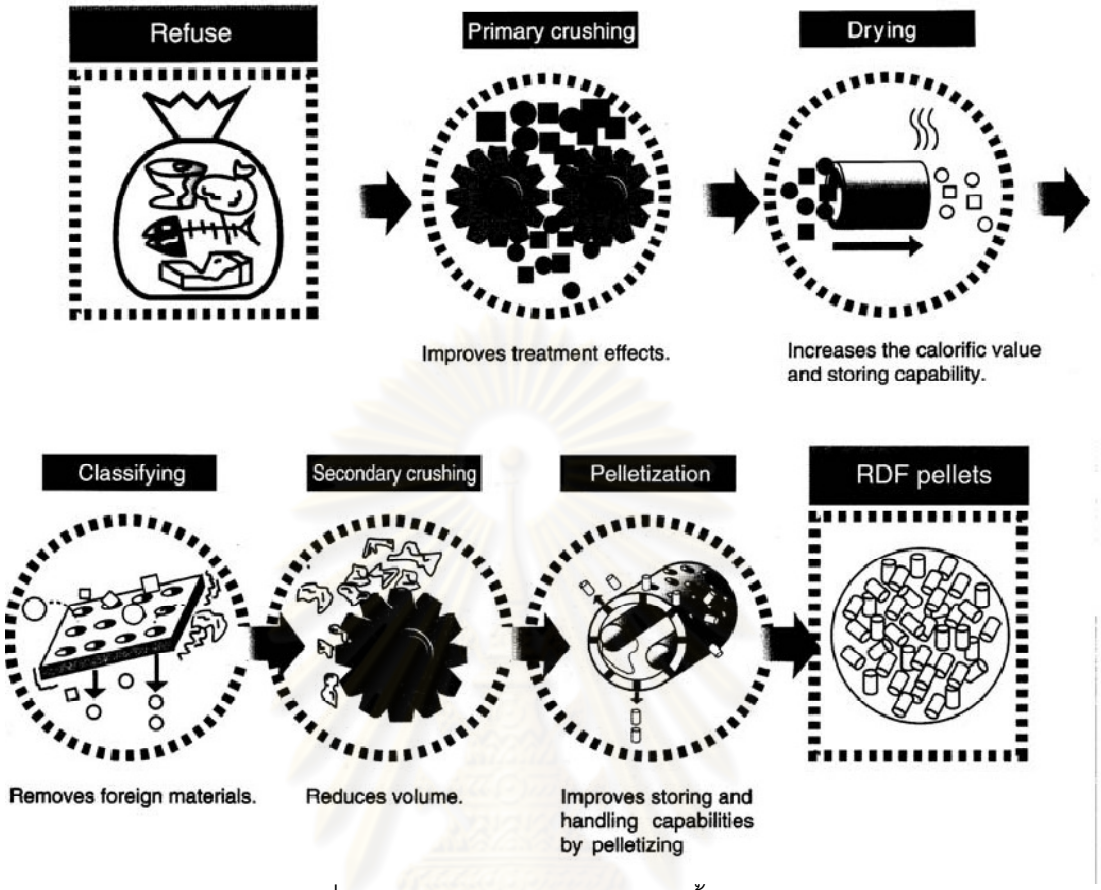

รูปที่ 4.6 กระบวนการผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิง [6]

4.1.2 การเปรียบเทียบเทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน

ในการเปรียบเทียบเทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน เพื่อให้เห็นภาพรวมของเทคโนโลยีต่างๆ และเพื่อให้ง่ายต่อการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการกำจัดมูลฝอย จึงทำการเปรียบเทียบโดยพิจารณาเกณฑ์ ดังตารางที่ 4.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบเงื่อนไขในการพิจารณาด้านเทคโนโลยีที่เลือกใช้ [5]

ลำดับ	เงื่อนไขด้านเทคโนโลยี	เทคโนโลยีเตาเผา	เทคโนโลยีแก๊สซิฟิเคชั่น	เทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบ	เทคโนโลยีการผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิง
1	ลักษณะมูลฝอยที่เหมาะสม	เหมาะสำหรับมูลฝอยทิ้งรวมทุกประเภท แต่ต้องมีความชื้นไม่สูงเกินไป เพราะจะทำให้ค่าความร้อนต่ำ ทำให้อาจจำเป็นต้องใส่เชื้อเพลิงเสริมเข้าไปช่วยการเผาไหม้	สามารถกำจัดมูลฝอยทิ้งรวมได้ แต่โดยทั่วไปต้องมีการคัดแยกมูลฝอยก่อนเข้ากระบวนการ เช่น ลดขนาด, ลดความชื้น	สามารถรองรับมูลฝอยทิ้งรวมได้ เนื่องจากกระบวนการผลิตก๊าซเป็นกระบวนการย่อยสลาย ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงควรคัดแยกเฉพาะมูลฝอยที่ย่อยสลายง่ายมาใช้	สามารถรองรับมูลฝอยทิ้งรวมได้
2	การเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบมูลฝอย	ไม่มีผลต่อการทำงานของเตาเผามากเท่าไหร่	มีผลต่อการทำงานของระบบ	มีผลต่อการทำงานของระบบ	สามารถปรับเปลี่ยนการเดินระบบได้ตามการเปลี่ยนแปลง
3	พลังงานที่ผลิตได้	ขึ้นกับค่าความร้อนของมูลฝอย โดยปกติ หากค่าความร้อน 6-9 เมกกะจูลต่อกิโลกรัม จะสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 0.58-0.97 กิโลหน่วย/ตัน	พลังงานที่ได้จะขึ้นอยู่กับปริมาณและองค์ประกอบของก๊าซเชื้อเพลิงที่ผลิตได้	ปริมาณมูลฝอยในหลุมฝังกลบ 1-3 ล้านตัน จะผลิตก๊าซได้ 6-32 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี	อยู่ในรูปค่าความร้อนของมูลฝอยเชื้อเพลิง
4	ขนาดพื้นที่ที่ต้องการในการติดตั้งระบบ	ขนาด 250/ตันต่อวัน ใช้พื้นที่ 43,000 ตรม.	อ้างอิงได้จากระบบเตาเผา โดยอาจมีขนาดเล็กกว่า เนื่องจากอุปกรณ์บางส่วนมีขนาดเล็กกว่า	ขึ้นกับการออกแบบ เช่นความลึกของชั้นฝังกลบ การดำเนินการฝังกลบ โดยจะมีพื้นที่ที่ต้องการ > 88.5 ไร่ สำหรับมูลฝอย 1 ล้านตัน ที่ความลึกในการฝังกลบ 35 ฟุต	ขึ้นกับองค์ประกอบของระบบ ขนาดเครื่องจักร และความสามารถในการรองรับมูลฝอย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.3 การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน

4.1.3.1 เกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ

- **แนวทางการกำหนดเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ**

การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีพิจารณาเกณฑ์หลักๆ 4 ด้าน คือ

- *การประยุกต์ใช้และผลจากการนำไปใช้* (Practicability and Performance) ซึ่งรวมถึง ประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ ความปลอดภัย ทักษะทางเทคนิคของผู้ปฏิบัติการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความยากง่ายในการนำไปใช้

- *เศรษฐศาสตร์* (Economics) ซึ่งรวมถึง ค่าการลงทุนติดตั้งระบบ ค่าการผลิตไฟฟ้าและ/หรือความร้อน ค่าจากการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และระยะเวลาคุ้มทุน

- *ระดับการพัฒนาเทคโนโลยี* (Maturity of technology) ซึ่งรวมถึง สถานภาพในปัจจุบันและระยะเวลาที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ในเชิงพาณิชย์

- **เกณฑ์การให้คะแนน**

ในการประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ได้กำหนดให้เกณฑ์ (Criteria) แต่ละข้อ มีระดับคะแนน (Rate) ตั้งแต่ 1-5 โดยที่ผลกระทบด้านบวกจะได้คะแนนสูง ส่วนผลกระทบด้านลบจะได้คะแนนต่ำ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เกณฑ์และระดับคะแนนในการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยี

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
1. การประยุกต์ใช้และผลจากการนำไปใช้	**ทั้งหมด**
1.1 ประสิทธิภาพ	1 — 5 low
1.2 ความน่าเชื่อถือ	1 — 5 low
1.3 ความปลอดภัย	1 — 5 low
1.4 ทักษะทางเทคนิคของผู้ปฏิบัติการ	1 — high skill required
1.5 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	1 — 5 strong impact
1.6 ความยากง่ายในการนำไปใช้	1 — 5 difficult
2. เศรษฐศาสตร์	**ทั้งหมด**
2.1 ค่าการลงทุนติดตั้งระบบ	1 — 5high cost
2.2 ค่าการผลิตไฟฟ้าและหรือความร้อน	1 — 5 high cost
2.3 จากการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม	1 — 5 high cost
2.4 ระยะเวลาคุ้มทุน	1 — 5 low/slow
3. ระดับการพัฒนาเทคโนโลยี	**ทั้งหมด**

3.1 สถานภาพในปัจจุบัน	1 = ระดับการวิจัยและพัฒนา 2 = ระดับการนำร่องต้นแบบ 3 = ระดับการสาธิตทดสอบ 4 = ได้รับการพิสูจน์ 5 = ระดับเชิงพาณิชย์เต็มระบบ
3.2 ระยะเวลาที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้เชิงพาณิชย์	1 = > 10 ปี 2 = 7 – 10 ปี 3 = 5 – 7 ปี 4 = 3 – 5 ปี 5 = 0 – 3 ปี

4.1.3.2 ผลการจัดลำดับความสำคัญ

- **ประเภทของเทคโนโลยีที่ทำการจัดลำดับ**

ในการคัดเลือกเทคโนโลยีเพื่อทำการจัดลำดับ ได้พิจารณาบริบทของพื้นที่ศึกษา รวมถึงความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานมาใช้งานในประเทศไทย พบว่า เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยและเทคโนโลยีพลาสมาอาร์ก ไม่มีความเหมาะสม เนื่องจาก

1) เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอย เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ฝังกลบของชุมชนกรณีศึกษา ซึ่งมีสภาพเป็นเกาะ และไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการฝังกลบ ซึ่งต้องใช้พื้นที่มากกว่าเทคโนโลยีอื่น

2) เทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค ซึ่งจากการศึกษาระดับการพัฒนาของเทคโนโลยีและความเหมาะสมในการนำมาใช้ พบว่าเป็นเทคโนโลยีที่อยู่ในขั้นการวิจัยในระดับห้องปฏิบัติการ ยังไม่มีการนำมาใช้งานในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ยังพบว่ามีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานสูง

ดังนั้นในการจัดลำดับ จึงได้พิจารณาเทคโนโลยีจำนวน 4 เทคโนโลยี ดังนี้

เทคโนโลยี 1: เทคโนโลยีเตาเผา (Incineration)

เทคโนโลยี 2: เทคโนโลยีไพโรไลซีส/แก๊สซิฟิเคชั่น (Pyrolysis/Gasification)

เทคโนโลยี 3: เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย (Refuse Derived Fuel)

เทคโนโลยี 4: เทคโนโลยีหมักแบบไร้อากาศ (Anaerobic Digestion)

- **ผลการจัดลำดับ**

จากการประมวลผลคะแนนโดยคำนวณค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ (Criteria) แต่ละข้อ เพื่อศึกษาจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละเทคโนโลยีที่ความสามารถในการกำจัดขนาด 400 ตันต่อวัน (เนื่องจากเป็นระบบที่มีความประหยัดเชิงเศรษฐศาสตร์ : economy of scale : สูงสุด) ผลการประมวลคะแนนตามหลักเกณฑ์การลำดับความสำคัญของ 4 เทคโนโลยีที่ได้กล่าวมา แสดงในตารางที่ 4.10

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 ผลการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีที่ความสามารถในการกำจัด 400 ตันต่อวัน

เกณฑ์การประเมิน	เทคโนโลยี (ความสามารถ 400 ตัน/วัน)			
	เทคโนโลยี 1: Incineration	เทคโนโลยี 2: Pyrolysis/Gasification	เทคโนโลยี 3: RDF	เทคโนโลยี 4: Anaerobic Digestion
1. การประยุกต์ใช้และผลจากการนำไปใช้ (มากที่สุด = 5)	3.75	3.17	4.00	2.67
1.1 ประสิทธิภาพ	5.0	5.0	4.0	2.0
	กำจัดมูลฝอยได้แห้ง90-95%	กำจัดมูลฝอยได้แห้ง90-95%	เปลี่ยนมูลฝอยแห้งเป็นเชื้อเพลิงได้ 95%	กำจัดมูลฝอย 50-60%
1.2 ความน่าเชื่อถือ	4.5	3.0	4.0	2.0
	มีการใช้งานกับมูลฝอยทั่วไปในระดับการค้า อย่างแพร่หลาย	มีการใช้งานกับมูลฝอยในระดับเครื่องต้นแบบ	มีการใช้งานกับมูลฝอยในระดับกึ่งอุตสาหกรรม	มีการใช้งานเฉพาะมูลฝอยอินทรีย์ในระดับการค้า
1.3 ความปลอดภัย	4.0	3.5	4.0	3.5
	มีความร้อน ความดันภายในระบบเป็นลบไม่ระเบิด	มีความร้อน ความดันในระบบเป็นบวกเล็กน้อย ไม่ระเบิด	ไม่มีความร้อน ไม่มีความดัน ไม่ระเบิด	ไม่มีความร้อน แต่มีความดันในระบบ ต้องคอยตรวจสอบการรั่วไหล มีการติดไฟง่าย
1.4 ทักษะพนักงานที่ต้องการ	4.0	2.5	4.0	3.0
	ระบบซับซ้อน แต่ไม่ต้องควบคุมมูลฝอย	ระบบซับซ้อน แต่ต้องควบคุมลักษณะเฉพาะมูลฝอย	ระบบไม่ซับซ้อน	ระบบซับซ้อน แต่ต้องควบคุมเชื้อเพลิง
1.5 ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (พิจารณาจากไดออกซิน)	2.0	3.5	4.0	3.5
	มีการปล่อยไดออกซิน	มีโอกาสปล่อยไดออกซินน้อย	ไม่มีการปล่อยไดออกซิน	มีโอกาสปล่อยไดออกซินน้อย
1.6 ความง่ายในการดำเนินการ	3.0	2.5	4.0	2.0
	ไม่ต้องเตรียมมูลฝอย	ต้องการเตรียมเชื้อเพลิง	ไม่ต้องเตรียมมูลฝอย	ต้องใช้กับมูลฝอยเปียกเท่านั้น

ตารางที่ 4.10 ผลการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีที่ความสามารถในการกำจัด 400 ตันต่อวัน [ต่อ]

เกณฑ์การประเมิน	เทคโนโลยี (ความสามารถ 400 ตัน/วัน)			
	เทคโนโลยี 1: Incineration	เทคโนโลยี 2: Pyrolysis/Gasification	เทคโนโลยี 3: RDF	เทคโนโลยี 4: Anaerobic Digestion
2. เศรษฐศาสตร์ (มากที่สุด = 5)	3.13	2.38	3.38	2.88
2.1 ค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง	3.50	2.00	3.50	3.00
	ระบบขนาดใหญ่จึงมีการลงทุนสูง	ระบบขนาดเล็กแบ่งเป็นชุดๆ	ระบบขนาดเล็กแบ่งเป็นชุดๆ	ระบบใหญ่ต้องการระบบคัดแยก
2.2 ค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน	3.00	2.50	3.50	3.00
	ผลิตไฟฟ้าได้น้อยเนื่องจากมูลฝอยมีความชื้น	ระบบช่วยทำให้มูลฝอยแห้ง ผลิตไฟฟ้าและความร้อนได้มาก	มีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าและความร้อนได้มาก	ผลิตไฟฟ้าและความร้อนได้น้อย จากมูลฝอยอินทรีย์เท่านั้น
2.3 ค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม	2.00	3.00	3.50	2.50
	มีปล่อยก๊าซมลพิษ มีน้ำเสียและฝุ่นละออง	มีปล่อยมลพิษน้อย (จากมูลฝอยทั้งหมด)	ปล่อยฝุ่นละอองอย่างเดียว	มีการปล่อยมลพิษน้อย แต่มีน้ำเสีย (จากมูลฝอยเปียกเท่านั้น)
2.4 ผลตอบแทนจากการลงทุน/การคืนทุน	4.00	2.00	3.00	3.00
	ระบบใหญ่ ลงทุนสูง ผลิตไฟฟ้าได้น้อย คืนทุนช้า	ระบบเล็กลงทุนน้อย ผลิตไฟฟ้าได้มาก คืนทุนเร็ว	ระบบเล็กลงทุนน้อย ขายเชื้อเพลิงได้เลย คืนทุนเร็ว	ระบบเล็กลงทุนน้อย ผลิตไฟฟ้าได้น้อย คืนทุนช้า
3. ระดับการพัฒนาเทคโนโลยี (มากที่สุด = 5)	5.00	2.50	3.00	3.00
3.1 สถานภาพในปัจจุบัน	5.00	3.00	3.00	3.00
	ใช้งานเชิงพาณิชย์	ระดับพิสูจน์ว่าใช้ได้จริง	ระดับเครื่องต้นแบบ	ระดับพิสูจน์ว่าใช้ได้
3.2 ระยะเวลาที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาในเชิงพาณิชย์	5.00	2.00	3.00	3.00
	0-3 ปี	3-5 ปี	3-5 ปี	3-5 ปี
คะแนนรวม (คะแนนมากที่สุด = 3 x 5 = 15)	11.87	8.04	10.37	8.54
คะแนน (%)	59.35	40.20	51.85	42.70

จากการคำนวณเปอร์เซ็นต์โดยรวมของแต่ละเทคโนโลยีจะเห็นได้ว่า เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอย (Incineration Technology) และ เทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF Technology) เป็นกลุ่มเทคโนโลยีกำจัดขยะที่มีเปอร์เซ็นต์ที่สูงคือ มากกว่า 70% ซึ่งจากการวิเคราะห์การนำเทคโนโลยีการเตาเผาขยะมูลฝอย พบว่าหากดูจากเกณฑ์หลักๆแต่ละข้อแล้วนั้นจะพบว่า มีความเป็นไปได้สูงมากในทุกๆด้าน เช่น ในด้านการนำไปใช้โดยประสิทธิภาพการทำงานของระบบค่อนข้างสูง ประสิทธิภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยสูงมาก มีความเป็นไปได้สูง มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการสูง ขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายในการติดตั้งและดำเนินการไม่สูงมาก เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่มีใช้อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อนำมาใช้เองในประเทศได้ต่อไป

ในส่วนของเทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิง ก็ยังเป็นเทคโนโลยีที่มีความจำเป็นที่จะนำมาใช้กับการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชน สำหรับขยะที่เกินจากประสิทธิภาพจากเตาเผาขยะ และเนื่องจากขยะในหลุมฝังกลบของชุมชนในปัจจุบันมีจำนวนมากจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อลดปริมาณขยะในหลุมฝังกลบด้วยเช่นกัน

รองลงมาคือกลุ่มที่ได้คะแนนอยู่ระหว่าง 50 – 70 % ซึ่งได้แก่ เทคโนโลยีการหมักแบบไร้อากาศ (Anaerobic Digestion) และเทคโนโลยีไพโรไลซีส/แก๊สซิฟิเคชั่น (Pyrolysis/Gasification Technology) พบว่า มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง โดยเทคโนโลยีการหมักแบบไร้อากาศนั้นจะใช้ได้ผลดีหากมีการคัดแยกขยะอินทรีย์ออกมาจากขยะที่ทิ้งรวมกันมา สำหรับเทคโนโลยีไพโรไลซีส/แก๊สซิฟิเคชั่น แม้ว่าเทคโนโลยีดังกล่าวจะได้รับการวิจัยและพัฒนาอย่างมาก แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยียังอยู่ในระดับโรงงานต้นแบบหรือโรงงานสาธิต ค่าการลงทุนเทคโนโลยียังค่อนข้างแพง

4.1.4 **การคัดเลือกเทคโนโลยีเฉพาะของ – เทคโนโลยีเตาเผาขยะ**

จากการประมวลผลคะแนนโดยคำนวณค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ (Criteria) แต่ละข้อ และศึกษาจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของชุมชนซึ่งเป็นขยะที่ทิ้งรวมกัน โดยไม่มีการแยก และเหมาะสำหรับใช้ดำเนินงานในช่วงเวลาเปลี่ยนถ่ายจากการให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรมจากการทิ้งขยะรวม มาเป็นการแยกทิ้งขยะเปียกออกจากขยะแห้ง พบว่า **เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอย** (Incinerator) มีความเหมาะสมกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนมากที่สุด เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยสามารถกำจัดขยะได้ทั้งขยะเปียก

และขยะแห้ง เป็นเทคโนโลยีที่ไม่ต้องการการจัดการขยะเบื้องต้น สามารถกำจัดขยะที่เก็บขนได้จากต้นทางได้โดยตรง

อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยเองก็ยังมีเทคโนโลยีแยกย่อยออกไปอีก ดังนี้

1) เตาเผาแบบ Moving Grate เป็นเตาเผาขยะแบบตระกรับเคลื่อนที่
2) เตาเผาแบบหมุน (rotary kiln incinerator) เป็นระบบเตาเผาแบบหมุน
3) เตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบด (Fluidized Bed Incinerator) ทำงานโดยอาศัยหลักการที่อนุภาคของแข็งที่รวมตัว

ดังนั้นในการคัดเลือกเทคโนโลยีเฉพาะของโครงการ จะได้ศึกษาเทคโนโลยีแต่ละประเภทโดยละเอียดเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง ข้อจำกัด เพื่อการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อไป

4.1.4.1 **เตาเผาแบบ** Moving Grate

เตาเผาขยะแบบการเผาไหม้มวลเป็นระบบที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งประกอบด้วยตะกรับที่สามารถเคลื่อนที่ได้และมีการเผาไหม้อยู่บนตระกรับนี้ โดยขณะเผาไหม้ ตะกรับจะเคลื่อนที่และลำเลียงขยะจากจุดเริ่มต้นถึงจุดสุดท้าย

ก้ามปูของ Overhead crane จะทำหน้าที่จับขยะเพื่อป้อนลงไปในช่องป้อนก่อนที่จะหล่นเข้าไปในห้องเผาไหม้ของเตาเผาด้วยแรงโน้มถ่วง เมื่อขยะมูลฝอยตกลงไปวางบนตะกรับแล้ว ความร้อนในเตาเผาจะทำให้ขยะแห้งก่อนที่จะเกิดการเผาไหม้ด้วยอุณหภูมิสูงกับอากาศที่ใช้ในการเผาไหม้ขี้เถ้า (รวมทั้งส่วนประ กอบของขยะส่วนที่ไม่สามารถเผาไหม้ได้) จะหลุดออกจากตะกรับในลักษณะของ slag/bottom ash ผ่านหลุมถ่ายขี้เถ้า

ตะกรับจะทำหน้าที่เป็นเสมือนพื้นผิวด้านล่างของเตา การเคลื่อนที่ของตะกรับหากได้รับการออกแบบอย่างถูกต้องจะทำให้ขยะมีการขนย้ายและผสมผสานกันอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้อากาศที่ใช้ในการเผาไหม้สามารถแทรกซึมไปทั่วถึงพื้นผิวของขยะ ตะกรับอาจถูกจัดแบ่งให้เป็นพื้นที่ย่อยเฉพาะซึ่งทำให้สามารถปรับปริมาณอากาศเพื่อใช้ในการเผาไหม้ได้อย่างอิสระและทำให้สามารถเผาไหม้ได้แม้ขยะที่มีค่าความร้อนต่ำ

ผนังของห้องเผาไหม้ในเตาเผาขยะมักเป็นแบบบุด้วยอิฐทนไฟ (refractory wall) หรือแบบผนังน้ำ (water wall) สำหรับแบบหลังนี้ส่วนมากจะปฏิบัติงานโดยใช้อากาศส่วนเกินในปริมาณต่ำซึ่งช่วยให้ลดปริมาตรของห้องเผาไหม้และลดขนาดของอุปกรณ์ควบคุมมลพิษอากาศ

ตารางที่ 4.11 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาแบบ Moving Grate

จุดแข็ง	ข้อจำกัด
– ไม่ต้องการการคัดแยกหรือบดตัดขยะมูลฝอยก่อน – เป็นเทคโนโลยีที่มีใช้กันอย่างแพร่หลายและได้รับการทดสอบแล้วสำ หรับการเผาทำ ลายขยะมูลฝอยและมีสมรรถนะตรงตามวัตถุประสงค์ – สามารถจัดการกับขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบและค่าความ ร้อนที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้เป็นอย่างดี – สามารถให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อนได้สูงถึง 85% – เตาเผาแต่ละเตาสามารถก่อสร้างให้มีความสามารถในการ เผาทำลายได้ถึง 1,200 ตันต่อวัน (50 ตันต่อชั่วโมง)	– เงินลงทุนและบำรุงรักษาค่อนข้างสูง

4.1.4.2 **เตาเผาแบบหมุน** (rotary kiln incinerator)

ระบบเตาเผาแบบหมุนเป็นการเผาไหม้มวลของขยะมูลฝอยโดยใช้ห้องเผาไหม้ทรงกระบอกซึ่งสามารถหมุนได้รอบแกน ขยะจะเคลื่อนตัวไปตามผนังของเตาเผาทรงกระบอกตามการหมุนของเตาเผาซึ่งทำมุมเอียงกับแนวระดับ

เตาเผาแบบหมุนส่วนใหญ่จะเป็นแบบผนังอิฐทนไฟ แต่ก็มีบ้างที่เป็นแบบผนังน้ำทรงกระบอก อาจมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 1 ถึง 5 เมตร และยาวตั้งแต่ 8 ถึง 20 เมตร ความสามารถในการเผาทำลายขยะมูลฝอยมีตั้งแต่ 2.4 ตันต่อวัน (0.1 ตันต่อชั่วโมง) จนถึงประมาณ 480 ตันต่อวัน (20 ตันต่อชั่วโมง)

อัตราส่วนอากาศส่วนเกินที่ใช้จะมีปริมาณที่มากกว่าแบบที่ใช้กับเตาเผาแบบตะกรับและอาจจะมากกว่าที่ใช้กับเตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบดด้วย สิ่งที่ตามมาก็คือ เตาเผาแบบหมุนจะมีประสิทธิภาพพลังงานที่ต่ำกว่าเล็กน้อย แต่ก็ยังคงมีค่ามากกว่าร้อยละ 80

เนื่องจากว่าเวลาที่ใช้ในการเผาไหม้ (retention time) ของก๊าซไอเสียค่อนข้างสั้นเกินไปสำหรับการทำปฏิกิริยาการเผาไหม้ในเตาเผาแบบหมุน ดังนั้นเตาทรงกระบอกจึงมักมีส่วนต่อที่ทำเป็นห้องเผาไหม้หลัง (after-burning chamber) และมักรวมอยู่ในส่วนของหม้อน้ำด้วย

ตารางที่ 4.12 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาหมุน (Rotary kiln)

จุดแข็ง	ข้อจำกัด
– ไม่ต้องการการคัดแยกหรือบดตัดขยะมูลฝอยก่อน – สามารถให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อนได้สูงถึง 80% – สามารถจัดการกับขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบและค่าความร้อนที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้เป็นอย่างดี	– เป็นเทคโนโลยีที่มีใช้ในการเผาทำลายขยะมูลฝอยค่อนข้างน้อย – เงินลงทุนและบำรุงรักษาค่อนข้างสูง – ความสามารถในการเผาทำลายสูงสุดต่อหนึ่งเตาประมาณ 480 ตันต่อวัน (20 ตันต่อชั่วโมง)

4.1.4.3 **เตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบด** (Fluidized Bed)

เตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบดทำงานโดยอาศัยหลักการที่อนุภาคของแข็งที่รวมตัวเป็น bed ในเตาเผาผสมเข้ากับขยะมูลฝอยที่ทำหน้าที่เป็นเชื้อเพลิงสำหรับการเผาไหม้ถูกทำให้ลอยตัวขึ้นอันเนื่องมาจากอากาศที่เป่าเข้าด้านข้างทำให้มันมีพฤติกรรมเหมือนกับของไหล เตาเผาโดยทั่วไปจะมีรูปร่างเป็นทรงกระบอกตั้งและวัสดุที่ทำ bed มักทำมาจากทรายซิลิกา หินปูน หรือวัสดุเซรามิคส์

การใช้งานเตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบดอยู่ในขั้นเริ่มต้นเนื่องจากมีการพัฒนาเทคโนโลยีเตาเผาอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยเตาเผามีข้อได้เปรียบที่สามารถลดปริมาณสารอันตรายได้ และมีประสิทธิภาพเชิงความร้อนสูง สามารถใช้ได้กับเชื้อเพลิงหลากหลายประเภท

ข้อเสียเปรียบหลักของเตาเผาแบบนี้อยู่ที่ต้องการกระบวนการในการจัดการขยะมูลฝอยเบื้องต้นก่อนที่จะสามารถป้อนเข้าสู่เตาเผาได้ เพื่อให้ขยะมูลฝอยมีขนาด ค่าความร้อน ปริมาณขี้เถ้าที่อยู่ข้างในและอื่นๆ เพื่อให้ตรงต่อข้อกำหนดในการปฏิบัติงานของเตาเผา และเนื่องจากขยะมูลฝอยมีลักษณะสมบัติที่หลากหลายจึงทำให้เกิดความยากลำบากในการทำให้ได้เชื้อเพลิงที่ตรงตามความต้องการ

ตารางที่ 4.13 จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบด

จุดแข็ง	ข้อจำกัด
– เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาค่อนข้างต่ำเนื่องจากการออกแบบที่ค่อนข้างง่าย – สามารถให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อนได้สูงถึง 90% – สามารถใช้ในการเผาทำลายเชื้อเพลิงที่หลากหลาย ประเภทและสามารถรองรับได้ทั้งกากของแข็งและเหลว โดยเผาทำลายร่วมกันหรือแยกจากกัน	– ณ ปัจจุบันยังจัดว่าเป็นเทคโนโลยีที่ยังต้องการ การทดสอบอยู่สำหรับการเผาทำลายขยะมูล ฝอยชุมชน – ค่อนข้างมีข้อจำกัดด้านขนาดและองค์ประกอบ ของขยะ โดยทั่วไปต้องมีการกระบวนการใน การจัดการขยะก่อนส่งเข้าเตาเผา)

เมื่อนำมาเปรียบเทียบและจัดลำดับความสำคัญ จะแสดงได้ดังตารางที่ 4.14 โดยจากการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและคำนวณเปอร์เซ็นต์โดยรวมของแต่ละเทคโนโลยี พบว่าเทคโนโลยีเตาเผาขยะแบบ moving grate มีความเหมาะสมกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน โดยมีคะแนนร้อยละ 76.88 โดยมีคะแนนสูงสุดในด้านเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษา รวมถึงด้านระดับการพัฒนาเทคโนโลยีและความเหมาะสมในการนำเทคโนโลยีมาใช้กับพื้นที่ รองลงมาเป็นเทคโนโลยีเตาเผาแบบหมุน (rotary kiln incinerator) และเทคโนโลยีเตาเผาแบบฟลูอิดไดซ์เบด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 ผลคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยที่ความสามารถในการกำจัด 700 ตันต่อวัน

เกณฑ์การพิจารณา	Incinerator Technology (Capacity 600 tons/day)		
	Tech 1: Moving Grate (Stoker)	Tech2: Rotary Kiln	Tech 3: Fluidized Bed
1. การประยุกต์ใช้และผลจากการนำไปใช้ (Max. = 5)	**4.13**	**4.00**	**3.50**
1.1 ประสิทธิภาพ	5	3	3
1.2 พื้นที่ที่ใช้	5	5	5
1.3 ระยะเวลาที่ใช้	5	5	5
1.2 ความน่าเชื่อถือ	4	4	3
1.3 ความปลอดภัย	3	3	3
1.4 ทักษะทางเทคนิคของผู้ปฏิบัติการ	4	4	3
1.5 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	2	4	3
1.6 ความยากง่ายในการนำไปประยุกต์ใช้	5	4	3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 ผลคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยที่ความสามารถในการกำจัด 700 ตันต่อวัน [ต่อ]

เกณฑ์การพิจารณา	Incinerator Technology (Capacity 600 tons/day)		
	Tech 1: Moving Grate (Stoker)	Tech2: Rotary Kiln	Tech 3: Fluidized Bed
2. เศรษฐศาสตร์ (Max. = 5)	**3.25**	**3**	**3.5**
2.1 ค่าการลงทุนติดตั้งระบบ	2	2	4
2.2 ต้นทุนพลังงานที่ใช้	3	3	3
	ให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อน 85%	ให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อน 80%	ให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อน 90%
2.3 ต้นทุนจากการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม	4	3	3
	ต้องมีระบบลดมลพิษขนาดใหญ่	มีกระบวนการคัดแยกก่อน มลพิษน้อยกว่า	มีกระบวนการคัดแยกก่อน มลพิษน้อยกว่า
2.4 ระยะเวลาคุ้มทุน	4	4	4
	8 – 10 ปี	**8 – 10 ปี**	**8 – 10 ปี**
3. ระดับการพัฒนาเทคโนโลยี (Max. = 5)	**4**	**3**	**2.5**
3.1 สถานภาพในปัจจุบัน	4	3	3
	ระดับได้รับการพิสูจน์	ระดับการสาธิตทดสอบ	ระดับการสาธิตทดสอบ
3.2 ระยะเวลาในการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ในเชิงพาณิชย์	4	3	2
	3 – 5 ปี	**5 – 7 ปี**	**7 – 10 ปี**
คะแนนทั้งหมด (คะแนนมากที่สุด = 4 x 5 = 20)	**11.38**	**10.00**	**9.50**

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.5 การคัดเลือกเทคโนโลยีเฉพาะของ - เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ

จากการประมวลผลคะแนนโดยคำนวณค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ (Criteria) แต่ละข้อ และศึกษาจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละเทคโนโลยีที่ความสามารถในการกำจัดขนาด 400 ตันต่อวัน ผลการประมวลคะแนนตามหลักเกณฑ์การลำดับความสำคัญของ 4 เทคโนโลยี พบว่า **เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ (Refuse Derived Fuel)** มีความเหมาะสมกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเป็นอันดับถัดมา ทั้งนี้เนื่องจากระบบไม่มีความซับซ้อนมากนัก สามารถนำเชื้อเพลิงที่ได้มาผลิตเป็นพลังงาน ณ เวลา และสถานที่ที่ต้องการ นอกจากนี้ระบบยังสามารถได้วัสดุรีไซเคิลซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับเทศบาล นอกจากนี้ ระบบยังมีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับเปลี่ยนการเดินระบบได้ เมื่อองค์ประกอบขยะมูลฝอยมีการเปลี่ยนแปลง

อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะเองก็ยังมีเทคโนโลยีแยกย่อยออกไปอีก ดังนี้

1) MT : Mechanical Treatment เป็นการคัดแยกขยะเชื้อเพลิงด้วยวิธีทางกล
2) MHT : Mechanical Heat Treatment ใช้ความร้อนในการคัดแยกขยะเชื้อเพลิง
3) MBT : Mechanical Biological Treatment ใช้วิธีการทางกลและวิธีการทางชีวภาพในการคัดแยกขยะเชื้อเพลิง
4) BMT : Biological Mechanical Treatment ใช้วิธีการทางชีวภาพและทางกลในการคัดแยกขยะเชื้อเพลิง

ดังนั้นในการคัดเลือกเทคโนโลยีเฉพาะของโครงการ จะได้ศึกษาเทคโนโลยีแต่ละประเภทโดยละเอียดเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง ข้อจำกัด เพื่อการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อไป

4.1.5.1 Mechanical Treatment (MT)

ระบบผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยเครื่องจักรกลเป็นการใช้วิธีการทางกล (เช่นการตัด การบด การลดขนาด การคัดขนาด การอัดแท่ง) ในการผลิตขยะเชื้อเพลิง ขยะมูลฝอยที่จะเข้าระบบจะถูกลำเลียงด้วยสายพานเพื่อผ่านเครื่องบดตัดขนาดหยาบ (Primary Crusher) ซึ่งจะใช้ไฟฟ้าในการขับเคลื่อนมอเตอร์เพื่อหมุนใบตัด เพื่อบดและตัดขยะมูลฝอยทั้งหมดให้มีขนาดที่คงที่ (ขึ้นอยู่กับประเภทของเครื่องคัดแยก) จากนั้นจึงผ่านเข้าสู่เครื่องอบแห้ง (dryer) เพื่อลดความชื้นในขยะที่ผ่านการบดตัดแล้ว ขยะแห้งที่ได้จะผ่านเข้าสู่เครื่องคัดขนาด ซึ่งโดยทั่วไปออกแบบให้ใช้ถังทรงกระบอกซึ่งผนังของถังเจาะรูที่มีขนาดแตกต่างกันเพื่อให้ขยะที่มีขนาดตามที่ต้องการหลุดลอด

ออกมาได้ ขยะชิ้นที่ผ่านเครื่องคัดขนาดออกมาแสดงว่ายังมีขนาดที่ใหญ่เกินไป ก็จะถูกนำไปผ่านเครื่องบดตัดละเอียด (Secondary Crusher) เพื่อลดขนาดอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจะเคลื่อนไปผ่านแม่เหล็กเพื่อดูดวัสดุที่เป็นเหล็กและโลหะออกไป ส่วนที่เหลือจะเป็นเชื้อเพลิงที่เผาไหม้ได้ซึ่งจะผ่านเข้าสู่เครื่องอัดเชื้อเพลิงแท่งเพื่อผลิตแท่งเชื้อเพลิงก่อนที่จะขนส่งออกไปใช้งานต่อไป เครื่องจักรประเภทต่างๆ ที่ใช้ในระบบผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยเครื่องจักรกล

ระบบดังกล่าวใช้อุปกรณ์ทางกลเป็นหลักในการทำงานและใช้ต้นกำลังในรูปของพลังงานไฟฟ้า เป็นระบบที่ต้องการค่าใช้จ่ายในรูปของค่าไฟฟ้าสูง อีกทั้งมีชิ้นส่วนที่เคลื่อนไหวมาก ทำให้มีการสึกหรอสูงและต้องการค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง นอกจากนี้ยังต้องการแรงงานคนจำนวนมากในการควบคุมการปฏิบัติงาน ยิ่งไปกว่านั้น หากพิจารณาลักษณะการทำงานของระบบจะพบว่า ขยะมูลฝอยสดที่เก็บขนมาจะถูกนำเข้าเครื่องบดตัด ซึ่งทำให้เกิดน้ำเสียขึ้นมาก และมีกลิ่นเหม็นตลอดการทำงาน รวมทั้งเป็นระบบที่อาจก่อให้เกิดการติดเชื้อได้เนื่องจากเชื้อโรคที่ปนเปื้อนมาในขยะมูลฝอยหรือขยะมูลฝอยที่ผ่านการหมักมาในภาชนะเก็บขน มีโอกาสแพร่เชื้อโรคได้

จากการวิเคราะห์จุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการคัดแยกด้วยเครื่องจักรกล จะพบว่าเทคโนโลยีดังกล่าวจะเหมาะสมกับกรณีที่มีการคัดแยกขยะเปียกออกจากขยะแห้งแล้ว แล้วนำเฉพาะขยะแห้งมาผ่านกระบวนการคัดแยกด้วยเครื่องจักรกลเพื่อคัดแยกวัสดุรีไซเคิลและ RDF อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เป็นขยะทิ้งรวม เทคโนโลยีดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพในการคัดแยกต่ำและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษามาก โดยเฉพาะศูนย์กำจัดขยะมีการใช้งานเทคโนโลยีดังกล่าวกับโรงคัดแยกขยะมูลฝอยขนาด 300 ตันต่อวันอยู่แล้ว แต่ไม่สามารถคัดแยกวัสดุรีไซเคิลได้ตามที่ออกแบบไว้

4.1.5.2 เทคโนโลยีการบำบัดด้วยกระบวนการทางกล-ความร้อน (Mechanical Heat Treatment : MHT)

เทคโนโลยีการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางกล-ความร้อน เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นใน สหราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการบำบัดขยะมูลฝอยเบื้องต้นก่อนส่งเข้าระบบกำจัดต่อไป รูปที่ 4.7 อธิบายกระบวนการดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยการใช้ความร้อนที่ได้รับจากแหล่งกำเนิดภายนอกเพื่อใช้ในการบำบัดขยะมูลฝอยทั้งหมด ซึ่งจะทำให้สามารถลดความชื้นและทำให้ขยะได้รับการฆ่าเชื้อโดยการทำลายแบคทีเรียที่ปนเปื้อนมากับขยะมูลฝอย ก่อนที่จะนำเข้าไปคัดแยกวัสดุรีไซเคิลและเชื้อเพลิงในภายหลัง

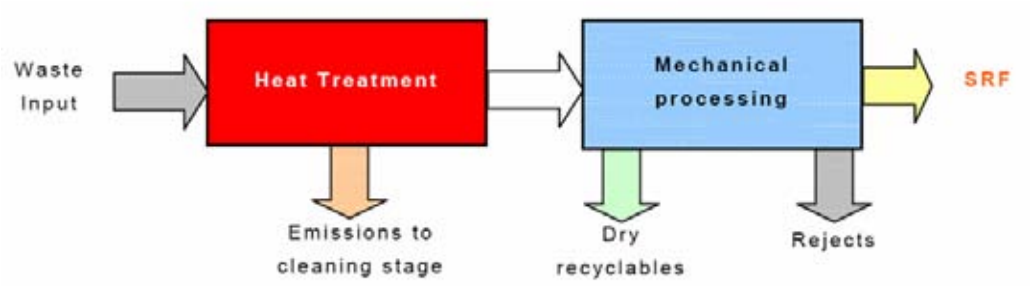

รูปที่ 4.7 ผังแสดงการทำงานของระบบบำบัดด้วยกระบวนการทางกล-ความร้อน [5]

4.1.5.3 เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยด้วยกระบวนการทางกล-ชีวภาพ (Mechanical Biological Treatment : MBT)

เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยด้วยกระบวนการทางกล-ชีวภาพ แสดงผังการทำงานของกระบวนการในรูปที่ 4.9 เป็นการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะโดยนำขยะที่เก็บขนมาได้ มาผ่านกระบวนการทางกลในการบด ตัด คัดแยก และลดขนาดก่อน ก่อนที่จะนำขยะที่ผ่านการบำบัดขั้นต้นแล้วมาเข้ากระบวนการหมักด้วยกระบวนการทางชีวภาพ ทั้งนี้เทคโนโลยี MBT มุ่งที่จะให้ได้เชื้อเพลิงที่จะนำไปใช้ในการผลิตก๊าซชีวภาพเป็นหลัก โดยระยะเวลาของกระบวนการจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของเชื้อเพลิงที่ต้องการ โดยอาจใช้เวลาตั้งแต่ 1 – 4 เดือน และระบบจะใช้พื้นที่ในการทำงานมากกว่าระบบ MHT อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาจะต่ำกว่า และเหมาะสมกับขยะที่ผ่านกระบวนการคัดแยกให้เหลือเฉพาะขยะอินทรีย์เท่านั้น

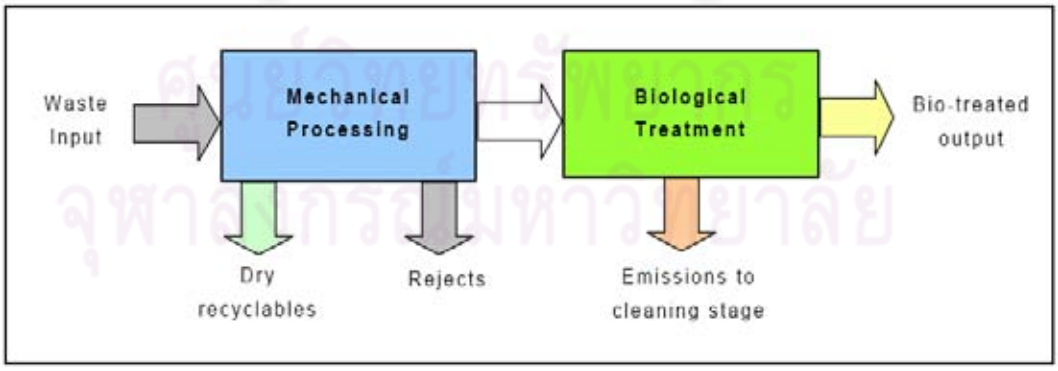

รูปที่ 4.8 การทำงานของเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยด้วยกระบวนการทางกล-ชีวภาพ [5]

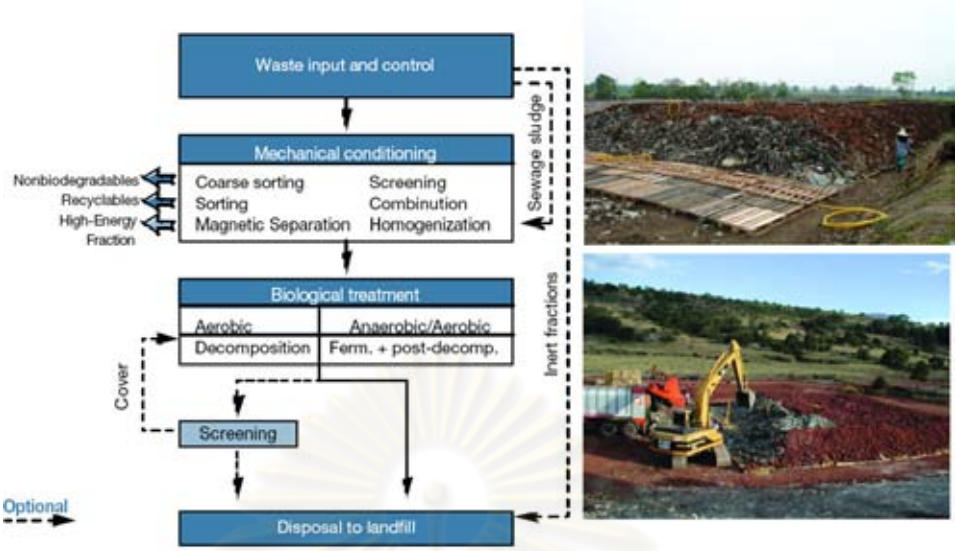

รูปที่ 4.9 กระบวนการของเทคโนโลยี MBT [5]

เทคโนโลยีดังกล่าวมีการนำมาใช้ในประเทศไทยที่เทศบาลนครพิษณุโลก โดยระบบจะใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานประมาณ 6 – 9 เดือนเพื่อให้ได้ขยะที่ผ่านการย่อยสลายก่อนนำมาคัดแยกเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิง และใช้พื้นที่ในการปฏิบัติงานมาก อย่างไรก็ตาม หากนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้กับศูนย์กำจัดขยะ จะมีข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ในการปฏิบัติงานซึ่งมีอยู่จำกัดและสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกบ่อยอาจก่อให้เกิดปัญหากับการหมักกลางแจ้งเป็นเวลา 6 – 9 เดือน

4.1.5.4 **เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (Biological Mechanical Treatment : BMT)**

BMT เป็นการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะโดยการนำขยะที่เก็บขนมาได้ มาผ่านกระบวนการทางชีวภาพเพื่อหมักขยะอินทรีย์ที่มีอยู่ในเนื้อขยะก่อน จากนั้นจึงนำขยะที่ผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้วมาทำการบด ตัด คัดแยก ลดขนาดเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิงจากขยะต่อไป ดังแสดงรายละเอียดของกระบวนการในรูปที่ 4.10

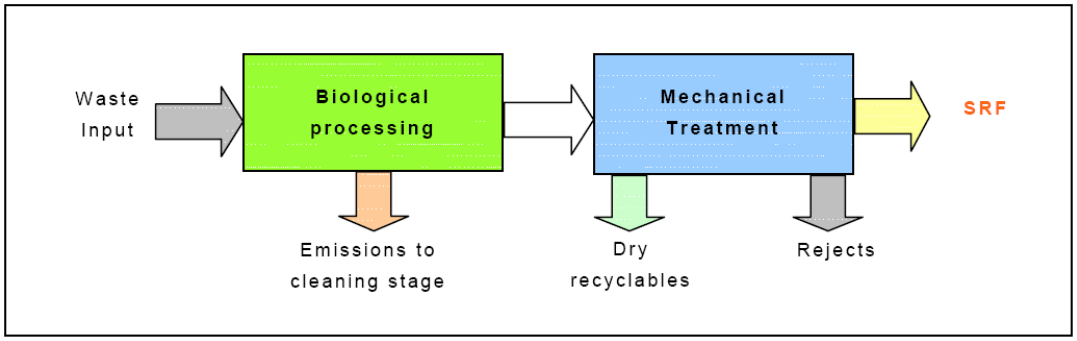

รูปที่ 4.10 ผังแสดงการทำงานของการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล [5]

เทคโนโลยี BMT อาจแบ่งออกได้อีกเป็นสองระบบย่อยดังนี้

ก) ระบบการทำให้แห้งด้วยกระบวนการทางชีวภาพ (Bio-Dry Process) โดยเป็นระบบที่ใช้การหมักด้วยการเป่าอากาศเพื่อใช้ในย่อยสลายสารอินทรีย์ในเนื้อขยะ (รูปที่ 5.7) ปฏิกิริยาทางชีวภาพที่เกิดขึ้นจะมีอุณหภูมิสูงเพียงพอที่จะทำให้ความชื้นในขยะระเหยไปจนได้ขยะแห้ง ก่อนที่จะส่งเข้าไปผ่านกระบวนการคัดแยกต่อไป เป็นระบบที่เริ่มมีความนิยมใช้มากขึ้นในยุโรป เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานต่ำกว่าแบบ MHT อย่างไรก็ตาม ระบบดังกล่าวต้องการพื้นที่ในการปฏิบัติงานที่มากกว่าและใช้ระยะเวลาในการทำให้แห้งนานกว่า กล่าวคือประมาณ 7 – 10 วัน โดยขึ้นอยู่กับความชื้นในขยะมูลฝอย

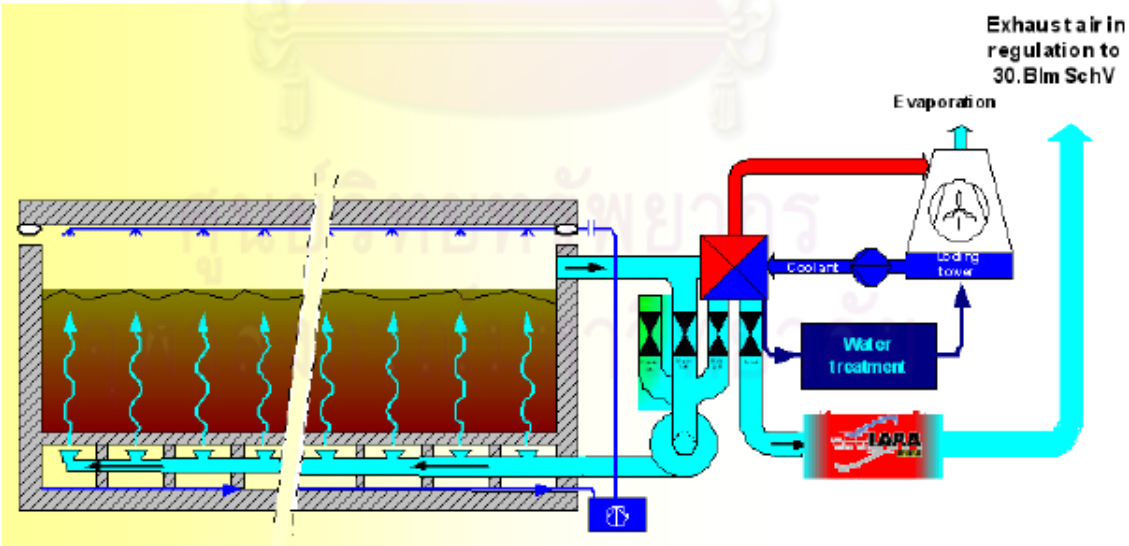

รูปที่ 4.11 การทำให้แห้งด้วยกระบวนการทางชีวภาพ (Bio-dry) [5]

ข) <u>เทคโนโลยีการฝังกลบแบบเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพ (Bioreactor landfill)</u> ในระบบนี้ขั้นตอนของกระบวนการทางชีวภาพจะใช้การฝังกลบขยะในหลุมฝังกลบ (Sanitary Landfill) ที่มีการวางท่อเก็บรวบรวมน้ำเสียและท่อเก็บก๊าซชีวภาพ เมื่อปิดหลุมแล้วจะมีการสูบน้ำชะขยะมูลฝอย (leachate) เพื่อหมุนเวียนกลับเข้าไปในหลุมฝังกลบอีกครั้ง ซึ่งจะช่วยเร่งปฏิกิริยาการย่อยสลาย ช่วยให้ขยะอินทรีย์ย่อยสลายได้เร็วขึ้นและได้ก๊าซชีวภาพออกมาในปริมาณมาก เมื่อกระบวนการย่อยสลายเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว (ประมาณ 2 ปี) จึงทำการรื้อหลุมขยะเก่าเพื่อนำขยะมาผ่านกระบวนการคัดแยกและผลิตขยะเชื้อเพลิงในภายหลัง

ระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับศูนย์กำจัดขยะ เนื่องจากมีพื้นที่ฝังกลบเดิมอยู่แล้ว สามารถดำเนินการขุดหลุมฝังกลบเดิมเพื่อขึ้นมาทำการคัดแยกและผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอยและเตรียมพื้นที่สำหรับ Bioreactor Landfill ต่อไป การใช้ระบบดังกล่าวจะทำให้พื้นที่หลุมฝังกลบเดิมที่มีอยู่จะไม่มีวันเต็ม เนื่องจากสามารถหมุนเวียนนำพื้นที่ฝังกลบออกมาใช้ได้อย่างยั่งยืน

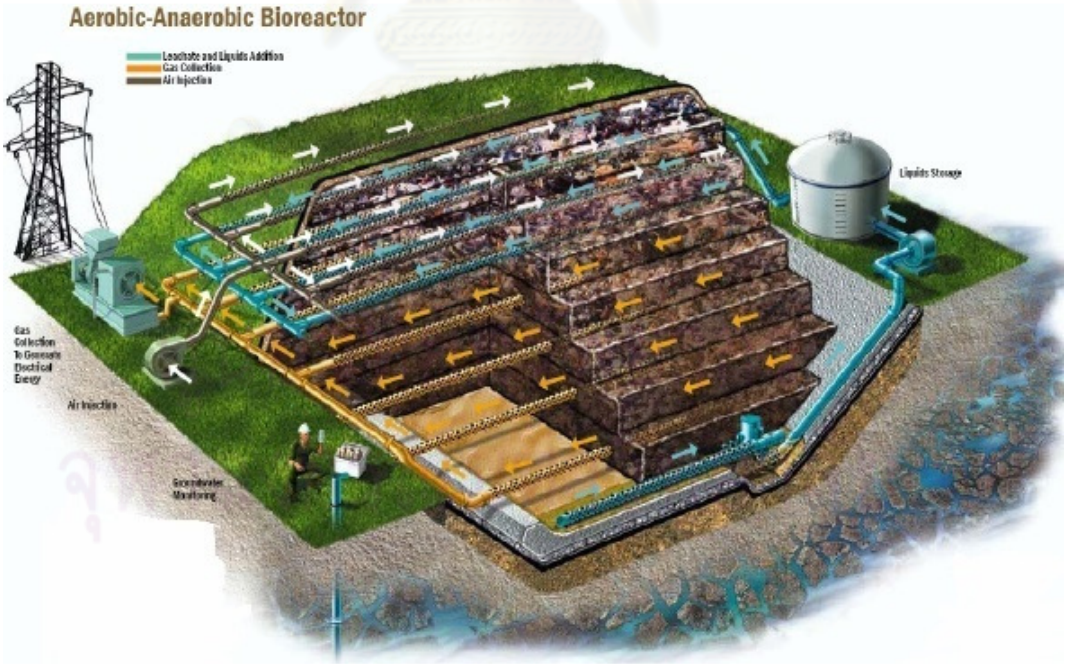

รูปที่ 4.12 การฝังกลบแบบเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพ [6]

เมื่อทำการเปรียบเทียบและจัดลำดับความสำคัญ จะแสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอยที่ความสามารถในการกำจัด 400 ตันต่อวัน

เกณฑ์การพิจารณา	RDF Technology (Capacity 400 tons/day)				
	Tech 1: Mechanical	Tech2: Hot Air	Tech 3: Steam	Tech 4: Bio-dry	Tech 5: Bioreactor (BMT)
1. การประยุกต์ใช้และผลจากการนำไปใช้ (Max. = 5)	3.25	4.19	4.44	3.31	4.13
1.1 ประสิทธิภาพ	2	3	5	3	5
1.2 พื้นที่ที่ใช้	5	5	5	2	2
1.3 ระยะเวลาที่ใช้	5	5	5	2	2
1.2 ความน่าเชื่อถือ	3	4	4	5	5
1.3 ความปลอดภัย	2	4.5	4.5	4.5	5
1.4 ทักษะทางเทคนิคของผู้ปฏิบัติการ	4	4	4	4	5
1.5 Eผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	2	4	4	2	4
1.6 ความยากง่ายในการนำไปประยุกต์ใช้	3	4	4	4	5
2. เศรษฐศาสตร์ (Max. = 5)	2.75	3.75	4	4	5
2.1 ค่าการลงทุนติดตั้งระบบ	3	4	4	4	5
2.2 ต้นทุนพลังงานที่ใช้	3	3	3	4	5
2.3 ต้นทุนจากการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม	2	4	5	4	5
2.4 ระยะเวลาคุ้มทุน	3	4	4	4	5
3. ระดับการพัฒนาเทคโนโลยี (Max. = 5)	4	4	4	4	5
3.1 สถานภาพในปัจจุบัน	4	4	4	4	5
3.2 ระยะเวลาในการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ในเชิงพาณิชย์	4	4	4	4	5
คะแนนทั้งหมด (คะแนนมากที่สุด = 3 x 5 = 15)	10.00	11.94	12.44	11.31	14.13
คะแนน (%)	50.00	59.69	62.19	56.56	70.63

โดยจากการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและคำนวณเปอร์เซ็นต์โดยรวมของแต่ละเทคโนโลยี พบว่า เทคโนโลยีการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยการฝังกลบแบบเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพ (Bioreactor Landfill) มีความเหมาะสมกับการจัดการขยะมูลฝอยของศูนย์กำจัดขยะ โดยมีคะแนนร้อยละ 95.63 โดยมีคะแนนสูงสุดในด้านเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษา รวมถึงด้านระดับการพัฒนาเทคโนโลยีและความเหมาะสมในการนำเทคโนโลยีมาใช้กับพื้นที่ รองลงมาเป็นเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะด้วยไอน้ำ โดยมีคะแนนร้อยละ 82.19 และเทคโนโลยีกระบวนการทางชีวภาพ-กลมีคะแนนร้อยละ 81.56 และวิธีการทำให้แห้งโดยใช้อากาศร้อน มีคะแนนร้อยละ 74.69 ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ที่ต้องใช้กับระบบ อย่างไรก็ตาม ในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ อาจเปิดโอกาสให้เทคโนโลยีอื่นสามารถเสนอข้อกำหนดคุณสมบัติของเทคโนโลยีตนเข้าแข่งขันได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเทคโนโลยี MT จะมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง อีกทั้งลักษณะขยะมูลฝอยซึ่งมีการทิ้งขยะรวมกันมาทุกอย่าง ทำให้การคัดแยกขยะด้วยกระบวนการทางกล อาจก่อให้เกิดผลกระทบในเรื่องสุขอนามัย การปนเปื้อนเชื้อโรค รวมถึงกลิ่น ดังนั้นจึงไม่แนะนำให้ใช้เทคโนโลยีดังกล่าวกับโครงการ

4.2 **ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม**

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของเทคโนโลยีเตาเผาขยะและเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย

4.2.1 **เทคโนโลยีเตาเผาขยะ**

มลพิษที่เกิดขึ้นจากเตาเผาขยะมูลฝอยโดยหลักแล้วเกิดขึ้นจากกระบวนการเผาไหม้ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเผาไหม้จะปลดปล่อยออกทางปล่องระบายไอเสียในรูปมลพิษอากาศ ซึ่งเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยต้องการการควบคุมความเข้มข้นของมลพิษอากาศที่ปลดปล่อยให้มีค่าไม่เกินมาตรฐานที่แต่ละท้องที่กำหนด นอกจากนี้มลพิษที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือขี้เถ้าซึ่งอาจมีการปนเปื้อนโลหะหนักที่อยู่ในขยะมูลฝอย ทำให้ต้องมีการบำบัดเพื่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น

1) **มลพิษอากาศ**

มลพิษที่ปลดปล่อยออกมาจากเตาเผาขยะมูลฝอยมีทั้งที่เป็นอนุภาคมลสาร (ฝุ่น) และก๊าซ เช่น HCl, HF และ SO_2 มลพิษที่มีความเป็นพิษเช่นปรอท ไดออกซินและ NO_x เหล่านี้สามารถนำออกมาจากก๊าซไอเสียได้ทั้งหมดด้วยเทคโนโลยีการควบคุมมลพิษทางเคมีที่มีความก้าวหน้าและมีต้นทุนสูง

การเลือกใช้ระบบควบคุมมลพิษอากาศโดยหลักแล้วขึ้นอยู่กับมาตรฐานการปลดปล่อยมลพิษของแต่ละประเทศและขึ้นอยู่กับระดับการควบคุมที่ต้องการ ในที่นี้ได้จัดกลุ่มระบบควบคุมมลพิษอากาศออกเป็นระดับพื้นฐาน (basic) ระดับกลาง (medium) และ ระดับสูง (advance)

การควบคุมระดับพื้นฐานมีวัตถุประสงค์หลักในการควบคุมความเข้มข้นของอนุภาคมลสารเป็นหลัก เป็นวิธีที่มีการปฏิบัติการและการบำรุงรักษาที่ง่ายและมีเงินลงทุนน้อยที่สุด ขณะเดียวกันมลพิษตัวหลักๆ จำนวนมากจะถูกควบคุมออกไปจากก๊าซไอเสียด้วย เนื่องจากสารเหล่านี้ดูดซับที่พื้นผิวของอนุภาคมลสารซึ่งถูกควบคุมด้วยเครื่องควบคุมอนุภาคมลสารเช่นเครื่องดักแบบไฟฟ้าสถิตย์ เป็นต้น การควบคุมระดับพื้นฐานถือว่าเป็นระดับการควบคุมที่มีความจำเป็นที่สุดอย่างน้อยที่สุดต่อการปฏิบัติงานของระบบเตาเผาขยะมูลฝอย

การควบคุมระดับกลางและระดับสูงจะให้ประสิทธิภาพการควบคุมที่สูงขึ้นตามลำดับ โดยมีปัจจัยพิจารณาประกอบด้วยความซับซ้อนของระบบที่เพิ่มขึ้น ปริมาณและประเภทของมลสารที่ต้องการควบคุม เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ระบบควบคุมมลพิษอากาศระดับขั้นสูงมีการใช้งานกันมากในยุโรป สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

(ก) การควบคุมระดับพื้นฐาน

ในการควบคุมระดับพื้นฐานจะมีวัตถุประสงค์เพียงแค่การควบคุมอนุภาคมลสารโดยมีค่าแนะนำความเข้มข้นที่ยอมให้ปลดปล่อยอยู่ที่ 30 mg/Nm_3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำหน้าที่ดังกล่าวแสดงไว้ข้างล่างแต่มีเพียงเครื่องดักแบบไฟฟ้าสถิตย์กับเครื่องกรองแบบถุงกรองเท่านั้นที่สามารถควบคุมอนุภาคมลสารได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

- เครื่องดักทางกล (mechanical collector ; cyclone, multi-cyclone)
- สครับเบอร์แบบเปียก (เช่น venturi scrubber)
- การกรองด้วยเส้นใยถัก (Fabric Filter เช่น Baghouse Filter)
- เครื่องดักด้วยไฟฟ้าสถิตย์ (Electrostatic Precipitator : ESP)

เครื่องดักทางกล (Mechanical Collectors เช่น Cyclone) สามารถดักฝุ่นที่ปนเปื้อนมากับก๊าซไอเสียจนมีความเข้มข้นได้ถึง 150 mg/Nm_3 หรือต่ำกว่า ดังนั้นในทางปฏิบัติ อุปกรณ์นี้จะทำงานร่วมกับระบบควบคุมมลพิษระดับสูงหรือใช้ในการดักฝุ่นที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเทขยะลงในหลุมรับขยะ

สครับเบอร์แบบเปียก (Wet scrubber เช่น Venturi scrubber หรือ Wet Electrostatic Precipitator) สามารถออกแบบให้ทำหน้าที่ในการควบคุมความเข้มข้นของอนุภาคมลสารได้ถึง

100mg/Nm_3 และน้ำที่ใช้ในการชะจับจะสามารถควบคุมความเข้มข้นของ HCl ได้เกือบทั้งหมด และทำให้น้ำที่ผ่านการชะจับแล้วมีความกัดกร่อนสูง โดยอาจมี pH ประมาณ 0

การกรองด้วยเส้นใยถักจะให้ประสิทธิภาพในการทำความสะอาดสูง โดยอาจควบคุมความเข้มข้นของอนุภาคมลสารได้ถึง 10 mg/Nm_3 อย่างไรก็ตาม การกรองด้วยเส้นใยถักไม่เหมาะที่จะใช้งานร่วมกับก๊าซไอเสียที่ไหลออกมาจากเครื่องกำเนิดไอน้ำซึ่งมีอุณหภูมิและความชื้นสูงและอาจมีประกายไฟปนเปื้อนมาด้วย

เครื่องดักด้วยไฟฟ้าสถิตย์ (Electrostatic Precipitators : ESPs) มีวัตถุประสงค์หลักในการควบคุมความเข้มข้นของเถ้าบิน (fly ash) ที่เกิดขึ้นกับโรงเผาขยะมูลฝอย อาจออกแบบให้ทำงานแบบชุดเดียว หรือสองหรือสามชุด ที่ทำงานโดยมีการควบคุมสนามไฟฟ้าที่เป็นอิสระต่อกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมาตรฐานการปลดปล่อยมลพิษที่ต้องการ หาก ESP ทำงานเพียงหนึ่งชุด อาจลดความเข้มข้นของอนุภาคมลสารได้ถึง 150 mg/Nm_3 ในขณะที่ ESP แบบสองชุดอาจทำให้สามารถควบคุมความเข้มข้นของอนุภาคมลสารได้ตามที่กำหนดไว้ (30 mg/Nm_3)

ESP แบบสองชุดที่ทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพจะสามารถลดความเข้มข้นของโลหะหนัก (ยกเว้น Hg) ได้ต่ำกว่าค่าที่กำหนดไว้ของระบบควบคุมมลพิษอากาศระดับสูง ทั้งนี้ ESP แบบสองชุดไม่ได้มีราคาต้นทุนที่แตกต่างกว่าแบบชุดเดียวมากนัก แต่จะให้ประโยชน์ด้านการควบคุมสภาวะแวดล้อมที่ดีกว่า

เพื่อควบคุมการปลดปล่อยสารไดออกซินให้มีระดับต่ำสุด ESP ควรปฏิบัติงานด้วยอุณหภูมิที่ต่ำกว่า 200°C

(ข) การควบคุมระดับกลาง

การควบคุมมลพิษระดับกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมก๊าซมลพิษที่มีความเป็นกรด (HCl และHF) และโลหะหนัก แต่โดยทั่วไปจะไม่ครอบคลุมถึง SO_2 ระบบที่ใช้มีสองชนิดคือ

- ระบบควบคุมแบบเปียกอย่างง่าย ได้แก่ ESP ทำงานร่วมกับสครับเบอร์แบบเปียกหนึ่งชุด
- ระบบทำความสะอาดก๊าซไอเสียแบบแห้งหรือกึ่งแห้ง (สครับเบอร์แบบแห้ง)

ในระบบควบคุมแบบเปียกอย่างง่าย อนุภาคมลสารและโลหะหนักเกือบทั้งหมด ยกเว้น Hg จะถูกกำจัดออกไปโดย ESP ในขณะที่ HCl และ HF และเกือบทั้งหมดของ Hg จะถูกกำจัดในสครับเบอร์แบบเปียกด้วยน้ำชะซึ่งผสมสารละลายด่างเช่น $CaCO_3$

ระบบควบคุมก๊าซไอเสียแบบแห้งและกึ่งแห้งทำงานด้วยหลักการที่คล้ายคลึงกัน ในทั้งสองระบบก๊าซกรดจะทำปฏิกิริยากับ hydrated lime ($Ca(OH)_2$) ในกระบวนการนี้ ก๊าซจะเปลี่ยนรูปไปเป็นกากของแข็งได้แก่ calcium chloride, calcium sulfite/sulfate ($CaSO_3$/$CaSO_4$), and

calcium fluoride(CaF_2) ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปฏิกิริยาดังกล่าวจะถูกกรองต่อไปยังเครื่องกรองแบบถุงกรองซึ่งติดตั้งอยู่ถัดไป สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างระบบแห้งและกึ่งแห้งคือในระบบแห้งนั้นปูนขาวจะถูกฉีดเข้าไปในรูปของแข็ง ในขณะที่ระบบกึ่งแห้ง ปูนขาวจะผสมน้ำก่อนแล้วค่อยฉีดเข้าไปผ่านหัวฉีด

(ค) การควบคุมระดับสูง

ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษในระบบควบคุมขั้นสูงสามารถทำให้เกิดขึ้นได้โดยใช้ระบบดังต่อไปนี้

- ระบบแห้งและกึ่งแห้งโดยเพิ่มปริมาณการใช้เคมีภัณฑ์
- ระบบเปียกขั้นสูงทำงานร่วมกับ ESP เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบก๊าซ-ก๊าซ สครับเบอร์แบบสองชุดและเครื่องกรองแบบถุงกรอง

ยิ่งไปกว่านั้นต้องมีการเพิ่มระบบควบคุม NO_x ด้วย

ประสิทธิภาพการควบคุมของระบบแห้งและกึ่งแห้งต่อ HCl, HF และ SO2 จะขึ้นอยู่กับปริมาณเคมีภัณฑ์ที่ใช้ ยิ่งเพิ่มปริมาณปูนขาวในระบบจะทำให้สามารถปรับปรุงสมรรถนะของระบบจนสามารถควบคุมความเข้มข้นของมลพิษทั้งสามตัวเทียบเท่ากับระบบควบคุมขั้นสูงได้ อย่างไรก็ตาม ระบบควบคุมแบบแห้งต้องการปูนขาวในปริมาณที่มากกว่า นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมขีดจำกัดของ Hgและไดออกซินได้โดยการเติมถ่านกัมมันต์เข้าไปในปูนขาว อย่างไรก็ตามการเพิ่มปริมาณการใช้เคมีภัณฑ์จะทำให้ปริมาณกากของเสียที่เกิดขึ้นจากระบบเพิ่มขึ้นด้วย

ระบบควบคุมขั้นสูงแบบเปียกแตกต่างจากระบบควบคุมอย่างง่ายเนื่องจากมีการใช้สครับเบอร์แบบเปียกซึ่งใช้สารละลาย NaOH หรือ CaCO3 เพื่อควบคุมความเข้มข้นของ SO2 เนื่องจากในก๊าซไอเสียจะมีออกซิเจนส่วนเกินอยู่ด้วย ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปฏิกิริยาจะประกอบไปด้วยสารละลายโซเดียมซัลเฟต (Na2SO4) และยิบซั่ม (CaSO4.2H2O) ตามลำดับ

ก๊าซไอเสียที่ออกจากสครับเบอร์ SO2 จะถูกอุ่นให้มีอุณหภูมิสูงขึ้นด้วยอุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อนก่อนที่จะไหลเข้าสู่เครื่องกรองแบบถุงกรอง (Bag house filter) โดยก่อนที่ก๊าซจะไหลเข้าไปจะฉีดถ่านกัมมันต์หรือของผสมระหว่างปูนขาวและถ่านกัมมันต์เข้าไปในท่อและไหลเข้าไปในถุงกรองเพื่อกำจัด Hg และไดออกซินจนมีความเข้มข้นต่ำกว่าระดับการควบคุมมลพิษของระบบควบคุมขั้นสูง ยิ่งไปกว่านั้น ฝุ่น, HCl, HF, SO2 และโลหะหนักอื่นๆจะถูกควบคุมให้มีความเข้มข้นต่ำลงยิ่งขึ้น

ระบบควบคุมที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้ไม่สามารถควบคุมความเข้มข้นของ NOx ได้ โดย NOx สามารถควบคุมได้ด้วยการควบคุมปฐมภูมิเช่นการนำก๊าซไอเสียกลับมาเผาไหม้ซ้ำ

นอกเหนือจากการควบคุมปฐมภูมิแล้วยังสามารถควบคุมความเข้มข้นของ NOx ได้อีกสองวิธีคือSelective Noncatalytic Reduction (SNCR) และ Selective Catalytic Reduction (SCR) ปฏิกิริยาเคมีของวิธีการทั้งสองนั้นเหมือนกัน แต่วิธีแรกจะทำงานที่อุณหภูมิประมาณ 900°C ในขณะที่วิธีหลังจะใช้อุณหภูมิที่ต่ำกว่าคือประมาณ 250°C ทั้งนี้ SNCR ต้องการ NH3 เติมเข้าไปในปริมาณที่มากกว่าที่ stoichiometric ในขณะที่ SCR อาจทำงานด้วยปริมาณที่ stoichiometric ได้

SNCR จะติดตั้งไว้ต่อจากห้องเผาไหม้ที่สองของระบบเตาเผาโดยฉีด NH3 เข้าไป ส่วนเกินของNH3 จะไหลไปกับก๊าซไอเสียเข้าสู่ระบบควบคุมมลพิษอากาศซึ่งถ้าใช้ระบบควบคุมแบบเปียก ส่วนเกินของ NH3 จะถูกกำจัดออกมาโดย HCl scrubber ในรูปของแอมโมเนียมคลอไรด์ (NH4Cl) และถ่ายออกมาโดยผสมกับน้ำเสีย

ระบบควบคุมมลพิษแบบแห้งและกึ่งแห้งจะมีความสามารถในการกำจัด NH3 ที่ต่ำกว่า ดังนั้นระบบ SCR จึงอาจเป็นทางเลือกที่เหมาะกว่า

โดยทั่วไป SCR จะติดตั้งไว้ต่อจากสครับเบอร์แบบเปียกหรือเครื่องกรองไดออกซินในระบบควบคุมแบบเปียก และติดตั้งไว้ด้านหลังของเครื่องกรองแบบถุงกรองในระบบแบบแห้งและกึ่งแห้งตามลำดับ จึงจำเป็นต้องอุ่นก๊าซไอเสียให้มีอุณหภูมิสูงขึ้นด้วยเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนหรือโดยเชื้อเพลิงเสริม สิ่งที่ตามมาก็คือระบบ SCR จะมีราคาที่สูงทั้งเงินลงทุนขั้นต้นและค่าใช้จ่ายปฏิบัติงาน

ระบบควบคุมมลพิษอากาศสำหรับเตาเผาขยะมูลฝอยทั้งระดับพื้นฐาน ระดับกลางและระดับสูงซึ่งมีความสามารถในการกำจัดมลพิษชนิดต่างๆ ได้แสดงในรูปที่ 4.7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

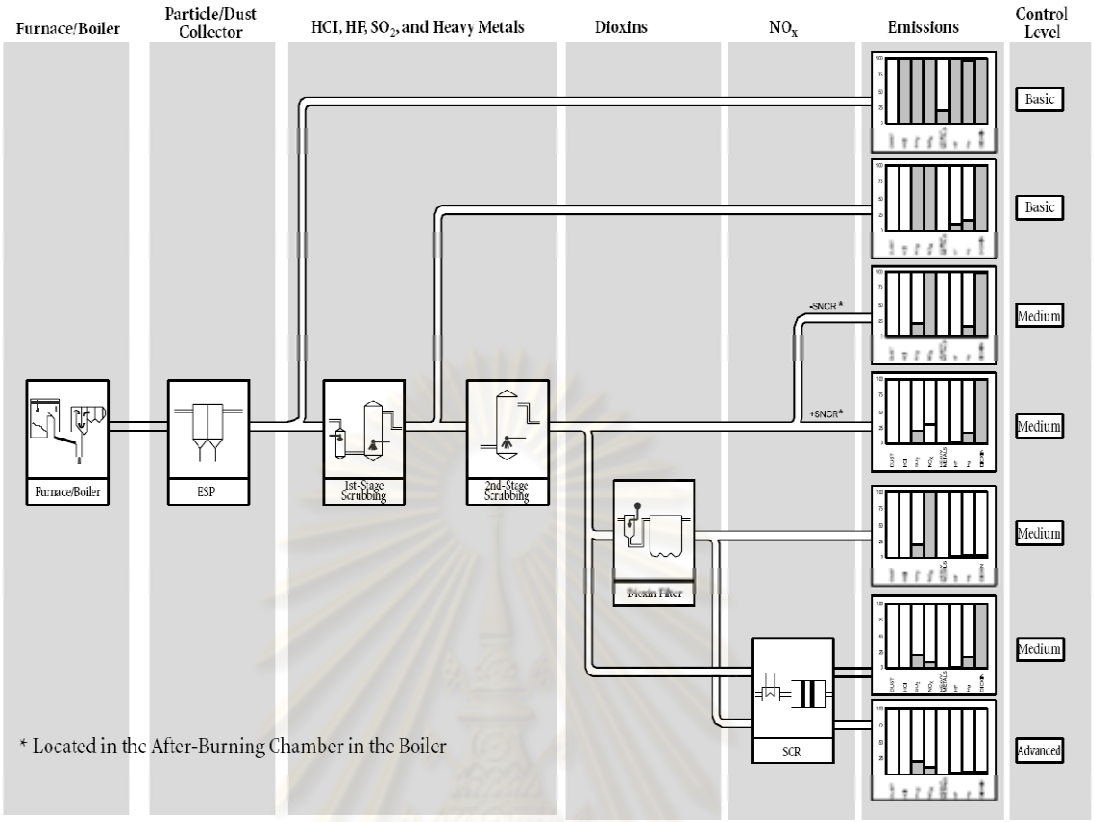

รูปที่ 4.13 ภาพรวมของระบบควบคุมมลพิษอากาศสำหรับเตาเผาขยะมูลฝอย [5]

2) มลพิษกากของแข็ง

กากของแข็งที่เหลือจากการเผาไหม้ในเตาเผาขยะมูลฝอยจะแยกเป็นสองส่วนคือขี้เถ้าหนัก(bottom ash) ซึ่งพบที่บริเวณก้นเตาเผา เกิดจากจากองค์ประกอบของขยะมูลฝอยส่วนที่เผาไหม้ไม่ได้และขี้เถ้าเบา (fly ash) ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบของขยะมูลฝอยส่วนที่ระเหยขึ้นไปจากขยะมูลฝอยอย่างรวดเร็วและลอยออกไปจากห้องเผาไหมกับก๊าซไอเสียและถูกจับด้วยอุปกรณ์ควบคุมมลพิษอากาศ เช่นไซโคลน เครื่องกรองด้วยเส้นใยถัก เครื่องดักด้วยไฟฟ้าสถิตย์เป็นต้น

ขี้เถ้าหนักส่วนใหญ่จะมีเฉพาะองค์ประกอบของขยะมูลฝอยส่วนที่เผาไหม้ไม่ได้ ได้แก่เศษอิฐ หินปูน คอนกรีต และโลหะต่างๆ ดังนั้นจึงสามารถนำมาคัดแยกและนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ได้

ขี้เถ้าเบามักมีโลหะหนักปนเปื้อนอยู่ด้วย ดังนั้นจึงต้องนำมาผ่านการบำบัดเบื้องต้นโดยการทำให้เป็นก้อนและผ่านการทดสอบการรั่วไหลของโลหะหนักก่อนที่จะนำไปฝังกลบแบบขยะมูลฝอยอันตราย

เทคโนโลยีใหม่ในปัจจุบันได้มีการใช้ความร้อนอุณหภูมิสูงเพื่อหลอมขี้เถ้าเบานี้ให้กลายเป็นผลึกแก้ว (slag หรือ vitrification) ซึ่งทำให้โลหะหนักหลอมละลายเป็นเนื้อเดียวกับผลึกแก้วและหมดความเป็นพิษ

3) **มลพิษน้ำ**

ที่มาของน้ำเสียจากการใช้เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอยมาจากน้ำเสียที่อยู่ที่ก้นหลุมเก็บขยะมูลฝอยส่วนหนึ่ง กับอีกส่วนหนึ่งที่มาจากการล้างภาชนะ (รถเก็บขนมูลฝอยและถังเก็บขยะ) น้ำเสียส่วนนี้จะนำมาบีบอัดเพื่อกรองกากของแข็งก่อนที่จะส่งเข้าไปเผาในเตาเผา น้ำเสียที่ผ่านการกรองแล้วจึงนำไปผ่านระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งอาจใช้วิธีทางเคมีหรือชีวภาพ

น้ำเสียอีกส่วนหนึ่งมาจากระบบควบคุมมลพิษอากาศและน้ำเสียที่ใช้ในการทำให้ขี้เถ้าเย็นตัวลงน้ำเสียนี้ส่วนหนึ่งจะไหลวนเพื่อกลับไปใช้ในกระบวนการของเตาเผา มีเพียงบางส่วนที่ถ่ายทิ้งเพื่อนำไปกำจัดซึ่งอาจไหลไปบำบัดรวมกับน้ำเสียจากก้นหลมเก็บขยะมูลฝอย

4) **มลพิษกลิ่น**

กลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้นในโรงเผาขยะมูลฝอยเกิดจากปฏิกิริยาการย่อยสลายของขยะมูลฝอยในหลุมเก็บขยะมูลฝอย รวมทั้งเกิดขึ้นขณะที่เปิดประตูถ่ายขยะเพื่อให้รถเก็บขนขยะทิ้งขยะลงในหลุม โดยทั่วไปจะออกแบบให้สภาวะด้านในของโรงเผามีความดันติดลบ เพื่อป้องกันกลิ่นต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ให้รั่วออกไปภายนอก นอกจากนี้ยังติดตั้งพัดลมดูดอากาศบริเวณด้านบนของหลุมเก็บขยะเพื่อดูดกลิ่นต่างๆ ให้ไหลไปพร้อมกับอากาศและป้อนเข้าห้องเผาไหม้เพื่อใช้เป็นอากาศสำหรับการเผาไหม้ของเตาเผาขยะ

4.2.2 **เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย**

เนื่องจาก RDF ถูกพิจารณาให้เป็นเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการเผาไหม้ ดังนั้นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้งาน RDF จึงเกิดขึ้นเนื่องจากกระบวนการเผาไหม้ ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นทั้งผลกระทบต่อมลพิษอากาศ มลพิษน้ำเสีย และมลพิษจากขี้เถ้า อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้งาน RDF จะต้องพิจารณาเป็นกรณีเฉพาะไป เพราะมีปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณาหลากหลายประการ เช่น คุณภาพของ RDF องค์ประกอบทางกายภาพและเคมีของ RDFเทคโนโลยีที่ใช้ในการเผาไหม้และการควบคุมมลพิษ สัดส่วนของการใช้ RDF ในการเผาไหม้ (เผาไหม้โดยตรง หรือเผาไหม้ร่วมกับเชื้อเพลิงอื่น) เป็นต้น

ในส่วนของการแปรรูป RDF นั้นขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีที่ใช้ว่าเป็นแบบ MBT หรือ Autoclavingอย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีทั้งสองแบบใช้หลักการของคัดแยกขยะมูลฝอยในปลายทาง

ซึ่งทำให้อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากกระบวนการเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นกับเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไร้ออกซิเจน (ซึ่งต้องมีการคัดแยกของเสียอินทรีย์ออกมาจากของเสียที่ทิ้งรวมกันมา) การป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเทคโนโลยีจึงใช้หลักการในการพิจารณาแบบเดียวกันนอกจากนี้สิ่งที่เหลือทิ้งจากการคัดแยกมักนำไปกำจัดโดยการฝังกลบขยะมูลฝอย ดังนั้นการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสิ่งเหลือทิ้งนี้จึงมีวิธีการป้องกันลักษณะเดียวกับการฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล

4.2.3 การเปรียบเทียบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของเทคโนโลยี

จากตารางที่ 4.16 จะแสดงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านภาพรวม และแยกเป็นมลพิษในแต่ละรูปแบบ ซึ่งจากผลการศึกษาของทั้งเทคโนโลยีเตาเผาขยะและเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย พบว่าทั้งสองเทคโนโลยีไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นผลกระทบที่เกิดจากการเผาไหม้เหมือนกัน จึงต้องนำไปเปรียบเทียบกันในเงื่อนไขอื่นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 แสดงสรุปการเปรียบเทียบเงื่อนไขในการพิจารณาด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม [5]

ลำดับ	เงื่อนไขด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	เทคโนโลยีเตาเผา	เทคโนโลยีการผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิง
1	ภาพรวมของผลกระทบจากเทคโนโลยี	ผลกระทบหลักได้แก่ มลพิษที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ ซึ่งได้แก่มลพิษอากาศและโลหะหนักที่อยู่ในขี้เถ้าที่เหลือจากการเผาไหม้ อย่างไรก็ตามผลกระทบดังกล่าวสามารถป้องกันและแก้ไขได้	ลดปริมาณของเสียโดยการคัดแยกมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้พลังงานในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่
2	มลพิษทางอากาศ	มลพิษที่ปล่อยจากเตาเผามีทั้งที่เป็นอนุภาค (ฝุ่น) และก๊าซ เช่น HCL,HF	อนุภาคจากการเผาไหม้ต่างๆ
3	มลพิษกากของแข็ง	กากของแข็งที่เหลือจากการเผาไหม้ คือ ขี้เถ้าหนัก และขี้เถ้าเบา โดยขี้เถ้าเบานี้มักมีโลหะหนักปนเปื้อนอยู่ด้วย	มีขี้เถ้าหนักและขี้เถ้าเบาเหมือนกัน
4	มลพิษทางน้ำ	มีน้ำเสียจากหลุมเก็บมูลฝอย และน้ำล้างรถเก็บขยะ	น้ำเสียจากน้ำชะขยะ
5	มลพิษทางกลิ่น	กลิ่นเหม็นจากปฏิกิริยาย่อยสลายมูลฝอยในหลุมเก็บขยะ รวมถึงเกิดขึ้นขณะเปิดประตูถ่ายขยะจากรถลงสู่หลุมเก็บขยะมูลฝอย	กลิ่นเหม็นจากมูลฝอย
6	มลพิษทางเสียง	-	-
7	ด้านทัศนียภาพ	-	-
8	ด้านสุขภาพอนามัย	-	-

4.3 ด้านเศรษฐศาสตร์

จากการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีแล้ว จะมีเพียงเทคโนโลยีเตาเผาขยะและเทคโนโลยีผลิตมูลฝอยเชื้อเพลิงที่มีความเป็นไปได้ในการลงทุน ดังนั้นเพื่อให้นำไปสู่การวิเคราะห์เศรษฐกิจที่เหมาะสมของโครงการ โดยการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์จึงจะทำการศึกษาความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนและผลตอบแทน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนต่อไป

4.3.1 ค่าใช้จ่ายของโครงการ

4.3.1.1 เงินลงทุน

เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอย และเทคโนโลยีการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล จะใช้เงินลงทุน โดยเทียบจากราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์การก่อสร้างที่ปี 2553 ซึ่งจะประกอบด้วย

โครงการโรงเตาเผาขยะ 700 ตัน / วัน

1) ค่าก่อสร้างอาคาร โรงงานต่างๆ	380	ล้านบาท
2) ค่าก่อสร้างงานสาธารณูปโภค	20	ล้านบาท
3) ค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ แบ่งเป็น		
3.1) เตาเผาขยะและหม้อต้มไอน้ำ	325	ล้านบาท
3.2) ชุดกังหันไอน้ำและเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า	390	ล้านบาท
3.3) อุปกรณ์ไฟฟ้า	260	ล้านบาท
3.4) อุปกรณ์สำหรับติดตั้ง	300	ล้านบาท
3.5) อุปกรณ์ซ่อมบำรุง	25	ล้านบาท
4) ค่าพัฒนาโครงการ	150	ล้านบาท

รวมทั้งสิ้น 1,850 ล้านบาท

โครงการการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล [BMT]

1) ค่าก่อสร้างอาคาร โรงงานต่างๆ	72	ล้านบาท
2) ค่าก่อสร้างงานสาธารณูปโภค	7	ล้านบาท
3) ค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ แบ่งเป็น		

3.1) เครื่องจักรในการรื้อหลุมขยะเก่า	50	ล้านบาท
3.2) เครื่องจักรในโรงรับขยะ	15	ล้านบาท
3.3) เครื่องจักรในการคัดแยกวัสดุ	320	ล้านบาท
3.4) เครื่องผลิตก๊าซเชื้อเพลิงและพลังงานไฟฟ้า	150	ล้านบาท
3.5) เครื่องผลิตเม็ดพลาสติก	75	ล้านบาท
3.6) เครื่องจักรในการจัดการขยะใหม่	180	ล้านบาท
3.7) เครื่องจักรในการขนย้ายวัสดุในโรงงาน	5	ล้านบาท
3.8) อุปกรณ์ซ่อมบำรุง	10	ล้านบาท
4) ค่าพัฒนาโครงการ	10	ล้านบาท

รวมทั้งสิ้น 894 ล้านบาท

4.3.1.2 **ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษา**

ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาประกอบด้วย

โครงการโรงเตาเผาขยะ 700 ตัน / วัน

ตารางที่ 4.17 ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาสำหรับเทคโนโลยีเตาเผาขยะ [9]

ค่าน้ำมันสำหรับเดินเครื่องจักร	20,000 l/time	3 times	30B/l	1,800,000 บาท
ค่าวัสดุสิ้นเปลืองสำหรับบำบัดของเสีย				
-Calcium Hydroxide	9.6 ton/d	330 d	6000 B/to	19,008,000 บาท
-Active Carbon	0.3 ton/d	330 d	60,000 B/ton	5,940,000 บาท
ค่าแรงงาน	85 man	12 month	10,000 B/M	12,000,000 บาท
ค่าบำรุงรักษา (2% ของเงินลงทุน)				38,000,000 บาท
รวม				76,748,000 บาท

หมายเหตุ: โครงการสามารถใช้ไฟฟ้าที่ผลิตภายในโรงงานได้

โครงการการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT)

ตารางที่ 4.18 ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาสำหรับเทคโนโลยีผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT) [9]

ค่าไฟฟ้าสำหรับเครื่องจักร	1,350 kW	7800 hr	3 B/kwh	31,590,000 บาท
ค่าน้ำมันสำหรับเดินเครื่องจักร	2,000 l/d	330 d	30B/l	19,800,000 บาท
ค่าแรงงาน	75 man	12 month	10,000 B/M	9,000,000 บาท
ค่าบำรุงรักษา (2% ของเงินลงทุน)				17,880,000 บาท
รวม				78,270,000 บาท

ในการวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์จะกำหนดให้ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาเพิ่มขึ้นปีละ 3%

4.3.2 รายได้ของโครงการ

โครงการโรงเตาเผาขยะ 600ตัน / วัน

รายได้ของโครงการประกอบด้วย

1) ค่าจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากโครงการ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการเผาขยะและผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 12 MW และใช้ไฟฟ้าภายในโรงงาน 20% หรือเหลือสำหรับจำหน่าย 9.6 MW โดยรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าหน่วยละ 2.7 บาท และได้รับ adder 3.5 บาท เป็นระยะเวลา 7 ปี

2) ค่ากำจัดขยะที่จ่ายให้โดยเทศบาล อย่างไรก็ตาม จะมีการคืนผลการดำเนินงานให้กับเทศบาลในรูปของการยกเว้นการเก็บค่ากำจัดขยะในปริมาณ 130 ตันแรก ดังนั้นค่ากำจัดขยะที่เก็บได้จะมีปริมาณวันละ 470 ตัน ในราคาตันละ 300 บาท โดยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 10 ทุก 3 ปี

โครงการการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล

รายได้ของโครงการประกอบด้วย

1) พลาสติกรีไซเคิล โดยออกมาในรูปของเม็ดพลาสติกวันละ 40 ตัน กำหนดราคารับซื้อเม็ดพลาสติกกิโลกรัมละ 17 บาท คงที่ตลอดอายุโครงการ โดยมีการรับรู้รายได้ตั้งแต่ปีที่สองของการเริ่มโครงการ

2) ค่าจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากโครงการ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากก๊าซชีวภาพจากการฝังกลบขยะมูลฝอยขนาด 1 MW โดยรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าหน่วยละ 2.7 บาท และได้รับ adder 2.5 บาท เป็นระยะเวลา 7 ปี

3) ค่ากำจัดขยะที่จ่ายให้โดยเทศบาล อย่างไรก็ตาม จะมีการคืนผลการดำเนินงานให้กับเทศบาลในรูปของการยกเว้นการเก็บค่ากำจัดขยะในปริมาณ 130 ตันแรก ดังนั้นค่ากำจัดขยะที่เก็บได้จะมีปริมาณวันละ 270 ตัน ในราคาตันละ 330 บาท โดยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 10 ทุก 3 ปี

4.3.3 โครงสร้างในการวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์

ในการวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการ ได้ใช้สมมติฐานดังต่อไปนี้

- การคาดการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยในอนาคต ใช้ปริมาณขยะปี พ.ศ. 2552 เป็นปีฐาน และใช้อัตราเพิ่มร้อยละ 7 ต่อปี
- ค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะจะคิดเฉพาะปริมาณขยะมูลฝอยใหม่ส่วนที่เกินจาก 130 ตัน โดยคิดค่าธรรมเนียมในอัตราตันละ 300 บาท และมีอัตราเพิ่มร้อยละ 10 ทุก 3 ปี
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 8 ต่อปี ตลอดอายุโครงการ
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ที่อัตราคิดลดร้อยละ 8 คิดจาก cost of debt = 6% และ cost of equity = 9% ดังนั้น จะได้ i = 1/3 x 6% + 2/3 x 9% = 2+ 6 = 8%

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการแสดงในตารางที่ 4.20 ซึ่งเป็นตารางประมาณการรายรับของโครงการ และตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ด้านการเงินของโครงการ

ตารางที่ 4.19 แสดงผลตอบแทนการลงทุนในรูปของอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR), และมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และระยะเวลาการคืนทุน (Payback Period) ของการลงทุนในแต่ละเทคโนโลยี

เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอย	ผลตอบแทนการลงทุน		
	IRR (%)	NPV (ล้านบาท)	Payback Period (ปี)
- เทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับ (Stroker)	13.4	419	6
- เทคโนโลยีผลิตเชื้อเพลิงขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการชีวภาพ-กล (BMT)	12.6	193	7

โครงการโรงเตาเผาขยะ 700 ตัน / วัน

จากตารางที่ 4.23 ซึ่งแสดงประมาณการรายรับของโครงการจะพบว่าโครงการจะเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 (ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างประมาณ 2 ปี) โดยในปีที่ 3 จะนำขยะมูลฝอยใหม่จากชุมชนมาเผา โดยรายรับของโครงการจะรับรู้รายได้ในปีที่ 3 ปีละ 500 ล้านบาทและมีรายได้รวมในปีที่ 12 เท่ากับ 4,285 ล้านบาท

ทั้งนี้เมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ที่อัตราคิดลดร้อยละ 8 มูลค่าปัจจุบันสุทธิจะอยู่ที่ 419 ล้านบาท ในขณะที่อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR Project) ตลอดอายุโครงการ 12 ปี อยู่ที่ร้อยละ 13.4 ซึ่งถือว่าอัตราผลตอบแทนดังกล่าว เป็นผลตอบแทนจากการลงทุนที่อยู่ในระดับสูง

โครงการการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล

จากตารางที่ 4.23 ซึ่งแสดงประมาณการรายรับของโครงการจะพบว่าโครงการจะเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 (ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างประมาณ 2 ปี) โดยในปีที่ 6 จะนำขยะเก่าจากหลุมฝังกลบเดิมขึ้นมาเพื่อทำการรีไซเคิลและปรับปรุงสภาพพื้นที่สำหรับการรองรับการฝังกลบขยะใหม่ และมีรายได้ 264 ล้านบาท ชุดที่จะก่อสร้างใหม่) จะรองรับได้ โดยรายรับของโครงการจะรับรู้รายได้ในปีที่ 3 ปีละ 229 ล้านบาทและมีรายได้รวมในปีที่ 12 เท่ากับ 2,619 ล้านบาท

ทั้งนี้เมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ที่อัตราคิดลดร้อยละ 8 มูลค่าปัจจุบันสุทธิจะอยู่ที่ 193 ล้านบาท ในขณะที่อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR Project) ตลอดอายุโครงการ 12 ปี อยู่ที่ร้อยละ 12.6 ซึ่งถือว่าอัตราผลตอบแทนดังกล่าว เป็นผลตอบแทนจากการลงทุนที่อยู่ในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์ส่วนลงทุนเพิ่ม (Incremental Analysis)

สำหรับการเปรียบเทียบเทคโนโลยีทั้งสองเพื่อการลงทุนโดยที่จำนวนเงินลงทุนไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงต้องทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในส่วนเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้น สรุปได้ดังตาราง 4.20

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบการวิเคราะห์ส่วนลงทุนเพิ่ม

(รายรับ-รายจ่าย) สุทธิ	Incremental IRR	Incremental NPV
เทคโนโลยีเตาเผาขยะแบบตะกรับ - เทคโนโลยีผลิตเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการชีวภาพ-กล (BMT)	14.31%	226.21

ผลการวิเคราะห์ส่วนลงทุนเพิ่มพบว่า การลงทุนเพิ่มในเทคโนโลยีเตาเผาขยะแบบตะกรับให้ผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจสูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่ำสุด ดังนั้นควรเลือกลงทุนในเทคโนโลยีเตาเผาขยะแบบตะกรับ

การวิเคราะห์ความไว (Sensitivity Analysis)

เนื่องจากข้อมูลในการวิเคราะห์การลงทุนที่กล่าวมาเบื้องต้นนี้อ้างอิงการตัดสินใจลงทุน ณ ปี 2554 ดังนั้นหากมีการตัดสินใจล่าช้าออกไปในปีต่อๆ ไป จะมีผลกระทบเกิดขึ้นอย่างไร จึงทำการศึกษาองค์ประกอบหรือค่าพารามิเตอร์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อหาผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้มีความมั่นใจในการตัดสินใจมากขึ้น

ผลจากการเปลี่ยนแปลงเงินลงทุน

ผลกระทบจากเงินลงทุน มีบทบาทสำคัญในการประเมินศักยภาพเชิงเศรษฐกิจของโครงการ ดังตารางที่ 4.21 แสดงผลกระทบของเงินลงทุนต่ออัตราผลตอบแทนภายใน IRR โดยการเพิ่มเงินลงทุน 1% ทำให้ IRR ลดลง 1.28%

ตารางที่ 4.21 แสดงผลกระทบของเงินลงทุนต่ออัตราผลตอบแทนภายใน

เงินลงทุน (%)	IRR (%)
0	13.21
5	10.59
10	9.80
15	8.73
20	7.72

ผลจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการก่อสร้าง

ผลของการคำนวณแสดงไว้ในตารางที่ 4.22 จากผลที่ได้สรุปได้ว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการก่อสร้างเพิ่มขึ้น 1% ทำให้ IRR ลดลง 0.22%

ตารางที่ 4.21 แสดงผลกระทบของอัตราการเพิ่มขึ้นค่าใช้จ่ายการดำเนินการและการก่อสร้างต่ออัตราผลตอบแทนภายใน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการก่อสร้าง (%)	IRR (%)
4	13.21
5	12.98
6	12.73
7	12.47
8	12.19

สรุปได้ว่าในส่วนของเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้นมีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนการลงทุนมากที่สุด ดังนั้นควรจะพิจารณาตัดสินใจในการลงทุน เพราะอัตราราคาเครื่องจักรนั้นย่อมมีราคาแพงมากขึ้นในทุกๆ ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.23 ประมาณการรายรับของโครงการ [9]

	ระยะเวลา (ปี)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	รวม
	พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	
1	ปริมาณมูลฝอยในชุมชน	189,000	202,230	216,386	231,533	247,740	265,062	283,638	303,493	324,737	347,469	371,792	397,817	425,664	455,461	487,343	4,749,385
2	ปริมาณมูลฝอยที่โครงการรับได้ (ตันต่อปี)	-	-	219,000	219,000	219,000	365,000	365,000	365,000	365,000	365,000	365,000	365,000	219,000	219,000	219,000	3,869,000
	โครงการของทุนที่ 1 โครงการโรงเตาเผา																
	2.1 ปริมาณมูลฝอยจากหลุมฝังกลบเดิม			2,614	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,614
	2.2 ปริมาณมูลฝอยจากระยะชุมชน (ระยะใหม่)			216,386	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	219,000	2,844,386
	โครงการของทุนที่ 2 BMT																
	2.3 ปริมาณมูลฝอยจากหลุมฝังกลบเดิม						146,000	146,000	146,000	146,000	146,000	146,000	146,000	-	-	-	1,022,000
	2.4 ปริมาณมูลฝอยจากระยะชุมชน (ระยะใหม่)													146,000	146,000	146,000	
3	ระยะส่วนเกินที่ต้องส่งไปกำจัดระบบอื่น	189,000	202,230	-	12,533	28,740	-	-	-	-	-	6,792	32,817	60,664	90,461	122,343	745,580
4	ค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอย (ตันต่อปี)			300	300	300	330	330	330	363	363	363	399	399	399	439	
	โครงการของทุนที่ 1 โครงการโรงเตาเผา																
	4.1 ปริมาณระยะที่ยกเว้นค่าธรรมเนียม (ตันต่อปี)			47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	616,850
	4.2 ปริมาณระยะที่คิดค่าธรรมเนียม			168,936	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	171,550	2,227,536
	4.3 จำนวนเงินค่ากำจัดระยะ (ล้านบาท)			51	51	51	57	57	57	62	62	62	68	68	68	75	791
	โครงการของทุนที่ 2 BMT																
	4.4 ปริมาณระยะที่ยกเว้นค่าธรรมเนียม (ตันต่อปี)						47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	47,450	474,500
	4.5 ปริมาณระยะที่คิดค่าธรรมเนียม						98,550	98,550	98,550	98,550	98,550	98,550	98,550	98,550	98,550	98,550	985,500

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.23 ประมาณการรายรับของโครงการ (ต่อ)

	ระยะเวลา (ปี)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	รวม
	พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	
	4.6 จำนวนเงินค่ากำจัดขยะ (ล้านบาท)			-	-	-	33	33	33	36	36	36	39	39	39	43	366
5	**ปริมาณไฟฟ้าที่ขายได้**																-
	โครงการลงทุนที่ 1 โครงการโรงเตาเผา																
	5.1 ปริมาณหน่วยไฟฟ้า (MWhr)			74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	74,880	973,440
	5.2 ค่าไฟฟ้าที่ขายได้ (2.7 บาท/หน่วย) (ล้านบาท)			187	187	187	187	187	187	187	187	187	187	187	187	187	2,434
	5.3 ค่าไฟฟ้าส่วนเพิ่ม (3.5 บาท/หน่วย) (ล้านบาท)			262	262	262	262	262	262	262							1,835
	โครงการลงทุนที่ 2 BMT																
	5.4 ปริมาณหน่วยไฟฟ้า (MWhr)						7,920	7,920	7,920	7,920	7,920	7,920	7,920	7,920	7,920	7,920	79,200
	5.5 ค่าไฟฟ้าที่ขายได้ (2.7 บาท/หน่วย) (ล้านบาท)						21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	214
	5.6 ค่าไฟฟ้าส่วนเพิ่ม (3.5 บาท/หน่วย) (ล้านบาท)						20	20	20	20	20	20	20				139
6	**Recycling**																-
	โครงการลงทุนที่ 2 BMT																
	6.1 ค่าพลาสติกรีไซเคิล (40 ตัน/วัน) (ล้านบาท)						190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	1,900
7	**รวมรายรับ (ล้านบาท)**																-
	โครงการลงทุนที่ 1 โครงการโรงเตาเผา	-	-	500	501	501	506	506	506	512	249	249	256	256	256	263	5,059
	โครงการลงทุนที่ 2 BMT	-	-	-	-	-	264	264	264	267	267	267	271	251	251	255	2,619

4.4 ด้านการเงิน

เมื่อนำมาสู่การวิเคราะห์ด้านการเงิน โดยเปรียบเทียบกันทั้งสองเทคโนโลยีเตาเผาขยะและเทคโนโลยีการเปลี่ยนเชื้อเพลิงจากขยะ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.21 และ 4.22

เทคโนโลยีเตาเผาขยะ

จากตารางที่ 4.24 ซึ่งแสดงประมาณการวิเคราะห์ด้านการเงินของเทคโนโลยีเตาเผาขยะ พบว่าใช้เงินลงทุน 1,850 ล้านบาทในปีที่หนึ่งและสอง และมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาปีละ 77 ล้านบาทในปีที่ 3 และเพิ่มขึ้นปีละ 3% โดยพบว่า หากมีการจ่ายเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเงินกู้คืนตั้งแต่ปีที่ 3 ในปริมาณปีละ 150 ล้านบาท จะสามารถจ่ายคืนเงินต้นได้หมดในปีที่ 8 (ภายใน 6 ปี) และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการจะมีรายรับคงเหลือ 2,947 ล้านบาท

เทคโนโลยีการเปลี่ยนเชื้อเพลิงจากขยะ

จากตารางที่ 4.25 แสดงประมาณการวิเคราะห์ด้านการเงินของเทคโนโลยี พบว่าใช้เงินลงทุน 900 ล้านบาทในปีที่สี่และห้า และมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและบำรุงรักษาปีละ 79 ล้านบาทในปีที่ 6 และเพิ่มขึ้นปีละ 3% โดยพบว่า หากมีการจ่ายเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเงินกู้คืนตั้งแต่ปีที่ 3 ในปริมาณปีละ 155 ล้านบาท จะสามารถจ่ายคืนเงินต้นได้หมดในปีที่ 12 (ภายใน 7 ปี) และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการจะมีรายรับคงเหลือ 666 ล้านบาท

ซึ่งจะเห็นว่าเทคโนโลยีเตาเผาขยะจะใช้เงินลงทุนที่มากกว่าและค่อนข้างสูง และถึงแม้ว่าจากการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยีเตาเผาขยะจะมีความคุ้มทุนในการลงทุนมากที่สุด ก็ไม่สามารถเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมได้เสมอไป เนื่องจากปัจจัยหลายๆอย่าง ที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาต่อไป โดยที่จำนวนเงินลงทุนในเทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับที่ค่อนข้างสูงกว่าเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะโดยใช้กระบวนการทางชีวภาพ-กล ดังนั้นหากไม่ได้ใช้หลักการผลตอบแทนการลงทุนสูงสุดในการพิจารณา แต่ว่าพิจารณาที่จำนวนเงินลงทุนเป็นหลัก ก็ควรจะลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะโดยใช้กระบวนการทางชีวภาพ-กล จึงจะเหมาะสมที่สุด

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์ด้านการเงินของเทคโนโลยีเตาเผาขยะ [9]

โครงการโรงเตาเผาขยะ 700 ตัน/วัน

: ล้านบาท

	ระยะเวลา (ปี)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม
	พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	
1	รายรับ			500	501	501	506	506	506	512	249	249	256	4285
2	รายจ่าย	1000	850	77	79	82	84	87	89	92	95	98	100	2773
	2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษา			77	79	82	84	87	89	92	95	98	100	-
	2.2 ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง	1000	850											-
3	รายรับ - รายจ่าย	(1,000)	(850)	423	421	419	422	419	417	420	155	152	155	-
4	เงินต้นลงทุน	1000	850											-
5	เงินต้นคงเหลือต่อปี	1000	850	700	606	504	395	276	149	0				-
6	ดอกเบี้ยจ่ายต่อปี (ร้อยละ 8)	80	68	56	48	40	32	22	12					-
7	เงินต้นคงเหลือรวม	1,080	918	756	654	545	426	299	160					-
8	จ่ายคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย			150	150	150	150	150	160					-
9	รายได้คงเหลือ			273	271	269	272	269	257	420	155	152	155	2493

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ด้านการเงินของเทคโนโลยีผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT) [9]

โครงการการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT)

: ล้านบาท

	ระยะเวลา (ปี)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม
	พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	
1	รายรับ			264	264	264	267	267	267	271	251	251	255	2619
2	รายจ่าย	500	400	79	81	84	86	89	92	94	97	100	103	1806
	2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษา			79	81	84	86	89	92	94	97	100	103	906
	2.2 ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง	500	400											900
3	รายรับ - รายจ่าย	(500)	(400)	185	182	180	181	178	175	176	154	151	152	813
4	เงินต้นลงทุน	500	400	-	-									900
5	เงินต้นคงเหลือต่อปี	500	940	785	693	59	486	370	244	109	0	0	-	4720
6	ดอกเบี้ยจ่ายต่อปี (ร้อยละ 8)	40	75	63	55	47	39	30	20	9	0	0	-	378
7	เงินต้นคงเหลือรวม	540	1015	848	748	641	525	399	262	117	0	0		5097
8	จ่ายคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย			155	155	155	155	155	155	117				1047
9	รายได้คงเหลือ			30	27	25	26	23	20	59	154	151	152	666

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเงื่อนไขการลงทุนในเทคโนโลยีกำจัดมูลฝอยที่มีความเหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาขยะมูลฝอยภายในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไขการลงทุนที่เหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยชุมชน โดยจะเป็นการวิเคราะห์ผลทางด้านเทคนิคและด้านเศรษฐศาสตร์ และนำเสนอแนวทางการลงทุน โดยในการคัดเลือกเทคโนโลยีในการกำจัดมูลฝอยที่สามารถผลิตพลังงานได้นั้น จะพิจารณาถึงความเหมาะสมกับคุณสมบัติขยะมูลฝอยของชุมชนเป็นหลัก หลังจากนั้นก็จะพิจารณาในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของแต่ละเทคโนโลยี เพื่อพิจารณาประกอบการคัดเลือกเทคโนโลยี รวมถึงการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อศึกษาถึงความคุ้มทุนของโครงการ จากผลตอบแทนการลงทุน และการวิเคราะห์ด้านการเงินขององค์กรว่ามีศักยภาพเพียงพอกับการลงทุนหรือไม่

ในการวิเคราะห์ผลทางด้านเทคนิค จากการคัดเลือกเทคโนโลยีเพื่อทำการจัดลำดับความเหมาะสมในเบื้องต้น รวมถึงการพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานมาใช้งาน พบว่า เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยและเทคโนโลยีพลาสมาอาร์คไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอย จะข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ฝังกลบของศูนย์กำจัดขยะไม่เพียงพอ สำหรับเทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค เทคโนโลยีนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการวิจัยในระดับห้องปฏิบัติการและยังไม่มีการนำมาใช้งานในเชิงพาณิชย์

จากผลการศึกษาด้านเทคนิคเพื่อคัดเลือกเทคโนโลยี พบว่า เทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอย (Incineration Technology) และ เทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF Technology) เป็นกลุ่มเทคโนโลยีกำจัดขยะที่มีความเป็นไปได้ที่จะนำมาลงทุนใช้ศูนย์กำจัดขยะ โดยเทคโนโลยีการเตาเผาขยะมูลฝอยมีความเป็นไปได้สูงมากในทุกๆด้าน เช่น ในด้านการนำไปใช้โดยประสิทธิภาพการทำงานของระบบค่อนข้างสูง ประสิทธิภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยสูงมาก มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการสูง เป็นเทคโนโลยีที่มีใช้อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ยังสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อจำหน่ายหรือใช้เองภายในระบบได้อีกด้วย ในส่วนของเทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิงนั้น ก็เป็นเทคโนโลยีที่น่าลงทุนในการกำจัดขยะ เนื่องจากเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้เพื่อลดปริมาณขยะในหลุมฝังกลบที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ด้วยเช่นกัน

โดยเมื่อศึกษาถึงเทคโนโลยีจำเพาะของทั้งสองเทคโนโลยี พบว่าหากเลือกที่จะลงทุนในเทคโนโลยีเตาเผาขยะมูลฝอย (Incinerator Technology) ควรจะใช้เป็นแบบตะกรับ (Moving Grate) หรือหากเลือกลงทุนในเทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF Technology) ควรจะใช้เป็นแบบกระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT) จะมีความเหมาะสมกับศูนย์กำจัดขยะมากที่สุด

ในขณะที่เมื่อพิจารณาในเงื่อนไขของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พบว่าทั้งสองเทคโนโลยีให้ผลกระทบไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นผลกระทบที่เกิดจากการเผาไหม้เหมือนกัน เพียงแต่เทคโนโลยีการเปลี่ยนเชื้อเพลิงจากขยะจะให้ผลกระทบน้อยกว่า

เมื่อศึกษาผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ พบว่าเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมที่สุด คือ เทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับ โดยจะให้ผลตอบแทนการลงทุนมากที่สุด

ในการวิเคราะห์ด้านการเงิน แม้ว่าในผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ จะแสดงว่าเทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับ เป็นเทคโนโลยีที่คุ้มทุนที่สุด แต่ในทางปฏิบัติอาจมีข้อจำกัดด้านเงินลงทุนที่ไม่เพียงพอ ดังนั้นเทคโนโลยีที่เหมาะสมก็คือ เทคโนโลยีการเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งใช้เงินลงทุนน้อยกว่า และให้ผลตอบแทนการลงทุนที่ดีเหมือนกัน

5.2 **ข้อเสนอแนะ**

การตัดสินใจที่จะเลือกเทคโนโลยีใดๆ นั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของศูนย์กำจัดขยะ ที่ไม่อาจพิจารณาเพียงแค่ผลจากการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์เท่านั้น อาจจะมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่มีผลต่อการตัดสินใจ

ดังนั้นเพื่อนำเสนอผลประโยชน์สูงสุดให้กับศูนย์กำจัดขยะ จึงได้นำเสนอแนวทางการประเมินการเลือกลงทุนในระหว่างเทคโนโลยีเตาเผาขยะแบบตะกรับ (Incinerator Technology: Moving Grate) และเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะโดยใช้กระบวนการทางชีวภาพ-กล (BMT) ซึ่งในแต่ละเทคโนโลยีสามารถเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์ต่อไปนี้

<u>ข้อจำกัดของพื้นที่</u>

หากพิจารณาถึงพื้นที่ของโครงการที่ใช้ หากมีข้อกำจัดในด้านพื้นที่ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลงทุน ก็คือ เทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับ เพราะเหมาะกับสถานที่ที่มีพื้นที่จำกัด เนื่องจากสามารถลดน้ำหนักและปริมาตรมูลฝอยได้มาก โดยไม่ต้องนำไปฝังกลบ

<u>การจัดการขยะเบื้องต้น</u>

เนื่องจากในปัจจุบันศูนย์กำจัดขยะมีโรงงานคัดแยกขยะอยู่แล้ว แต่ว่าหยุดดำเนินการ ซึ่งหากสามารถปรับปรุงให้สามารถใช้งานได้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลงทุน ก็คือ เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะโดยใช้กระบวนการทางชีวภาพ-กล เพราะเทคโนโลยีนี้ต้องมีระบบการจัดการขยะเบื้องต้นเพื่อการลดขนาด บดตัด และคัดแยกก่อน และยังช่วยประหยัดเงินลงทุนในการสร้างโรงคัดแยกขยะอีกด้วย แต่หากศูนย์กำจัดขยะไม่ต้องการให้มีระบบการจัดการขยะเบื้องต้น เทคโนโลยีที่ควรจะลงทุน ก็คือ เทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับ ซึ่งสามารถเผาขยะได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการคัดแยก

<u>การรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น</u>

ตามการคาดการณ์การเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยของชุมชนในอัตราร้อยละ 7 นั้น แสดงให้เห็นว่าควรจะมีระบบการกำจัดขยะที่สามารถรองรับขยะได้ในปริมาณมากที่สุด ดังนั้น เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุด คือ ควรจะลงทุนในเทคโนโลยีระบบเตาเผาขยะแบบตะกรับ เนื่องจากเตาเผาแต่ละเตาสามารถก่อสร้างให้มีความสามารถในการเผาทำลายได้ถึง 1,200 ตันต่อวัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

[1] เกรียงศักดิ์ อุดมสินโรจน์. การจัดการเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : [ม.ป.พ.], 2549.

[2] กรมควบคุมมลพิษ. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี 2551 มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2553.

[3] งานประชาสัมพันธ์ กองวิชาการและแผนงาน. ข่าวเทศบาลนครภูเก็ต, 2552.

[4] จรรยา ใจเย็น. การประเมินเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2540.

[5] เบญจพร จิตรหาญ. วิเคราะห์ต้นทุนการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยผ่านการบำบัด และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยไม่ผ่านการบำบัดก่อนส่งออกนอกโรงพยาบาล : กรณีศึกษาโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2549.

[6] ปานทิพย์ จิระมหากุล. The feasibility study for setting up an airline of aerothai. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

[7] ประกฤติ รันทกฤติ. การตัดสินใจเชิงเศรษฐศาสตร์ในการลงทุนผลิตไฟฟ้าเพื่อการจำหน่ายโดยโรงงานน้ำตาล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

[8] ไพบูลย์ แย้มเผื่อน. เศรษฐศาสตร์วิศวกรรม. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2548.

[9] เยาวเรศ ทับพันธ์. การประเมินโครงการตามแนวทางเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

[10] วัชราภรณ์ ผลพูล. การศึกษาระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมสำหรับโรงพยาบาลตัวอย่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2549.

[11] วิภาวรรณ สิงห์พริ้ง. การวิจัยการดำเนินงาน. เล่มที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เพื่อนพิมพ์, 2543.

[12] ศุภมาส อิสรภักดี. Economic decision making for selection an appropriate by-product upgrading technology. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

[13] หฤทัย มีนะพันธ์. หลักการวิเคราะห์โครงการ : ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

[14] สมรัฐ เกิดสุวรรณ. เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยด้วยความร้อนขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 1. ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2549.

[15] ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล. คู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2552.

[16] หน่วยงานภูเก็ต. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมการจัดการขยะของจังหวัดภูเก็ต. บริษัท พีเจที เทคโนโลยี จำกัด, 2553.

[17] Pcas,P. and Team. A life cycle engineering model for technology selection: A case study on plastic injection moulds for low production volumes. Journal of cleaner production, (2009) :846-856.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
การกำหนดส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก จากพลังงานหมุนเวียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
เรื่อง การกำหนดส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก
จากพลังงานหมุนเวียน
ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ 9 มีนาคม 2552

ตามที่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ได้ออกประกาศเรื่อง การกำหนดส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากจากพลังงานหมุนเวียน ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 นั้น

ด้วย คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2552 ลงมติเห็นชอบและรับทราบมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2552 (ครั้งที่ 124) เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2552 เรื่อง ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงแนวทางการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน โดยได้มีการกำหนดระยะเวลาและปริมาณพลังไฟฟ้ารับซื้อที่ได้รับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า การปรับปรุงอัตราส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน แยกตามประเภทเทคโนโลยีและเชื้อเพลิง และการปรับปรุงระเบียบการรับซื้อไฟฟ้า

กฟภ. จึงขอประกาศการกำหนดส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากเฉพาะการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ดังนี้

1 ให้ประกาศนี้ใช้บังคับกับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) จากพลังงานหมุนเวียน และผู้ยื่นข้อเสนอที่ประสงค์จะขอรับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า ดังนี้

1.1 ผู้ยื่นข้อเสนอที่ยื่นคำร้องขอขายไฟฟ้าตามระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) พ.ศ. 2549 ของ กฟภ. หลังวันที่ออกประกาศฉบับนี้

1.2 ผู้ยื่นข้อเสนอที่ยื่นคำร้องขอรับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากก่อนวันที่ออกประกาศฉบับนี้และยังไม่ได้รับการตอบรับซื้อไฟฟ้าหรือยังไม่มีสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟภ. ให้ดำเนินการตามข้อ 5 และ 6 นับจากวันที่ได้รับแจ้งจาก กฟภ. ด้วย

2 อัตราส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากจากพลังงานหมุนเวียน

2.1 อัตราส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า (ส่วนเพิ่มฯ) สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากจากพลังงานหมุนเวียนแยกตามประเภทเทคโนโลยีและเชื้อเพลิง

เชื้อเพลิง	ส่วนเพิ่มฯ (บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ส่วนเพิ่มฯ พิเศษ สำหรับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้[1] (บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	รวมส่วนเพิ่มฯ พิเศษ สำหรับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ระยะเวลาสนับสนุนนับจากวัน COD (ปี)
1. ชีวมวล				
(1) กำลังการผลิตติดตั้ง ≤ 1 MW	0.50	1.00	1.50	7
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง > 1 MW	0.30	1.00	1.30	7
2. ก๊าซชีวภาพ				
(1) กำลังการผลิตติดตั้ง ≤ 1 MW	0.50	1.00	1.50	7
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง > 1 MW	0.30	1.00	1.30	7
3. ขยะ[2]				
(1) ระบบหมักหรือหลุมฝังกลบขยะ	2.50	1.00	3.50	7
(2) พลังงานความร้อน (Thermal Process)	3.50	1.00	4.50	7
4. พลังงานลม				
(1) กำลังการผลิตติดตั้ง ≤ 50 kW	4.50	1.50	6.00	10
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง > 50 kW	3.50	1.50	5.00	10
5. พลังน้ำขนาดเล็ก				
(1) 50 kW≤กำลังการผลิตติดตั้ง<200 kW	0.80	1.00	1.80	7
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง < 50 kW	1.50	1.00	2.50	7
6. พลังงานแสงอาทิตย์	8.00	1.50	9.50	10

หมายเหตุ :

[1] หมายถึง จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

[2] หมายถึง ขยะชุมชน และขยะอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่ขยะอันตราย และไม่เป็นขยะที่เป็นอินทรีย์วัตถุ

2.2 อัตราส่วนเพิ่มฯ พิเศษเพิ่มเติม สำหรับโครงการที่ทดแทนการใช้น้ำมันดีเซล ในพื้นที่ที่มีการผลิตไฟฟ้าจากน้ำมันดีเซลของ กฟภ.

2.2.1 พื้นที่ที่มีการผลิตไฟฟ้าจากน้ำมันดีเซลของ กฟภ.จำนวน 15 พื้นที่ ประกอบด้วย

ประเภทโรงไฟฟ้า	พื้นที่
1. ดีเซลจ่ายไฟอิสระ (12 แห่ง)	1. อุ้มผาง จ.ตาก 2. เกาะลีซัง จ.ชลบุรี 3. เกาะล้าน จ.ชลบุรี 4. เกาะสุกร จ.ตรัง 5. เกาะลิบง จ.ตรัง 6. เกาะมุกต์ จ.ตรัง 7. เกาะกูด จ.ตราด 8. เกาะหมาก จ.ตราด 9. เกาะเต่า จ.สุราษฎร์ธานี 10. เกาะนกตะเภา จ.สุราษฎร์ธานี 11. เกาะปูยู จ.สตูล 12. บ้านห้วยเต้า จ.อุตรดิตถ์
2. สำรองจ่าย (3 แห่ง)	1. แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน 2. ท่าสองยาง จ.ตาก 3. เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี

2.2.2 อัตราส่วนเพิ่มฯพิเศษเพิ่มเติม

เชื้อเพลิง	ส่วนเพิ่มพิเศษฯ เพิ่มเติม (บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)
1. ชีวมวล	
(1) กำลังการผลิตติดตั้ง ≤ 1 MW	1.00
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง > 1 MW	1.00
2. ก๊าซชีวภาพ	
(1) กำลังการผลิตติดตั้ง ≤ 1 MW	1.00
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง > 1 MW	1.00
3. ขยะ[1/]	
(1) ระบบหมักหรือหลุมฝังกลบขยะ	1.00
(2) พลังงานความร้อน (Thermal Process)	1.00

เชื้อเพลิง	ส่วนเพิ่มพิเศษฯ เพิ่มเติม (บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)
4. พลังงานลม	
(1) กำลังการผลิตติดตั้ง ≤ 50 kW	1.50
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง > 50 kW	1.50
5. พลังน้ำขนาดเล็ก	
(1) 50 kW≤กำลังการผลิตติดตั้ง<200 kW	1.00
(2) กำลังการผลิตติดตั้ง < 50 kW	1.00
6. พลังงานแสงอาทิตย์	1.50

หมายเหตุ:

[v] หมายถึง ขยะชุมชน และขยะอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่ขยะอันตราย และไม่เป็นขยะที่เป็นอินทรีย์วัตถุ

2.3 การคำนวณส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า สำหรับโครงการพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาบ้าน ซึ่งหมายถึงผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่เป็นลูกค้าประเภทบ้านอยู่อาศัยของ กฟภ. ตามประกาศอัตราค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย ให้คำนวณส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าสำหรับโครงการนี้จากหน่วยพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้จากระบบผลิตไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องติดตั้งเครื่องวัดค่าพลังงานไฟฟ้าและปรับปรุงระบบไฟฟ้าให้สอดคล้องกับวิธีการคำนวณ ให้ผู้ยื่นข้อเสนอเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายและดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของ กฟภ.

3 ระยะเวลาให้การสนับสนุน

3.1 ให้การสนับสนุนเป็นระยะเวลา 10 ปี นับจากวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (Commercial Operation Date: COD) สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมและพลังงานแสงอาทิตย์

3.2 ให้การสนับสนุนเป็นระยะเวลา 7 ปี นับจากวัน COD สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่ผลิตไฟฟ้าจากชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ขยะ และพลังน้ำขนาดเล็ก

4 ผู้ไม่มีสิทธิ์รับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า

ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่ทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟภ. ก่อนวันที่ออกประกาศฉบับนี้

5 ผู้ยื่นข้อเสนอจะต้องเสนอเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา ดังนี้

5.1 รายละเอียดข้อมูลประกอบคำร้องและข้อเสนอการขายไฟฟ้าตามระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) พ.ศ. 2549 ของ กฟภ.

5.2 หลักประกันการยื่นข้อเสนอ สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่มีกำลังการผลิตติดตั้งตั้งแต่ 100 กิโลวัตต์ ในจำนวนวงเงินเท่ากับ 200 บาท (สองร้อยบาท) ต่อกิโลวัตต์ ตามปริมาณไฟฟ้าเสนอขาย โดยใช้หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

5.2.1 เงินสด

5.2.2 เช็คเงินสดที่ธนาคารในประเทศสั่งจ่าย (แคชเชียร์เช็ค) ให้แก่ " การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค " โดยเป็นเช็คลงวันที่ที่ยื่นข้อเสนอหรือก่อนหน้านั้นไม่เกิน 5 วันทำการของทางราชการ สำหรับกรณีการยื่นข้อเสนอตามข้อ 1.1 หรือเป็นเช็คลงวันที่ที่วางเช็คเป็นหลักประกันหรือก่อนหน้านั้นไม่เกิน 5 วันทำการของทางราชการ สำหรับกรณีการยื่นข้อเสนอตามข้อ 1.2 และในกรณีที่การเรียกเก็บเงินจากเช็คดังกล่าวมีค่าธรรมเนียมเกิดขึ้น ผู้ยื่นข้อเสนอต้องเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมดังกล่าว

5.2.3 หนังสือค้ำประกันของธนาคารในประเทศ

5.2.4 หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้แจ้งชื่อเวียนให้ส่วนราชการต่างๆ ทราบแล้ว

6 การวางหลักประกันการยื่นข้อเสนอขายไฟฟ้าฯ

6.1 ผู้ยื่นข้อเสนอตามข้อ 1.1 จะต้องวางหลักประกันการยื่นข้อเสนอในวันที่ยื่นข้อเสนอ

6.2 ผู้ยื่นข้อเสนอตามข้อ 1.2 ต้องวางหลักประกันภายใน 60 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจาก กฟภ. หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วจะถือว่าสละสิทธิ์ในการยื่นข้อเสนอ

7 หลักการพิจารณา

7.1 กฟภ. จะพิจารณาข้อเสนอขอรับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าของผู้ยื่นข้อเสนอที่มีคุณสมบัติถูกต้อง และยื่นเอกสารหลักฐานตามรายละเอียดข้อมูลประกอบคำร้องและข้อเสนอขอรับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าตามข้อ 5. ถูกต้องครบถ้วนแล้วเท่านั้น โดยพิจารณาจากลำดับการยื่นข้อเสนอ และความพร้อมที่จะดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานที่เสนอ รวมทั้งเอกสารหลักฐานที่ยื่นประกอบการพิจารณาตลอดจนความสอดคล้องของวันจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบกับเป้าหมายในแผนพัฒนาพลังงานทดแทน 15 ปี และผลกระทบต่ออัตราค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t) ดังนี้

7.1.1 กฟภ. จะพิจารณาข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอที่ได้ยื่นคำร้องขอรับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าก่อนวันที่ออกประกาศนี้และได้ยืนยันความประสงค์จะขอรับส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าตามประกาศฉบับนี้ ตลอดจนได้วางหลักค้ำประกันแล้วเป็นลำดับแรก

7.1.2 กฟภ. จะพิจารณาข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอหลังวันที่ออกประกาศฉบับนี้ เป็นลำดับต่อไป

ให้ผู้ยื่นข้อเสนอ นำข้อเสนอพร้อมหลักฐานประกอบมายื่นโดยตรงต่อ กฟภ. โดยหากปริมาณการเสนอขายไฟฟ้าไม่เกิน 1 เมกะวัตต์ ให้ยื่นข้อเสนอได้ที่ฝ่ายปฏิบัติการเครือข่ายตามพื้นที่ตั้งโรงไฟฟ้า และหากปริมาณการเสนอขายไฟฟ้ามากกว่า 1 เมกะวัตต์ ให้ยื่นข้อเสนอได้ที่สำนักงานโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากแหล่งผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก ตามรายชื่อสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแนบ

7.2 กฟภ. อาจขอเอกสารเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมของผู้ยื่นข้อเสนอได้

8 เงื่อนไขการคืนหรือยึดหลักประกันหรือการบังคับชำระหนี้จากหลักประกัน

กฟภ. จะคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.33 ของวงเงินหลักประกัน ต่อวัน หากผู้ยื่นข้อเสนอไม่สามารถเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าได้ภายใน 60 วัน นับถัดจากวันกำหนดเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (SCOD) เนื่องจากเหตุใดๆ ที่ผู้ยื่นข้อเสนอ ต้องรับผิดตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ที่พ้นกำหนดเวลา 60 วันดังกล่าวเป็นต้นไปจนถึงวันที่ผู้ยื่นข้อเสนอสามารถเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟภ. ได้ หรือวันที่ กฟภ. บอกเลิกสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

8.1 กฟภ. จะคืนหลักประกันตามข้อ 5.2.1 - 5.2.4 แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอหรือผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากแล้วแต่กรณี ภายใน 15 วันทำการ นับถัดจากวันที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้รับแจ้งจาก กฟภ. เป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้ยื่นข้อเสนอไม่ได้รับการตอบรับซื้อไฟฟ้า หรือนับถัดจากวันที่ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (COD) โดยสามารถจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ไม่เกิน 60 วัน นับถัดจากวันกำหนดเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (SCOD)

8.2 กฟภ. จะคืนหลักประกันตามข้อ 5.2.1 – 5.2.4 ในกรณีที่ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากจะต้องชำระค่าปรับ และหรือค่าปรับและหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถของผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก ในการดำเนินการตามเงื่อนไขการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบของ กฟภ. ดังนี้

8.2.1 คืนหลักประกันตามข้อ 5.2.1 - 5.2.2 ที่เหลืออยู่ หลังจาก กฟภ. หักค่าปรับฯ ครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ให้แก่ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก ภายใน 15 วันทำการ นับถัดจากวันที่ กฟภ. หักค่าปรับดังกล่าวครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว

8.2.2 คืนหลักประกันตามข้อ 5.2.3 – 5.2.4 แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก ภายใน 15 วันทำการ นับถัดจากวันที่ กฟภ. ได้รับชำระหนี้ค่าปรับฯ จากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก หรือ ผู้ออกหลักประกันดังกล่าว ก่อนการบังคับชำระหนี้ เอาแก่หลักประกันดังกล่าวทางศาล ครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว

8.3 กฟภ. จะยึดหลักประกันตามข้อ 5.2.1 - 5.2.4 แล้วแต่กรณี หากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากหรือผู้ออกหลักประกันดังกล่าว ไม่ชำระหนี้ค่าปรับและหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถของผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากในการดำเนินการตามเงื่อนไขการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบให้ถูกต้องและครบถ้วนตามที่ กฟภ. กำหนดทุกประการ หรือหากผู้ยื่นข้อเสนอขอถอนความจำนงการขายไฟฟ้าหรือผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่ได้รับการพิจารณา แต่ไม่สามารถลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าที่ได้มีการตกลงตามขั้นตอนของการเจรจาแล้ว เนื่องจากเหตุใดๆ ที่ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากต้องรับผิดตามกฎหมาย

ทั้งนี้สำหรับหลักประกันตามข้อ 5.2.3 - 5.2.4 กฟภ. จะบังคับชำระหนี้เอาแก่หลักประกันดังกล่าวทางศาลต่อไป

9 การยกเลิกการให้ส่วนเพิ่มฯ

ถ้าไม่มีการเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจากวัน SCOD แล้ว ให้ถือว่าสัญญาซื้อขายไฟฟ้าสิ้นสุดลง

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2552

(นายอดิศร เกียรติโชควิวัฒน์)
ผู้ว่าการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
หัวข้อ
การให้คะแนนลำดับความสำคัญของการคัดเลือกเทคโนโลยี

ในการคัดเลือกเทคโนโลยีในงานวิจัยนี้มีหลายเทคโนโลยีที่สามารถใช้กับขยะได้ ดังนั้นจึงต้องมีการคัดเลือกและให้คะแนนลำดับความเป็นไปได้ของเทคโนโลยี โดยในงานวิจัยนี้ได้มีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคโดย รศ.ดร.มานิจ ทองประเสริฐ เป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำการจัดลำดับคะแนนในแต่ละเทคโนโลยี โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินออกมาได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 เกณฑ์และระดับคะแนนในการจัดลำดับความสำคัญ

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ด้านเศรษฐศาสตร์	**ทั้งหมด**
ค่าการลงทุนติดตั้งระบบ	1 = น้อยกว่า 100 ล้านบาท 2 = มากกว่า 500 ล้านบาท 3 = มากกว่า 1,000 ล้านบาท 4 = มากกว่า 3,000 ล้านบาท 5 = มากกว่า 5,000 ล้านบาท
ค่าการผลิตไฟฟ้าหรือความร้อน	1 = ใช้พลังงานน้อยกว่าร้อยละ 10 ของพลังงานที่ผลิตได้ 2 = ใช้พลังงานร้อยละ 20 ของพลังงานที่ผลิตได้ 3 = ใช้พลังงานร้อยละ 40 ของพลังงานที่ผลิตได้ 4 = ใช้พลังงานร้อยละ 60 ของพลังงานที่ผลิตได้ 5 = ใช้พลังงานร้อยละ 80 ของพลังงานที่ผลิตได้
ค่าการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม	1 = ค่าใช้จ่ายสำหรับมลพิษมากกว่า 4 ชนิด 2 = ค่าใช้จ่ายสำหรับมลพิษมากกว่า 3 ชนิด 3 = ค่าใช้จ่ายสำหรับมลพิษมากกว่า 2 ชนิด 4 = ค่าใช้จ่ายสำหรับมลพิษมากกว่า 1 ชนิด 5 = ไม่มีค่าใช้จ่าย
ระยะเวลาคุ้มทุน	1 = 0 - 3 ปี 2 = 3 – 5 ปี 3 = 6 – 7 ปี 4 = 8 – 10 ปี 5 = > 10 ปี

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับการพัฒนาเทคโนโลยี	**ทั้งหมด**
3.1 สถานภาพในปัจจุบัน	1 = ระดับการวิจัยและพัฒนา 2 = ระดับการนำร่องต้นแบบ 3 = ระดับการสาธิตทดสอบ 4 = ได้รับการพิสูจน์ 5 = ระดับเชิงพาณิชย์เต็มระบบ
3.2 ระยะเวลาที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้เชิงพาณิชย์	1 = > 10 ปี 2 = 7 – 10 ปี 3 = 5 – 7 ปี 4 = 3 – 5 ปี 5 = 0 – 3 ปี

ตอนที่ 2 ผลการคัดเลือกเบื้องต้น

ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันในการตัดสองเทคโนโลยีออกไป คือเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบ เนื่องจากข้อจำกัดในพื้นที่ ไม่เหมาะกับชุมชนที่มีสภาพเป็นเกาะ และเทคโนโลยีพลาสมาอาร์ค เนื่องจากยังเป็นเทคโนโลยีในระดับการวิจัย

ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยี

ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคมีความเห็นว่า ในเทคโนโลยีเตาเผาขยะมีความเป็นไปได้ในการจะนำมาใช้กับขยะชุมชน เนื่องจากสามารถผลิตไฟฟ้าได้ ทำให้สามารถมีกำไรจากการขายไฟฟ้าและนอกจากนี้ยังสามารถใช้ไฟฟ้าที่ผลิตได้ภายในโรงงานได้อีกด้วย อนึ่งทางผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าในการใช้ความร้อนในการเผานั้นจะต้องเผาที่ความร้อนที่สูงมาก เพื่อป้องกันการเกิดไดออกซิน ดังนั้นควรจะนำค่าเชื้อเพลิงที่อาจต้องใช้ช่วยในการเผามาคิดเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้วย เพื่อนำมาพิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุนต่อไป

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวรณรณก ศิลาแก้ว เกิดวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 ที่จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2548 และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2551

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย